

Volunteer

Actors

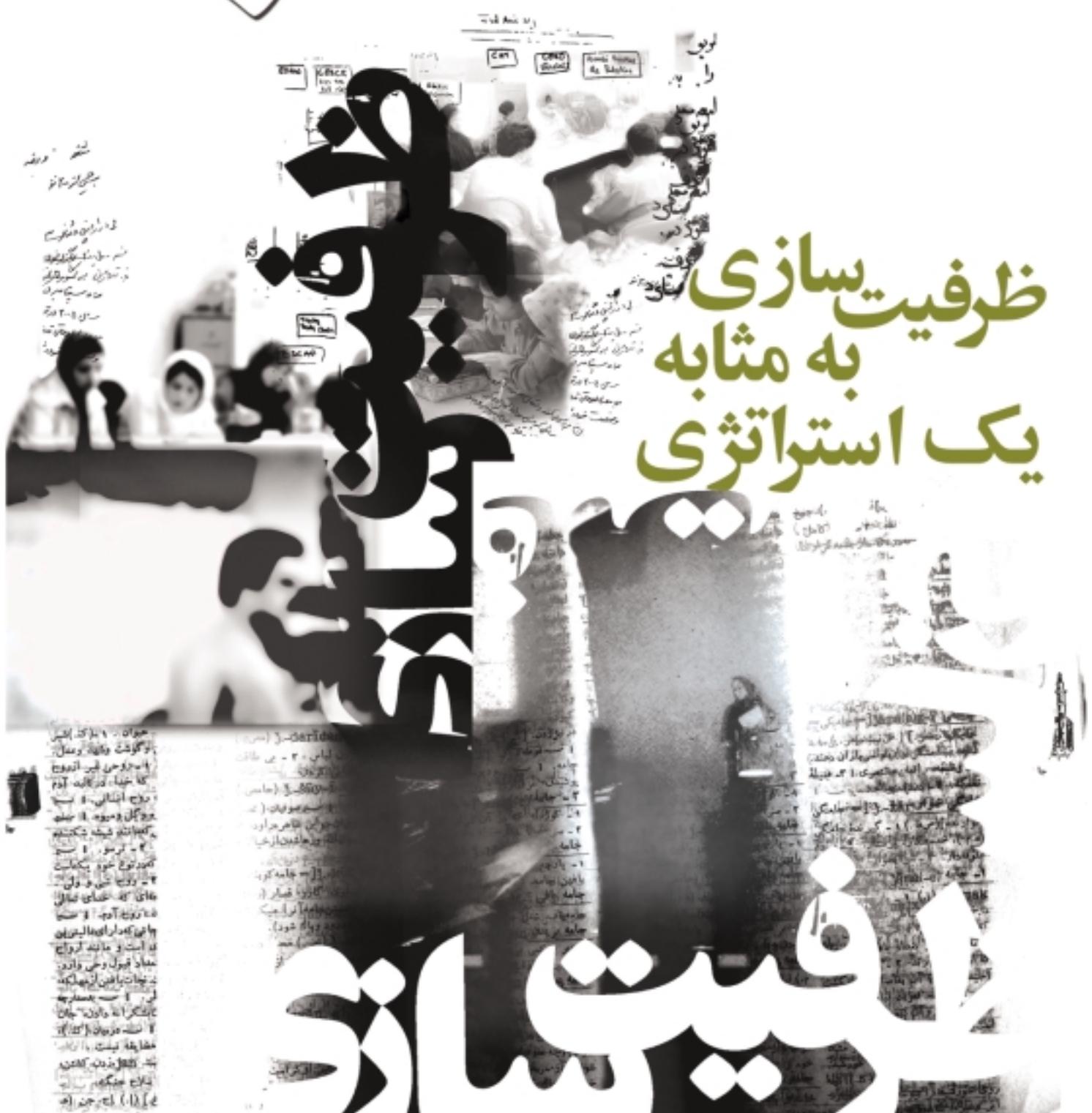
مرداد و شهریور ۱۳۸۲

کنسران

۱۴ و ۱۵

مرکز مطالعات و آموزش سازمان های جامعه مدنی ایران

ظرفیت‌سازی به مشابه یک استراتژی

درویش

۱- در همین ستون در شماره قبل و عده کرده بودیم تا در خصوص ادامه حرکت «داوطلب» والبته «مرکز مطالعات و آموزش سازمان های جامعه مدنی»، باشمندکی سخن بگوییم. این توضیح در عین حال بر تاخری که در چاپ شماره های دواطلب به وجود آمد نیز اشارتی خواهد کرد...اما کوتاه سخن آنکه، مرکز توانمندسازی سازمان های جامعه مدنی ایران که پروژه ای سه جانبه بین سازمان های غیردولتی، دفتر عمران ملل متعدد دولت بود پس از حرف ها و حدیث های فراوان و در حالی که از نظر کمیته راهبری پروژه ویسیاری از کسانی که از نزدیک فعالیت آن مجموعه را دنبال می کردند، از موقیت برخوردار بود، چهار تغییر ملزوم شد...

کسانی که در آن مجموعه فعالیت می کردند، هرچند قرار بود پس از دو سال پروژه به استقلال دست باید و تواند با تجهیز منابع و فعالیت هایی پایداری خود را فارغ از کمک دولت و آنسان های ملل متحده دست آورد، در ادامه راهی که اغاز کرده بودن بشه دلیل مخدوش شدن روایت و مناسبات بر سند پروژه، ترجیح دادن بشه شکلی دیگر به خود سازمان داده و به فعالیت پردازند.

مرکز مطالعات و آموزش سازمان های جامعه مدنی یک سازمان غیردولتی است که فعالیت های گذشته خود را با چارچوب های فراتری دنبال می کند. شایان توجه آنکه، کارگاه ویژه قراری یک وب سایت و همچنین راه اندازی بانک اطلاعاتی بود. شریه «داوطلب» و فعالیت روی موضوعاتی مانند «گفت و گوی اجتماعی»، انتشار کتاب یا موضوع «جامعه اطلاعاتی» از جمله محورهای بود که با توجه به ظرفیت های افراد مرکز و خارج از سند پروژه به انجام می رسید. بنابراین با اغاز به کار «مرکز مطالعات و آموزش سازمان های جامعه مدنی ایران» این موضوعات را در کار دیگر فعالیت های دنبال خواهیم کرد.

تا آنجا که خبر داریم به دلیل برخی مشکلات دوره گذار دوستان ما هنوز در تاریخ برقراری مرکز توانمندسازی قلی هستند و اگرچه بیش از دو ماه از تحويل مرکزی مگذرد هنوز فعالیت خود را آغاز نکرده اند. امیدواریم مدیران این دنبال بدرایت و درک ملاحظات جامعه مدنی در اداره امور توفیق یابند. ان شاء الله!

۲- انتشار شماره ویژه ظرفیت سازی اندکی به طول انجامید، اما امیدواریم از آن راضی باشید. همراه این شماره برگه هایی به دست شما می رسد که نظرتان را نسبت به بعض های مختلف داوطلب جویا می شود. لطفاً برای ما دیدگاه های خود را بفرستید. کسانی که اقدام به ارسال نظرات خود می کنند برای ارسال شماره های بعدی داوطلب در صورتی که مشکل تیراژ داشته باشیم، در اولویت خواهند بود.

در ضمن با توجه به اینکه مرکز تا پایان امسال چندین جلد کتاب در خصوص جامعه مدنی منتشر خواهد کرد، این افراد می توانند از تخفیف برای خرید این کتاب ها بهره مند شوند. امیاز دیگر اینکه ویژه نامه های مرکز (اماند ویژه نامه ای که مختص تشکل های غیردولتی زبان به زودی منتشر خواهیم کرد) برای این افراد ارسال خواهد شد.

۳- شماره بعدی ما در مورد شیوه های اداره مطلوب است. می توانید مطلب خود را حداقل تا ۱۵ روز پس از دریافت نشریه برای ما بفرستید. موضوعاتی مانند مدیریت پاسخگویی، شفافیت در سازمان های غیردولتی و... در این خصوص می تواند مورد توجه قرار گیرد.

۴- اگر خبر گزارش و مطالبی درباره انجمن خود دارید برای ما به آدرس پستی و یا ای میل مرکز بفرستید تا از آنها استفاده کنیم.

۵- برای ما تجربه های موفق و مطالب خود را برای انعکاس در داوطلب بفرستید.

۶- به وب سایت مادریز نیز، حتماً در سیاهه آدرس های الکترونیکی ماضعو شوید (لیست ای میل) تا هر چه زودتر از آنچه در مرکز جامعه مدنی می کنند مطلع شوید.

سردیل

ادامه دارد و توسط یکی از مراکز توانمندسازی در حال اجرا می باشد. این طرح با حمایت مالی شورای جهانی جمعیت، بنیاد فورد، برنامه و توسعه هلندو AUS/AID اجرا می شود. دو مین طرح، طرح ظرفیت سازی است که توسعه جمعی از نمایندگان سازمان های غیردولتی طراحی و تدوین شد و در یک سال اخیر به اجرا درآمد و موقیت هایی را نیز به دنبال داشت. با حمایت مالی دفتر برنامه عمران ملل در تهران انجام شد، اما اکنون این طرح به دلیل مداخله وزارت کشور در مدیریت و اجراء موقوف شده است. سومین طرح، طرح های ظرفیت سازی است که در چند سال اخیر از سوی سازمان های دولتی به اجرا درآمده است و سالانه میلیاردها تومن در این عرصه هزینه می شود. اما به دلیل عدم شفافیت و پاسخگویی نمی توان ارزیابی هر چند اجمالی از آن را داد.

اما نکته مهمی که باید مورد توجه قرار گیرد آن است که، دولت ظرفیت سازی را باید به خود سازمان های غیردولتی واکذار و از رشد گلخانه ای آن ها پرهیز کند. دولت باید صرفاً نقش تسهیل کننده را ایفا نماید و مقررات زدایی را برای ایجاد این مناسب فعالیت سازمان های غیردولتی در دستور کار خود قرار دهد. علیرغم این که طرح های متعدد ظرفیت سازی در چند سال اخیر اجرا شده اما آن موقیت لازم را برای نهادهای سازی به دست نیاورده است. این امر به چند عامل برمی گردد:

- مهمترین دلیل عدم موقیت در این طرح ها، فقدان داشت توریک در این حوزه است. کسانی که به ظرفیت سازی اقدام کرده اند بیشتر بر مبنای آزمون و خطابه صورت تجربی در این عرصه گام برداشته اند و دارای پشتونه توریک برای اقدام شان نبوده اند. سردرگمی، ابهام و... در چنین طرح های ظرفیت سازی، نشانگر این موضوع است.

- دو مین دلیل عدم موقیت، نداشتن مدیران ظرفیت ساز در طرح های ظرفیت سازی است. اگر فردی بخواهد به ظرفیت سازی دیگران بپردازد خود باید دارای ظرفیت و قابلیت بالایی باشد به عبارت دیگر فرد توسعه نیافرته نمی تواند حامل توسعه باشد.

- فقدان استراتژی در طرح های ظرفیت سازی یک از لا دلیل مهم عدم موقیت می باشد. اگر مرکزی که به ظرفیت سازی سازمان های غیردولتی می پردازند خوددارای استراتژی مشخصی نباشند، دنبال روى تامین کنندگان منابع مالی خواهند شد. نداشتن استراتژی به ناکارامد و لرزان بودن پیشان های سازمان های غیردولتی منجر می شود.

- دلیل دیگر عدم موقیت، فقدان یا ضعیف بودن زیرساخت های مناسب حقوقی، سیاسی، اجتماعی و... در جامعه است. زیر ساخت های مناسب با تحولات و دیگر گونه های اجتماعی منحول نشده و به مثاله حفره های مقاومت در برابر نهادهای مدنی عمل می نمایند. این امر اجرای طرح های ظرفیت سازی برای استقرار و پایداری جامعه سازمان های غیردولتی دموکراتیک و توسعه گرا با مشکل جدی مواجه می کند.

- و آخرین نکته در عدم موقیت، وضعیت و شرایط منطقه ای و بین المللی است. شبیه که بر منطقه مسلط شده شیخ خشنونت و حنگ است. این امر پایه ها و بینان های جامعه مدنی و دمکراسی را در منطقه سست و لرزان نموده است و طرح های ظرفیت سازی با دیده تردیدگریسته می شود. به هر حال اگر بخواهیم به استقرار و پایداری جامعه سازمان های غیردولتی دموکراتیک و توسعه گرا ارادت یابیم بر همه صاحب نظران و فعالان جامعه مدنی لازم است که بیش از پیش نسبت به طرح های ظرفیت سازی حساسیت به خروج داده و آن را به مثاله اصلی ترین استراتژی در دستور کار خود قرار دهنده در غیر این صورت سازمان های غیردولتی نیز به سرنوشت سایر نهادهای مدرن در جامعه ایرانی دچار خواهند شد: از لحاظ صورت مدرن ولی از نظر محتوا...

کنشگران داوطلب

نشریه مرکز مطالعات و آموزش سازمان های جامعه مدنی ایران

مدیر مسئول: سهیاب رزاقی

سردیل: امید عماریان

تحریریه: نازلی شیخ الاسلامی، مريم حسین خواه، امیر حسین برمکی، سحر

فروزان، ملوڈی مجتبی

راحله شیراسب، افسانه رحمتی

طراحی و اجرا: مهرداد نراقی

نشانی مرکز: تهران، خیابان استاد مطهری، خیابان منصور، پلاک ۷۷، طبقه سوم

نشانی پستی: تهران صندوق پستی ۱۴۰۵۵-۸۳۶۵

تلفن و نمایر: ۰۲۱-۸۷۰۵۱۰۸، ۰۲۱-۸۵۵۶۸۴

مکالمه

ظرفیت سازی به مثابه یک استراتژی

دکتر سهراب رزاقی

مرحله سوم یعنی دوران تحکیم و نهادینه سازی می شوند. مرحله تحکیم و نهادینه سازی آن وضعیتی است که سازمان های غیردولتی به عنوان یک بازیگر اصلی در جغرافیای جدید قدرت ایغای نقش می کنند و به عبارت دیگر نقش و جایگاه آنان در هندسه قدرت ثبت و یکی از ارکان مهم توسعه دموکراسی پایدار قلمداد می شوند و بازیگران دیگر جغرافیایی قدرت قادر به حذف آن ها نیستند و ...

اما در مرحله گذار یکی از مهم ترین موضوعاتی که آینده جامعه سازمان های غیردولتی را رقم می زند طرح های ظرفیت سازی است که از سوی مراکز مختلف ظرفیت سازی سازمان های غیردولتی یا دیگر بازیگران به اجرا در می آید. به نظر می رسد در این مسیر، در صورت نبود داشتن، آگاهی و نیز عدم داشتن استراتژی مشخص در طرح های ظرفیت سازی، جامعه سازمان های غیردولتی جامعه ای با بنیان های سست و لرزان و کاغذی خواهد بود. به مین جهت است که امروز تمرکز روی موضوع ظرفیت سازی برای فعالان و حاملان جامعه مدنی به مثابه یک انتخاب استراتژیک است که می تواند گذار موفقیت آمیز و توسعه متوازن سازمان های غیردولتی را به ارمغان بیاورد.

گرچه در حال حاضر مفهوم ظرفیت سازی با ابهام و پیچیدگی هایی همراه است اما می توان از سه منظر ظرفیت سازی را تعریف کرد. برخی از پژوهشگران به غایت و فرجام ظرفیت سازی می نگرند. غایت و فرجام ظرفیت سازی، رسیدن به پایداری و استقرار جامعه سازمان های غیردولتی دموکراتیک و توسعه گر است و برخی دیگر ظرفیت سازی را به مثابه یک استراتژی می نگرند. از این منظر ظرفیت سازی معادل توسعه پذاشنه می شود. گروه دیگری از پژوهشگران، ظرفیت سازی را بنا به موضوع تعریف می کنند که ناظر بر فرد، سازمان و محیط سازمان های غیردولتی می باشد. اما صرف نظر از این که از کدام منظر به ظرفیت سازی در سازمان های غیردولتی ننگریم، ظرفیت سازی فرآیندی است که در آن ظرفیت های فردی، سازمانی و محیطی توسعه می یابند و به مانندروشی برای بقای سازمان های غیردولتی در هندسه قدرت ایغای نقش می کند و پایداری نهادی، عملیاتی و مالی سازمان های غیردولتی را مخصوص می شود و در عین حالی که به بسیج و تجهیز منابع انسانی، سرمایه و ... می انجامد، تغییر نگرش ها، رویه ها، مقررات و ساختارها را نیز به همراه می آورد.

ظرفیت سازی دارای سه بعد مهم فردی، سازمانی و محیطی است:

۱- ظرفیت سازی فردی: به منظور ایجاد ظرفیت و قابلیت فردی، این فرآیند فراتر از مجهر کردن به یک مهارت است. گرچه کسب مهارت ضروری است اما معادل پذاشن آن با ظرفیت، موجب درکی محدود و ناقص از ظرفیت سازی می شود. به همین خاطر ضروری است که از "توسعه ظرفیت و نه آموزش" ظرفیت سخن گفته شود. ایجاد ظرفیت در برگیرنده کل شخص و یک فرآیند بلند مدت و تدریجی است. و از طریق دوره های آموزشی کوتاه مدت قابل حصول نیست. توسعه ظرفیت در فرد، ناظر بر ایجاد اعتماد به نفس، انعطاف پذیری، سیاست، انسجام و تمامیت است. مبنای توسعه ظرفیت، تقویت قابلیت های درونی فرد، افزایش توانایی فرد برای مواجهه با آینده از طریق خلاصت و انعطاف پذیری است. ظرفیت سازی فردی عبارت از ظرفیت اقدام به طور کار آمد حتی در شرایط ابهام، عدم قطعیت و شرایط متصاد و متحول است. به عبارت دیگر ظرفیت سازی افزایش قابلیت فرد برای تجزیه و تحلیل تحولات و دگرگونی ها و پاسخگویی مناسب در مقابل شرایط و محیط خارجی است. نکته مهم دیگر آن است که ظرفیت سازی فردی از طریق انتقال مجموعه ای خاص از مهارت ها و آموزش های محدود حاصل نمی شود بلکه نیازمند آن است که در افراد مساله فهم، رویکردها، گرایش ها و پویش های لازم را جهت تداوم فرآیند توسعه فردی تسهیل کنند.

۲- ظرفیت سازی سازمانی: اماظرفیت سازی فردی فقط یکی از عناصر در واقعیت سازمانی پیچیده یک نظام باز و در حال توسعه است. سازمان ها با مسایلی مانند رهبری، تدوین استراتژی، طراحی سازمانی و ... مواجه هستند. فعدان رهبری، عدم داشتن استراتژی، عدم توان پاسخگویی به نیازهای اعضاً و محیط بیرونی، عدم درک دگرگونی ها و فرهنگ ناسالی سازمانی همه به ناکارآمدی و ناکارآئی ظرفیت کمک می کنند. ظرفیت سازی سازمانی به افزایش کارآمدی سازمان، پاسخگویی سازمان به نیازهای اعضاً و محیط بیرونی، اتخاذ استراتژی کارآمد، به کارگیری درست ابزارها جهت ایجاد تغییرات و تحولات مطلوب است. بنابراین ظرفیت سازی نیازمند آن است که کارگزاران سازمان در حوزه سازمانی و مدیریت منابع و مهارت یابند.

۳- ظرفیت سازی محیطی: سازمان های غیردولتی برای رسیدن به پایداری نیازمند ظرفیت سازی در محیط هستند. ایجاد محیط توانا ساز هدف و غایت ظرفیت سازی محیطی است که در آن محیط جامعه مدنی پویا و شاداب استقرار می یابد. در ظرفیت سازی محیطی باید رویه ها، مقررات و ساختارهای رامتناسب با تحولات و دگرگونی ها باز تعریف نمود و کانون های مقاومت را به حاشیه راند. اگر ظرفیت سازی فردی و سازمانی انجام گیرد اما ظرفیت سازی سازمان های غیردولتی دموکراتیک و توسعه گرانیست و رشد و فعالیت امکان شکل گیری و استقرار جامعه سازمان های غیردولتی دموکراتیک و محیط مساعد نباشد. سازمان های غیردولتی با تهدید جدی مواجه خواهد شد. تجربه ظرفیت سازی سازمان های غیردولتی در ایران هنوز در دوران جنبینی خود به سر می بوند و در حال جستجو و تلاش برای یافتن روش هایی برای ظرفیت سازی متناسب با شرایط جامعه ایرانی هستند. در این نوشتار، لازم است به برخی از طرح های ظرفیت سازی سازمان های غیردولتی در جامعه ایرانی در چند سال اخیر اشاره کنم. اولین طرح ظرفیت سازی طرحی است که از سال ۷۶ آغاز شده است و تاکنون

سازمان های غیردولتی در موج چهارم برای ایغای نقش مؤثر در جغرافیای جدید قدرت تلاش می کنند و حاملان پروژه دمکراتیک سازی و توسعه در سال های آغازین هزاره جدید هستند. در دهه اخیر، جامعه ایرانی با خیلی سازمان های غیردولتی مواجه بوده است. آنان از رشد، تنوع و تکثیر چشمگیری برخوردار بوده اند و در عرصه های مختلف اجتماعی ظهور و بروز داشته اند، به نحوی که این دهه رامی توان دوران تأسیس سازمان های غیردولتی در جامعه ایرانی نامید.

سازمان های غیردولتی، اکنون با پشت سر گذاشتن دوران تأسیس وارد مرحله گذار شده اند. در این دوران آنان با فرستادها و چالش هایی روبرو هستند که آینده جامعه سازمان های غیردولتی را رقم خواهد زد. چرا که اساسا دوران گذار حرفت در تاریکی، روشنایی و همراه با یم و امید است. با گذار موفقیت آمیز است که سازمان های غیردولتی وارد

طراحی کنند.

در ادامه سعید نشاط از مرکز مطالعات و آموزش سازمانهای جامعه مدنی گزارشی از روند اجلاس اول و دوم تدارکاتی در ژنو به حاضرین در اجلاس ارائه کرد. وی گفت: «اجلاس جهانی جامعه اطلاعاتی با یک برنامه ۲ مرحله ای برای مهندسی آینده شروع بکار کرده است. مرحله اول ۱۲ دسامبر ۲۰۰۳ در سوئیس به پایان می رسد و در مرحله دوم که تا نوامبر ۲۰۰۵ توانس ادامه دارد، سند ژنو مورد ارزیابی قرار می گیرد و برنامه دولتها در اجرای برنامه عمل بررسی می شود.» نشاط باشاره به اینکه در اجلاس های قبلی، از جمله اجلاس توسعه پایدار ما نسبت به موضوع حساس نبودیم و روند وجود نداشت که ما در فرآیند اجلاس مشارکت داشته باشیم و در اسناد و برنامه عمل تأثیر بگذاریم گفت: «عضویت مرکز مطالعات و آموزش سازمانهای جامعه مدنی در دبیرخانه جامعه مدنی اجلاس Point (منطقه آسیاو خاورمیانه) فرست مناسبی است که نهادهای مدنی ایران و منطقه در روند اجلاس مشارکت داشته باشند.» وی افروز برای حضور مؤثر در فرآیند اجلاس باید اطلاعات مرتبط به اجلاس را انتشار دهیم ، افراد بیشتری را در گیر کار کنیم ، چگونگی مواجه با چالش های جامعه اطلاعاتی را مورد بررسی قرار دهیم و این موضوع را فقط به مرکز مطالعات و آموزش سازمان های جامعه مدنی محدود نکنیم و همگی برای گسترش آگاهی در مورد آن و تأثیرگذاری در تدوین سند و برنامه عملی تلاش کنیم .

وی خاطرنشان ساخت: «ما از طریق وب سایت مرکز آموزش و مطالعات csos.net یک شبکه متشکل از ۱۶۰ نفر از افراد حساس به مسئله ICT ایجاد کرده ایم که ۹۰ نفر از آنها از ایران و ۷۰ نفر از فلان نهادهای مدنی منطقه هستند و قصد داریم با تشکیل یک mailing List نظرات این افراد را که برخی از آنها موفق به شرکت در این اجلاس شده اند راجع به سند و برنامه عمل اجلاس جهانی را جمع آوری کرده و به همراه نتایج کارگاه های این اجلاس به دبیرخانه جامعه مدنی مستقر در ژنو ارائه کنیم.»

شکاف دیجیتالی و دسترسی به اطلاعات

شکاف دیجیتالی اولین موضوع مطرح شده در این پانل بود که توسط دکتر بحیری تابش ، عضو هیأت علمی دانشگاه صنعتی شریف مورد بررسی قرار گرفت. دکتر تابش با اشاره به اینکه ، فائت آمدن به شکاف دیجیتالی مستلزم توجه به یک فرآیند و مدنظر قراردادن شرایط جوامع مختلف است گفت: دسترسی به شبکه و اطلاعات سخت افزاری در کنار آموزش و چگونگی استفاده از این امکانات می تواند بستر های لازم برای این بدن شکاف دیجیتالی را فراهم کند در ادامه دکتر تابش تجربه بنیاد دانش و هنر را در رابطه ایجاد شبکه مدرسه School Net و مراکز IT تشریح کرد . وی با بیان اینکه هدف این بنیاد به عنوان یک سازمان غیردولتی توامندسازی نوجوانان در رابطه با تکنولوژی های جدید است، گفت: «بنیاد دانش و هنر در اولین اقدام ۱۵۰ مدرسه را در مناطق محروم به امکانات سخت افزاری و دسترسی به اینترنت مجهز کرد و در مرحله بعد با یک برنامه مدون آموزشی برای مددیران ، معلمان و برخی دانش آموزان ، آموزش اینترنت را به همه دانش آموزان مدرسه تعیین ماد ». وی افزود : «تعريف کارگاهها و پروژه های جمیعی که دانش آموزان را با فن آوری اطلاعات ، طراحی سایت و استفاده از طریت های IT آشناسازد و برگزاری کنفرانس ملی شبکه مدرسه ها برای تبادل دیدگاهها و تجارب دانش آموزان از دیگر اقدامات این بنیاد در جهت گسترش فن آوری اطلاعات می باشد. وی در ادامه طراحی مراکز فن آوری اطلاعات IT در مناطق محروم توسط بنیاد دانش و هنر را مورد توجه قرار داد و هدف از آن را آموزش برای کارآفرینی از طریق IT عنوان کرد .

وی خاطرنشان ساخت: «موقفيت گسترش فن آوری اطلاعات در جامعه مستلزم آن است که جامعه مدنی و بخش خصوصی متولی آن باشد و این جریان از درون جامعه و از پانین به بالا رشد و گسترش شاید . وی افزود جامعه اطلاعاتی فضایی است که مالک مشخصی ندارد و هر کس که در این حوزه وارد شود و موفق عمل کند ، در آن ماندگار می شود.» در ادامه شهریار عویض زاده عضو هیأت علمی مدیره جبهه سبز ایران تأثیر اطلاعات بر ملتاهای جنوب و فرنگ آنان را مورد توجه قرار داد . عویض زاده با تأکید بر اهمیت دسترسی بر اطلاعات ، گرفتن اطلاعات ، توانایی پردازش اطلاعات و دسترسی به ابزار پرآشنش را ۳ مرحله دست یافتن به اطلاعات عنوان کرد . وی با اشاره به اینکه مشارکت در یک آینده مشترک و نظارت بر آن از جمله حقوق اولیه ای است که همه انسانها باید از آن برخوردار باشند گفت: «تازمانی که به دانش و فن آوری اطلاعات دسترسی نداشته باشیم نه می توانیم در تحولات جامعه تأثیر بگذاریم و نه اینکه بر آن نظارت کنیم چرا که در دنیای امروزه دسترسی به اطلاعات مهمترین ابزار در تأثیرگذاری و نظارت می باشد ». وی ملیت ، جنسیت ، نسل ها و زبان را از جمله موارد تأثیرگذار در نحوه دسترسی به اطلاعات عنوان کرد و گفت: «ابحاث اقتصادی و تکنولوژیک ، مباحث جغرافیایی و نحوه پرآشنش جمعیتی ، معلویت های عدم اجازه دسترسی به اطلاعات ، سیکل های ناقص اطلاعاتی و عدم توانایی فردی از دانش و تکنولوژی اطلاعاتی از جمله مواردی هستند که دسترسی به اطلاعات را محدود می کنند ».

در جلسه پرسش و پاسخی که پس از پایان سخنرانیهای جلسه اول برگزار شد ، دکتر ویکتوریا جمالی از انجمن حقوق بین الملل زیست ایران با اشاره به ضعف سازمانهای غیردولتی در دسترسی به شبکه و استفاده از مزایای فن آوری اطلاعاتی و ارتباطی از دکتر تابش تقاضا کرد با توجه به تجربه بنیاد دانش و هنر در ایجاد شبکه مدرسه ، برنامه ای نیز برای دسترسی NGOS به فن آوری اطلاعاتی طراحی کند. دکتر تابش گفت: «این پیشنهاد قابل نیز مطرح شده ولی ما با توجه به امکاناتمان توانسته ایم کار جدی را در این زمینه انجام دهیم .»

Society
on the
net

Civil Society

Regional Forum on the Information Society

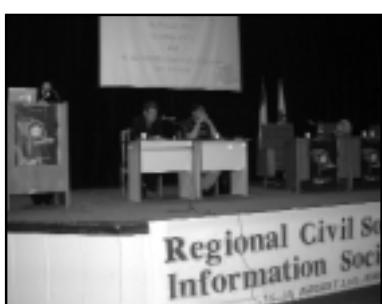
for the Middle East and
West Asia

26-28 Aug

گزارش

در اجلاس منطقه‌ای جامعه اطلاعاتی و سازمان‌های خاورمیانه عنوان شد:

شکاف دیجیتالی در منطقه هر روز عمیق‌تر می‌شود

اجلاس منطقه‌ای جامعه اطلاعاتی و سازمان‌های جامعه مدنی خاورمیانه و غرب آسیا، ۴۶ شهريورماه با حضور نمایندگان سازمان‌های غيردولتی ايران و منطقه، توسيط مرکز مطالعات و آموزش سازمان‌های جامعه مدنی در دانشگاه كيش برگزار شد.

پيام آدام سامبسکو دبیرنژاشت هاي مقدماتي اجلاس جهاني جامعه اطلاعاتي آغازگر اين اجلاس بود. در قسمتى از اين پيام آمده است: «بادر نظر گرفتن توانيي فوق العاده اى كه فن آوري اطلاعاتي و ارتباطي برای جامعه بشري به ارمغان آورده، اجلاس جهاني برای ما فرصت تاریخي فراهم می‌سازد که در هر کجا، در شمال و جنوب برنامه توسعه همه جانبه اى که شان و کرامت انسانها را حفظ مى‌کند به اجراد آوریم». در اين پيام استفاده بهينه از فن آوري هاي ارتباطي و اطلاعاتي برای تحقيق اهداف توسعه اى هزاره تلاش برای دسترسی تمام مردمان و جمعيت ها به فن آوري اطلاعاتي و تبدیل شکاف دیجیتالی به فرصت ها و دورنمای دیجیتالی برای همه و بویژه برای اکثر جمعيت جهان که در کشورهای جنوب زندگی می‌کنند، بعنوان مهم ترین اهداف اجلاس جهاني جامعه اطلاعاتي بيان شده است و اظهار اميدواری شده که با پاسخ گفتن به اين نيازها انتقال اطلاعات و دانش به تمام مردم جهان تضمین شود. آدام سامبسکو در ادامه بر اصل مشارکت و دخالت تمامي ذي نفعان در برنامه ريزی و سازمان دهی اجلاس تأكيد و تصریح كرده است، اصل دخالت تمامي ذي نفعان که در قطعنامه A/RES/56/83 به تاريخ ۳۱ ژانويه ۲۰۰۲ آمده است باعث پدید آمدن اين اجلاس شده است و به نياز به مداخله تمامي بازيگران جامعه اطلاعاتي و بویژه به نقش جامعه مدنی و بخش خصوصي و مشارکت آنها در روند اجلاس تأكيد دارد».

در بخش خصوصي، جامعه مدنی و نياههای بين الدولی را تحکيم کنیم تا مشارکت بين دولتها، بخش خصوصي، جامعه مدنی و نياههای بين الدولی را تحکيم کنیم: هر ذینفعي باید نسبت به سودمندی ذي نفع دیگر و نياز به همکاري موثر در اين پروژه مشترك مقاعد شود، زيرا اجرای اين پروژه نفع هر يك از مارا به طور جداگانه و نيز به صورت مشترك در بي خواهد داشت».

دكتور سهراب رزاقی، مدیر مرکز مطالعات و آموزش سازمان‌های جامعه مدنی نيز با بيان اينکه مابراي تاثيرگذاري بر فرآيند اين اجلاس و ديگر اجلاس‌های همendسی جامعه آينده تاثيرگذار و نقش آفرین باشد، گفت: «کشورهای خاورمیانه غرب آسیا تاکنون نتوانسته اند وارد عرصه جامعه اطلاعاتي شوند و هر روز شکاف دیجیتالی در اين منطقه عميق تر می‌شود. وی با اشاره به کم خونی و نحيفی جامعه در منطقه افروز: «سازمان‌های جامعه مدنی منطقه در فرآيند دمکراتيک سازی و ايفاچ نقش در جامعه اطلاعاتي در خواب زمستانی آرميده اند و در اين فرآيند و تحولات و دگرگونيهای اجتماعي نشانی از آنان دیده نمي شود». دكتور رزاقی اين اجلاس را فرستي برای گفنكوي نياههای مدنی منطقه پيرامون چالش‌های فراوردي گشترش جامعه اطلاعاتي در منطقه و چگونگي مشارکت در فرآيند اجلاس جهاني جامعه اطلاعاتي عنوان كرد و گفت: «سازمان‌های جامعه مدنی منطقه برای ايفاچ رسالت‌شان برای نهادهنه ساختن جامعه مدنی و ارائه الگوي جديد از توسيع و مقابله با خشونت و جنگ که بر منطقه و بویژه خاورمیانه سايه افکinde است، باید رشته امور را بدست گيرند و استراتژي مشخصی را برای عمل و اقدام

جهه مدنی
او خاورمیانه
۱۳ جزیره کيش

کارگاهها
بشری و بررسی قسمتهایی از سند که در در دوین روز اجلاس شرکت مورد حقوق بشر است مورد توجه کنندگان در شش کارگاه (تنوع فرهنگی و زبانی) (جنسیت) (جوانان) (حقوق پسر) (توسعه پایدار) و (دموکراسی و امنیت) در بحث پیرامون سند و برنامه عمل اجلاس جامعه اطلاعاتی در حوزه های مربوطه پرداختند.

کارگاه دمکراسی امنیت و جامعه اطلاعاتی
کارگاه دمکراسی امنیت و جامعه اطلاعاتی با تسهیلگری دکتر رحمانی زاده دهکردی پیشنهادات زیر را برای الحالق به سند اصلی اجلاس ارائه کرد:
۱. در نظر گرفتن کمک های مالی و پیش از آن در این چشم می خورد: برای سبسط زیر ساختهای اطلاعاتی و ارتباطی کشورهایی که مورد تحریم های اقتصادی و اطلاعاتی قدرتهای بزرگ قرار دارند.

۲. به رسمیت شناخته شدن بخش خصوصی در قانون گذاری برای اداره

جامعه اطلاعاتی
۳. تأسیس یک مجمع مشورتی برای هماهنگ سازی نهادهای مدنی و دولت اعلام نگرانی از سو استفاده شرکت های اینترنتی در تهاجم بر حریم اطلاعاتی - خصوصی کشورهای جهان سوم

کارگاه جوانان و جامعه اطلاعاتی
شرکت کنندگان در کارگاه جوانان و جامعه اطلاعاتی با اعتقاد به اینکه جوانان در مقام عده ترین گروه

انسانی در این راستا تأکید کرد.
در ادامه دکتر منظیر قائم عضو هیات علمی گروه ارتباطات اجتماعی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران به بحث پیرامون موضوع جوانان و تکنولوژی های اطلاعاتی و ارتباطی پرداخت. وی نقش جوانان در قبال ICT و اثرات جامعه اطلاعاتی بر جوانان در چهار خرده نظام جامعه ای (رسانه ای، اقتصادی، سیاسی و اجتماعی فرهنگی) را مورد بررسی قرارداد و در هر بخش به تشریح نقش جوانان در قبال ICT پرداخت.

ملودی محبی عضو بنیاد دانش و هنر دیگر سخنران این پانل بود که فعالیت های بنیاد دانش و هنر را در زمینه گسترش ICT تشریح کرد.

بحث زنان و جامعه اطلاعاتی که توسط دکتر شیرین احمدنیا بدان پرداخته شد توجه شرکت کنندگان و علی الخصوص زنان شرکت کننده را به خود جلب کرد. و در جلسه پرسش و پاسخی که بعد از این پانل برگزار شد محور بیشترین پرسش ها در رابطه با (جنسیت و جامعه اطلاعاتی) بود. امیر حسین برمکی که در اولین کنفرانس مقدماتی جامعه اطلاعاتی در زنجو و همچنین در اجلاس پاریس که در رابطه با جامعه اطلاعاتی برگزار شد، شرکت داشت گفت:

«بحث جنسیت در جامعه اطلاعاتی و اینکه آیا زنان در جامعه اطلاعاتی مورد تبعیض هستند یا نه؟ در پاریس نیز مطرح شد و سیاری معتقد بودند که مطرح کردن بحث زنان در این حوزه ضرورت ندارد و همانطور که زنان در حوزه های دیگر با مشکل مواجه هستند در بحث ICT نیز همان مشکل های را دارند و جامعه اطلاعاتی تبعیض خاصی را در مورد زنان بوجود نمی آورد. «برمکی افزود: «زنان باید خودشان را در این حوزه را توامند کنند و مشکل زنان با صدور بیانیه حل نمی شود.» سخنان برمکی واکنش های متفاوتی را در بین حاضران به دنبال داشت. زهرا مرانلو پژوهشگر امور سازمان های غیر دولتی در این زمینه گفت: «گسترش فن آوری اطلاعاتی نیاز به یک اراده سیاسی قدرتمند دارد که پیزدیدگر گردش اطلاعات منجر به قدرت بیشتر می شود و محدودیتی در این زمینه برای هیچ قشری ایجاد نکند.»

شادی صدر روزنامه نگار حوزه زنان نیز با تأکید به اینکه زنان باید خود را توامند کنند گفت: «تا وقتی که زنان قدرت نداشته باشند دسترسی به اطلاعات ندارند و تا وقتی که به اطلاعات دسترسی نداشته باشند از قدرت نیز بی نصیب می مانند.» وی بایان اینکه زنان در این چرخه گرفتار شده اند گفت: «تا زمانی که زیر ساخت ها به نفع زنان نصلاح نشود امیدی به بهبود این روند نمی رود.» وی افزود: «در جامعه اطلاعاتی ابزارهای دیگری مانند زمان و امکانات مالی و سخت افزاری نیز مطرح است که زنان را محدودیت مضاعف روپر و می کند.» شادی صدر تصریح کرد: «فاصله بین زنان و مردان را بیشتر می کند و بدین جهت باید به مسئله زنان در جامعه اطلاعاتی توجه خاص داشت.» سعید نشاط نیز با اشاره به اینکه در تدوین سند جامعه اطلاعاتی به بحث جنسیت بی توجهی شده است گفت: «نگاه حاکم بر سند جامعه اطلاعاتی این است که IT یک ابزار است و اینکه زنان از آن استفاده بکنند یا نه اهمیت چندانی ندارد و به خود آنان بر می گردد.»

1000
100
10000
100000
1110
1000

گروههای خاص (زنان و جوانان)

در سومین پانل اجلاس که عصر روز اول برگزار شد، سخنرانان وضعیت گروههای خاص بویژه زنان و جوانان را در جامعه اطلاعاتی بررسی کردند. دکتر شیرین احمدیان، کارشناس ارشد مؤسسه تحقیقات و

مطالعات زنان در بحث

پیرامون جنسیت و جامعه اطلاعاتی گفت: «دو نگاه به جامعه اطلاعاتی وجود دارد. اول اینکه می‌توان ICT را به عنوان ابزاری برای برابری جنسیتی و توامندسازی زنان با کارگرفت و نگاه دیگر آنکه تکنولوژی های جدید اطلاعات نابرابری های جنسیتی را در دسترس به منابع استمرار می‌دهند و

اشکال جدیدی از نابرابری جنسیتی را تولید می‌کنند». وی ازvod: «مسئله عمده در مورد زنان، غیبت آنان در جامعه اطلاعاتی است، و آمارها نشان می‌دهد که زنان و مردان دسترسی یکسانی به ICT نداشته‌اند». احمدیان بایان اینکه این مسئله به فرهنگ جوامع مربوط می‌شود گفت: «ما در عرصه جامعه اطلاعاتی هم با الگوهای سنتی رایج روی و هستیم و ICT به عنوان یک رسانه جدید الگویی را که از قبل حاکم بوده است، باز تولید می‌کند».

حامد قدوسی از دیگر سخنران این پانل بود که در رابطه با کارآفرینی برای جوانان در فضای ICT سخن گفت و تعامل جوانان و ICT، تحولات اجتماعی ایران در حوزه جوانان و اقتصاد مرتبط با ICT را مورد توجه قرار داد. قدوسی گفت: «در آسیا جوانان اولین نسلی هستند که با ICT مواجه می‌شوند و به نوعی رهبران جامعه اطلاعاتی هستند. وی در رابطه با تغییراتی که ICT در بازار کار ایجاد کرده است گفت: «در جامعه اطلاعاتی نسل جدیدی از کارگران که به آنها کارگران دانان گفته می‌شود ظهور کرده است. فن آوری اطلاعات زمینه کار از راه دور فراهم نموده و جهانی شدن نیروی کار اشکال جدید و نامنظمی از کار را بوجود آورده است». قدوسی استفاده از امکانات فن آوری اطلاعاتی در ایجاد اشکال نوین کار کاهش هزینه مبالغه در بنگاهها و توسعه مشغل قابلی و افزایش بهره وری آنان را از جمله مزایای کار آفرینی از طریق IT بر شمرد و برایجاد انگیزه در افزایش برای ورود به عرصه کار آفرینی از طریق IT و ایجاد زیر ساختها و توسعه منابع

امنیت، دمکراسی، جهانی شدن در جامعه اطلاعاتی

دومین پانل با سخنرانی دکتر سعید رضا عاملی عضو هیأت علمی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران در رابطه با جهانی شدن، دموکراسی، ایدئولوژی و اسلام سیاسی آغاز شد. دکتر عاملی ورود به جامعه اطلاعاتی را ورود به یک جهان جدید عنوان کرد و تغییرات اساسی را که جامعه اطلاعاتی در ساختار سیاسی جامعه بوجود آورده است مورد اشاره قرار داد. وی گفت: «با ظهور

ارتباطات همزمان ما به عنوان نسل اول دوره جهانی شدن با پیچیدگی های بسیاری مواجه هستیم و از سوی دیگر ظهور جامعه مجازی نیز یک چالش عمده برای انسان بوجود می‌آورد و فرد با دو هویت روپرتو می‌شود». دکتر عاملی در ادامه طرح دین و حشت (Islamophobia) را مورد توجه قرار داد و حاکم کردن سیاست تک محورانه در دنیا، فروریزی عالم اسلام از درون، و مشروعیت دادن به جنگ به خاطر ترویج خشونت و خشن بودن مسلمانان را از جمله اهداف مطرح کردن Islamophobia عنوان کرد. وی بیان اینکه اگر به دموکراسی نیز به عنوان یک ایدئولوژی نگاه شود، کاربرد خود را به عنوان یک روش از دست می‌دهد پیشنهاد کرد در سند جامعه اطلاعاتی به غیرایدئولوژیک بودن سیاستهای جامعه اطلاعاتی تأکید شود.

سپس مراد علی صدوقی، پژوهشگر مسائل خاورمیانه، در رابطه با تأمین امنیت در جامعه اطلاعاتی سخن گفت: «بدون درک عمیق این تحولات، جامعه اطلاعات و تکیه بر آن به عنوان یک کالبد اجتماعی، یک مکان ناامن خواهد بود. صدوقی افروز جامعه اطلاعاتی یکسری تهدیدات و خطرهایی با خود دارد که پاسخ به آنها نیازمند حضور فعال در معتماری این جامعه است و فرد در جامعه اطلاعاتی به عنوان ضعیف ترین حلقه ای که خطوات او را تهدید می‌کند باید امنیت خود را تأمین کند. وی در تشرییح ویژگی های جامعه اطلاعاتی گفت: «در جامعه صنعتی تهدید کردن یک جامعه نیازمند حمله به آن بود اما در جامعه اطلاعاتی و جنگ اطلاعاتی [فاصله] چندان عامل مهمی در تهدید و ضربه زدن به یک هدف نیست». صدوقی اضافه کرد: «در جوامع گذشته فقط بازیگران خاصی نظری دولت ها و یا سازمانهای با حمایت دولتی و با قدرت سازماندهی بالا امکان ایجاد خطر و تهدید را داشتند، اما در جامعه اطلاعاتی بسیاری از بازیگران امکان ایجاد خطر یا تهدید حمله را دارند و خشونت در درون ساختارهای اجتماعی پراکنده می‌شود».

وی با اشاره به اینکه، اگر ظهور جامعه اطلاعاتی با مدرنیزه شدن حکومت ها همراه باشد، ناهمخوانی کمتری در نگرانی های امنیتی ایجاد می‌کند گفت: «متاسفانه در منطقه خاورمیانه، دولتها هنوز توانسته اند خود را با مقضیات جامعه اطلاعاتی همراه کنند و نگرانی های امنیتی فراروی جامعه را در کرده و پاسخ امنیتی مناسبی به آن بدهنند».

جامعه مدنی مجازی محور دیگری بود که در این پانل، توسط دکتر رحمانی زاده دهکردی، عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی بدان پرداخته شد. دکتر دهکردی در سخنران خود این نکته را مورد بررسی قرار داد که پیدا شدن جامعه اطلاعاتی و ظهور پدیده نهادها می‌دانند فرهنگی-جامعه مدنی مجازی- چه تأثیری بر این نهادها بر قدرت دولتها گذاشته است. وی با اشاره به کار ویژه های نهادهای مدنی بین المللی گفت: «این نهادها می‌توانند در نیوادهای مدنی واقعی به عنوان جایگزین این نهادها به صورت کاتالیزور عمل کنند». دهکردی اضافه کرد: «این نهاد در آموزش مدنی شهروندان به عنوان یک شهر وند جهانی مشارکت دارند. هر چند در این زمینه مشکلاتی مانند نبود زبان مشترک وجود دارد اما این مشکل با گسترش زبان انگلیسی تا حدی حل شده و پیدا شدن سیستم یونیکد و فرمت PDF نیز به گسترش زبان های بومی و درک این مفاهیم کمک کرده است. وی به چالش کشاندن دولت های یکه تاز راز دیگر کار ویژه های نهادهای مدنی بین المللی بر شمرد».

در پیام اختصاصی آدام سامسیکو، رئیس کمیته تدارکاتی اجلاس جهانی جامعه اطلاعاتی و رئیس فرهنگستان آفریقایی زبانها به کنفرانس منطقه‌ای کیش عنوان شد:

ضرورت مشارکت ذی نفعان

توسط نشست تدارکاتی دوم که توسط اجلاس پاریس در اوخر ژوئیه امسال مورد تجدید نظر قرار گرفت، ارزش‌های مشارکت و توآنسازی را به عنوان ویژگه‌ای جامعه اطلاعاتی مورد تأکید قرار داده است.

و در واقع - با در نظر گرفتن توآنسایی فوق العاده‌ای که فن آوریهای اطلاعاتی و ارتباطی برای جامعه بشری به ارمغان آورده‌اند، اجلاس جهانی برای ماقرصن تاریخی فراهم می‌سازد که در همه جا در شمال و در جنوب، برنامه توسعه همه جانبه‌ای که شان و کرامت انسانها و

شخصی، نت بوکها، تلفن همراه، اینترنت و سایتهاش اینترنتی است، جامعه‌ای که در آن همه - حداقل از لحاظ تئوری - اطلاعات را تولید، ثبت، پردازش، و توزیع می‌کنند، خواه شفاهی، خواه کتبی، خواه تصویری، بدون محدودیت زمان، فاصله یا حجم.

متاسفانه، این شکل از جامعه جدید برای همه این‌ها بشر واقعیت ندارد و آنان از آن فاصله دارند. بسیاری از کشورهای جنوب در برقراری ارتباط با شبکه جهانی و جستجو در اینترنت - که اساساً زمین بازی کشورهای شمال و بویژه کشورهای عدمه صنعتی است - با مشکلات عدیده‌ای دست به گیریان هستند؛ در واقع ۹۱ درصد تمامی استفاده کنندگان اینترنت در کشورهای ثرومندی است که فقط ۱۹ درصد جمعیت جهان را در خود جای داده است.

به این دلیل، هدف اساسی اجلاس جهانی جامعه اطلاعاتی بررسی ابزارهای در اختیار قرار دادن این اقلاب در خدمت توسعه انسانی است - این که نه تنها بر شکاف دیجیتالی بلکه تمامی شکافهای اقتصادی و اجتماعی فائق آید و تضمین نماید که فن آوریهای جدید باعث از میان فرقن فرنگهای مان نمی‌شوند.

بنابر این هدف این است که شرایطی ثبت شود که در طولانی مدت هیچ جز از جامعه، نه زنی و نه مردی، از جامعه اطلاعاتی محروم نماند یا در این روند جدید عقب نیافتد.

آقای رئیس خانمه‌ها و آقایان

همان طور که بیان می‌آورید - در تنظیم سند اطلاعات و

ارتباطات برای همه که من به نشست تدارکاتی دوم برای تسهیل مباحث پایه کمیته فرعی دوم در خصوص پیش نویس بیانیه و برنامه اقدام تسلیم کردم، بر نیاز اجلاس به اجرای آنچه که دیدگاه مشترک ما از جامعه اطلاعاتی می‌باشد تاکید کردم و از همان سند نقل قول می‌کنم: «جامعه ای که در آن همه افراد، بدون تبعیض، توانا هستند که در کشورهای جنوب زندگی می‌کنند.

هدف دوم این است که از طریق استفاده بهینه از فن آوریهای ارتباطی و اطلاعاتی که در دسترس همگان باشند به سرعت بسوی تحقق اهداف توسعه ای هزاره گام برداریم.

بسیار رضایت بخش است که سند کاری اصول تهیه شده

آقای رئیس خانمه‌ها و آقایان

اجازه دهد که ابتدا از مرکز مطالعات و آموزش کنفرانس مهم جامعه مدنی ایران تشکر کنم که مرا به این نمود که مرحله تدارکاتی از اجلاس جهانی جامعه اطلاعاتی است که ابتدا - چنانکه می‌دانید از ۱۰ الی ۱۲ دسامبر در نیو و سپس دو میهن مرحله آن از ۱۶ الی ۱۸ نوامبر در تونس برگزار می‌شود.

بسیار جای خوشوقتی است که این کنفرانس بخششای جامعه مدنی را از منطقه گرد هم آورده است و باید از تلاشها و تهدید سازماندهندگان آن آن نسبت به اجلاس جهانی جامعه اطلاعاتی تشکر نمود.

جای بسیار خوشوقتی می‌نمود اگر می‌توانستم در کثار شما در جزیره کیش باشم، اما متاسفانه مقدور نشد زیرا تعهدات مهم دیگر در همین دوره زمانی و مسئولیت نظارت بر کار تهیه پیش نویس برنامه اقدام که بروزدی در نشست تدارکاتی سوم در ماه سپتامبر مورد بررسی قرار می‌گیرد امکان حضور در جزیره کیش را برایم بوجود نیاورد. هر چند از لحاظ جسمی در کثار شما نیستم، اما روح من در کنفرانس با شماست و من بسیار خوشحالم که چنین فرصتی به من داده شده است که این کلمات را به عنوان افتتاحیه مراسم شما بیان کنم.

ابتدا و بیش از هر چیزی، مایلم از تلاش‌های جامعه مدنی برای مشارکت فعال در روند مقدماتی اجلاس جهانی جامعه اطلاعاتی تشکر کنم که مصدق اصل بنیادین درگیر کردن تمام ذی نفعان در جامعه اطلاعاتی است.

از زمان انتصاب بنده در نشست تدارکاتی اول، نگرانی اعمده من در باره روند مقدماتی اجلاس جهانی مسئله مشارکت همگان در جامعه اطلاعاتی بود که اینکه ایجاد شده است که در آن فن آوریهای اطلاعاتی و ارتباطی اساساً شیوه زندگی ما، شیوه یادگیری و کار را متتحول کرده اند و اشکال سنتی را در هم ریخته اند، در پارادایم های اجتماعی، سیاسی و اقتصادی تغییر ایجاد کرده اند و به آموزش و پرورش، رسانه‌ها و زندگی فرهنگی شکلی جدید بخشیده اند.

ما وارد جامعه‌ای تازه شده ایم که ویژگی آن کامپیوتراهای

اختتامیه

در اختتامیه اجلاس منطقه‌ای جامعه اطلاعاتی و سازمان‌های جامعه مدنی کارگاه‌ها گزارش از نتایج مباحث خود به حاضرین ارائه دادند و قرار شد که متن مکتوب نظرات شرکت کنندگان دراجلاس به اقسام نظرات ۱۶۰ نفری که از طریق سایت WWW.WSIS.IRANCSOS.NET به عضویت شبکه جامعه اطلاعاتی درآمده اند و نسبت به موضوع ICT حساس هستند برای انکاس در سند به اجلاس ژنو ارسال شود. دکتر سهراب رزاقی مدیر مرکز اطلاعات و آموزش سازمان‌های جامعه مدنی در خاتمه با بیان اینکه کیش یک نقطه شروع برای حضور مؤثر نهادهای مدنی منطقه در روند اجلاس جامعه اطلاعاتی است، ثابت کفت: «امیدواریم این دیرخانه تا سال ۲۰۰۵ به فعالیت خود ادامه دهد و با درگیر کردن شبکه‌ها و نهادهای مدنی ایران و منطقه بتوانیم دیرخانه منطقه خاورمیانه و غرب آسیا را تشکیل دهیم».

وی در ادامه با اشاره به محدودیت‌های پیش روی مرکز برگزاری این اجلاس، حساس سازی و اطلاع رسانی نسبت به موضوع جامعه اطلاعاتی و جمع‌آوری نظرات و دسته بندی آنان برای گنجاندن در متن سند نهایی جامعه اطلاعاتی را از جمله مهمترین اهداف این اجلاس بر شمرد.

اجتماعی مصرف کنندگان تولید کنندگان و رهبران فردای جامعه اطلاعاتی هستند نکات زیر را مورد توجه قرار دادند.

۱- ارتقا سطح جوانان در جامعه اطلاعاتی مستلزم دخالت و شرکت فعال آنان از طریق آموزش ظرفیت سازی و نهادینه سازی قانونی و توزیع اطلاعات و دانش و تخصص منابع به جوانان می‌باشد.

۲- کاهش بحران بیکاری جوانان با کارآفرینی الکترونیکی از طریق اعضا تسهیلات و وام امکان پذیر خواهد بود.

۳- با تأثیر به اینکه بخش عمده‌ای از اوقات فراغت جوانان از طریق ICT صرف می‌شود. لزوم توجه بیشتر و خاص به این مهم با برنامه‌های ریزی با حاکمیت اخلاقی دیجیتالی و حفظ هویت و حرمت جوانان و کاهش سوءاستفاده‌های خبری و تبلیغاتی به خصوص در رابطه با دختران جوان صورت می‌پذیرد.

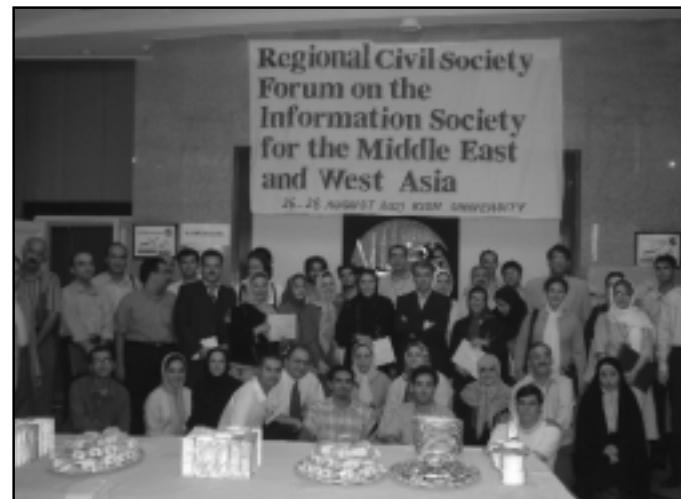
زهرا مرانلو تسهیلگر این کارگاه را بر عهده داشت و با همکاری نمایندگان سازمانهای غیردولتی جوانان نقش جوانان در جامعه اطلاعاتی را به تفصیل بررسی کردند.

کارگاه جنبیت و جامعه اطلاعاتی

پیشنهاداتی در رابطه با توجه به بحث جنبیت در جامعه اطلاعاتی و ویرایش مباحث مربوط به زنان در سند در دستور کار شرکت کنندگان در کارگاه جنبیت قرار داشت. حاضرین در این کارگاه که از زنان فعال در NGOs بودند با تسهیلگری مجوہ عباسقلی زاده ضرورت‌های فرهنگی منطقه را در رابطه با جنبیت در سند اجلاس لحاظ کردند.

کارگاه توسعه پایدار و جامعه اطلاعاتی

توسعه پایدار و زمینه‌های مربوط به آن در جامعه اطلاعاتی در این کارگاه بررسی شد و شرکت کنندگان با مرور سند از دیدگاه توجه به توسعه پایدار پیشنهادات خود را در زمینه توجه به توسعه پایدار در جامعه اطلاعاتی ارائه کردند. دکتر ویکتوریا جمالی تسهیلگر این کارگاه بود.

کمبود اطلاعات مشکل اساسی سازمانهای غیر دولتی در ایران

نازین نوذریان دانشجوی رشته روابط بین الملل
دانشگاه سورن پارس به مدت سه ماه برای
تحقیق و کارآموزی به مرکز مطالعات و آموزش
سازمان های جامعه مدنی آمد. وی با همکاری
مرکز، موضوع تحقیق خود را انتخاب کرد و در
گزارشی به بررسی ارتباط سازمانهای غیر دولتی
ایران و سازمان ملل "پرداخت. وی پس از سه ماه
فعالیت، با مادر خصوص این سفر و دوران
کارآموزی خود سعین گفته است:

که معنی سازمان غیر دولتی چیست.
چرا به این نتیجه رسیدید؟

مثلث در کنگره سازمان ملی جوانان، دولت آن را سازماندهی کرد. در صورتیکه کار
سازمانهای غیر دولتی بود. سازمانهای غیر دولتی از دولت هم پول و هم کمک می
خواهند. دولت با شهرباری به سازمانهای غیر دولتی می گوید ما پول می دهم و شما
این کار مشخص را انجام دهید. دولت از NGOs استفاده می کند. و کاری که خود
دولت نمی خواهد و یا نمی تواند انجام دهد به سازمانهای غیر دولتی رجوع میکند.
N.G.O باید غیر دولتی باشد. پول از دولت نباید بگیرد. و من فکر می کنم که دولت
واقعاً استفاده می کند. این مشکل در سازمان ملل هم وجود دارد. بسیاری از
سازمانهای غیر دولتی که در اکوسوک یا سازمان ملل هستند اصلاً سازمان غیر دولتی
نیستند. مانند دانشگاه مفید و زنان اسلامی که بیشتر دولتی هستند. سازمان ملل می
گوید که بیشتر کار سازمانهای غیر دولتی باید غیر دولتی باشد ولی باید کاملاً غیر
دولتی باشند. نه اینکه بیشتر کار غیر دولتی باشد.

معنی به نظر شما تعریف سازمان غیر دولتی در ایران درست نیست؟
بله. همینطور است

در فرانسه به چه صورت است؟ آیا آنان به تعریف دقیق سازمان غیر دولتی پاییند
هستند؟

در فرانسه سازمانهای غیر دولتی از شهرباری کمک دریافت می کنند ولی دولت کاری
را برای آنها مشخص نمی کند و چگونگی استفاده از پول با تصمیم خود سازمان است.
 فقط NGO باید حساب پول دریافتی را به شهرباری نشان دهد. ولی پروژه با خود
NGO است. در ایران مشکل ثبت سازمانهای غیر دولتی هم وجود دارد ولی در
فرانسه سازمانهای غیر دولتی با توجه به قانون سال ۱۹۰۱ ثبت نام می کنند و تحت
حمایت قانون انجمن ها هستند. هر کسی بخواهد می تواند یک سازمان غیر دولتی
ثبت کند و اصلاح به وزیر کشور کاری ندارند. فقط تاسیس سازمان را اعلام می کنند و
گزارش را به دولت ارائه می دهند و کاملاً غیر انتفاعی هستند. برای تاسیس سازمان
غیر دولتی محدودیت وجود ندارد. دولت فقط این مساله را بررسی می کند که آن
سازمان انتفاعی عمل نکند. و ثبت سازمان اصلاح طول نمی کشد.

از تحقیق چه نتیجه ای بدست آورید؟ بر اساس تحقیق شما سازمان ملل و
سازمانهای غیر دولتی چه ارتباطی باهم دارند؟

سازمانهای غیر دولتی ایرانی به سه شکل با سازمان ملل متحد همکاری می کنند. ۱-
سازمانهای غیر دولتی یک رابط بین سازمان ملل و مردم هستند و کار آگاه سازی
است. ۲- همکاری با اکوسوک است. ۱۱ سازمان هستند که می توانند در کنفرانس های
بین المللی شرکت کنند. و نظر بدهنند. ۳- همکاری با آژانس های مختلف سازمان ملل.
مانند برگزاری برنامه های مشترک سازمان ملل و محک و یا پروژه پناهندگان
UNHCR. و یا هر کار دیگری که با آن کار آگاه سازی را النجام می دهند. و همچنین

ظرفیت سازی و برگزاری کارگاه های سازمانهای غیر دولتی و آموزش نقش
سازمانهای غیر دولتی از برنامه های مشترک NGOs و سازمان ملل است.

آیا اینکه ایران را برای تحقیق خود انتخاب کردید راضی هستید؟
بله خیلی از ایران خوش آمده است و قصد دارم باز هم به ایران بیایم البته این دفعه
برای تعطیلات.

قبل از اینکه به ایران بیاید، چه تصویری از NGOs در ایران داشتید؟

اصلاً فکر نمی کردم که در ایران این تعداد سازمان غیر دولتی وجود داشته باشد. و
مثلاً وقتی این همه NGO فعال خصوصاً در حوزه جوانان دیدم، خیلی تعجب
کردم.

در سازمانهای غیر دولتی ایران چه چیزی بیشتر برای شما جالب توجه بود؟
در کنگره ملی سازمان ملی جوانان، یک دختر چادری از استان قم به پشت تربیون
رفت و در مورد مشکلات سازمانهای غیر دولتی صحبت کرد. این مساله برای من
خیلی جالب بود. فکر نمی کردم که جرات چنین کاری را داشته باشد. ولی او به
راحتی همه حرفهایش را زد.

NGOs ایران چقدر با فرانسه فرق دارند. از نظر نوع کار و سن کسانی که فعال
هستند؟

در ایران همه جوان هستند. ولی در فرانسه بیشتر افراد میانسال هستند. و در این رشته
تحصیل کرده اند و تجربیات زیادی دارند. ولی در فرانسه یک جوان نمی تواند در
مرکزی مانند مرکز شما کار کند مگر اینکه به عنوان کار آموز باشد.

چه اتفاقی افتاد که مرکز ما را برای تحقیق خود انتخاب کردید؟
من می خواستم یک مرکزکار آموزی در ایران پیدا کنم. در وب سایت های مختلف به

مرکز شما برخورد کردم. به مدیر مرکز میل زدم و با مشورت ایشان به اینجا آمدم.

مرکز مطالعات چقدر به شما کمک کرد که بتوانید تحقیق خود را انجام دهید؟
قدم اول انتخاب موضوع بود. و من نمی دانستم که چه موضوعی را انتخاب کنم. البته
جامعه مدنی را مد نظر داشتم. این مرکز بسیار به من کمک کرد که موضوع خود را در
باره روابط سازمانهای غیر دولتی در ایران و سازمان ملل متحد انتخاب کنم و در راه
رسیدن به آن هم بسیار به من کمک شد. من توسعه مرکز به سازمانهای غیر دولتی دیگر
معرفی شدم و تو انسجام با آنها ارتباط برقرار کنم. و همینطور از نگاه کردن به کار افراد
مرکز چزهای بسیار زیادی یاد گرفتم.

موضوع تحقیق شما همکاری سازمانهای غیر دولتی با سازمان ملل متحد است.
چرا ایران را انتخاب کردید؟

زیرا خودم ایرانی هستم. برایم مهم بود که در ایران چه خبر است. و یک احساس
خوبی نسبت به ایران داشتم. و می خواستم اگر تحقیقی انجام می دهم در مورد وطنم
باشد. (هر چند که خودم متولد فرانسه هستم)

در ارتباط با سازمانهای غیر دولتی دیگر چه مشکلاتی داشتید؟

مشکل اول من این بود که نمی توانستم زبان فارسی را بخوانم و بنویسم. مشکل دوم
این بود که بسیاری از آنها جواب سوالات من را نمی دادند. و اطلاعاتی که در اختیارم
می گذاشتند کامل نبود. خیلی خلاصه شده بود. ولی به طور کلی رفارشان خیلی
خوب بود.

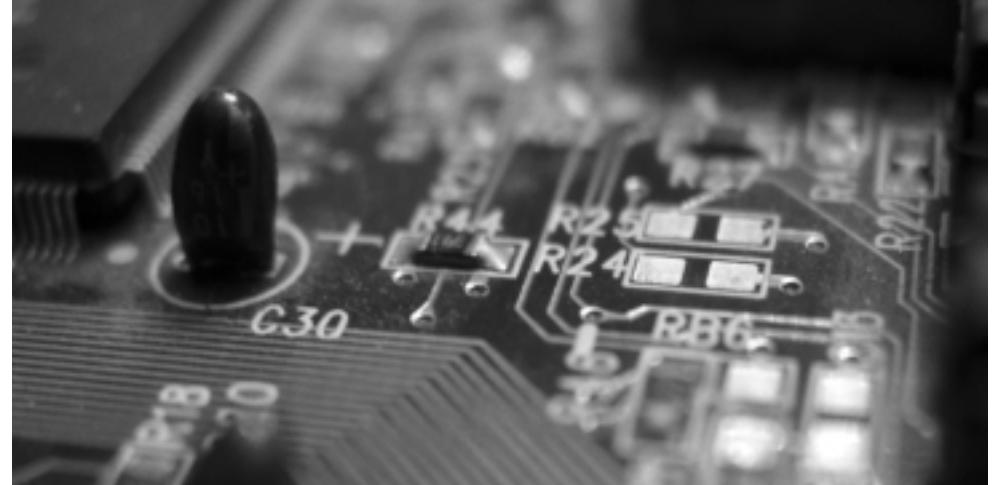
بر خود سازمانهای غیر دولتی با شما به چه صورت بود؟

بیشتر نامه می نوشتیم. برای همین بر خودشان اول دیده نمی شد. ولی سعی می کردند
که به من کمک کنند. من فکر می کنم که خودشان هم در حوزه کاری خودشان وارد
نیودند و در مورد همکاری با سازمان ملل اطلاعات کافی نداشتند و به همین علت هم
نمی توانستند به من کمک زیادی بکنند.

کیفیت سازمانهای غیر دولتی ایران را چگونه دیدید؟ خصوصاً در حوزه جوانان.

من از دور دیدم و خیلی به آنها نزدیک نبودم ولی بسیار انگیزه دارند. وقتی
گذارند. ولی برای بعضی از آنها بیشتر جنبه سرگرمی دارند. به نظرم خودشان نمی دانند

هدف اساسی اجلاس جهانی جامعه اطلاعاتی بررسی ابزارهای در اختیار قرار دادن این انقلاب در خدمت توسعه انسانی است - این که نه تنها بر شکاف دیجیتالی بلکه تمامی شکافهای اقتصادی و اجتماعی فائق آید و تضمین نماید که فن آوریهای جدید باعث از میان رفتن فرهنگهای مانمی شوند.

تقسیم شده است تا در یک دوره طولانی مدت فرصت درک مشارکت تازه و بهتری را در خدمت جامعه اطلاعاتی فراهم سازد؛ به همین دلیل است که این روند همانند اهداف اجلاس از اهمیت برخوردار است زیرا در هیچ مرحله ای از این روند نایاب اصل مداخله ذینفعان از نظر دور بماند.

با همین دورنماست که ایده رئیس جمهور سنگال آقای مقررات برگزاری جلسات که به واسطه آنها ناظران تاحد وید برای ایجاد یک منشور همبستگی دیجیتالی واقعاً محدودی تو استند در روند تدوین پیش نویس استاد کاری مشارکت داشته باشدند.

اگرچه راه بلند و سختی در ایجاد یک مشارکت پویا در سطح بین المللی بین ذی نفعان عمدۀ در جامعه اطلاعاتی در پیش داریم.

مشاهده شد: یکی تأسیس دبیرخانه جامعه مدنی برای ارتقای موثر انسجام و ایجاد هم افزایی در پیشی که از لحظه تنواع بسیار غنی است؛ دیگر جلسات دبیرخانه جامعه مدنی و کمیته هماهنگی مخاطبین تجاری با دبیرخانه نشستهای تدارکاتی که ازوی شرکت کنندگان تاریخی خوانده شد و سرانجام کاربرد انعطاف پذیر هستند که با پاسخ گفتن به این نیازها می توانیم تضمین کنیم که اطلاعات و دانش به تمام مردم جهان می رسد.

برای تضمین اینکه پاسخی برای این موضوعات بیاییم، اصل مشارکت و دخالت تمامی ذینفعان در برنامه ریزی و سازماندهی اجلاس لحظه شاه است.

اصل دخالت تمامی ذینفعان از تمام مراحل عمدۀ روند اجلاس جهانی A/RES/56/183 به تاریخ ۳۱ ژانویه ۲۰۰۲ آمده است باعث پایید آمدن این اجلاس شده است و بر نیاز مداخله تمامی بازیگران جامعه اطلاعاتی تأکید دارد و بویژه بر نقش جامعه مدنی و بخش خصوصی که حتماً در روند تدارکاتی اجلاس و در خود اجلاس مشارکت داشته باشد؛ این اصل در تمام مراحل عمدۀ روند اجلاس جهانی که حتی به منازل ما هم رسخ کرده است.

آنکه این فرستاده کنیم که در تاریخ ۲۱ ژانویه ۲۰۰۲ آمده است باعث پایید آمدن این اجلاس شده است و بر نیاز مداخله تمامی بازیگران جامعه اطلاعاتی تأکید دارد و بویژه بر نقش جامعه مدنی و بخش خصوصی که حتماً در روند تدارکاتی اجلاس و در خود اجلاس مشارکت داشته باشد؛ این اصل در سطح منطقه ای و چه در نشستهای مقدماتی - حاکم بوده است (و بیذیریم که کار ساده ای هم نبوده است).

هر چند که این روند اصولاً بین الدولی می باشد برای کلیه اعضاً دیگر جامعه اطلاعاتی باز می باشد که این امر بازتابی از ماهیت خود جامعه اطلاعاتی است، تا اینکه بخش خصوصی، جامعه مدنی و سازمانهای بین دولی بتوانند کاملاً در روند مقدماتی و در خود اجلاس مشارکت داشته باشند.

در همین ویژگی اساسی است که پالش اصلی که در مقابل تمام روند اجلاس قرار دارد: چگونه باید بر حسن عدم اعتماد باقی مانده بین پیشروان این اجلاس فائق آمد یا حداقل آن را کاهش داد و چگونه دولتها، بخش خصوصی، جامعه مدنی و موسسات بین الدولی از هم یاد بگیرند که با هم کار کنند، تلاشهای همدیگر را کامل کنند تا در باره پاسخ به پرسش‌های اصلی که توسط جامعه اطلاعاتی مطرح می شود اجماع ایجاد شود.

به طور کلی، مداخله ذینفعان در سطح کنفرانس‌های منطقه ای تدارکاتی رضایت‌بخش بوده است هر چند از نشستهای تدارکاتی که تا کنون سازماندهی کرده ایم گاهی این برداشت شده است که جامعه مدنی و بخش خصوصی و آوریهای جدید ارتباطی و اطلاعاتی بهره مند شوند. به عبارت کلی تر ذی نفعان غیردولتی درگیر نبوده اند. در این ارتباط، در جریان نشست تدارکاتی دوم که در فوریه سال جاری برگزار شد، چند مورد بسیار مثبت

آقای رئیس خانه‌ها و آقایان،
جهان ما به صورت فاینده ای قربانی خشونت غیرقابل باوری است که حتی به منازل ما هم رسخ کرده است. امروز بیش از هر چیز دیگر ما باید تلاشهای را در یک جهت به کار آندازیم تا روند غیرانسانی کردن کره خاکی مان متوقف شود.

اجلاس جهانی جامعه اطلاعاتی فرستاده است تا این مهم تحقق باید.

بنابراین باید با هم کار کنیم و تضمین کنیم که اولین اجلاس هزاره سوم به ما کمک می کند جامعه اطلاعاتی که زاده انقلاب دیجیتالی است به یک جامعه واقعی تبدیل سازیم که در آن ارتباطات انسانی شکل گیرد، اطلاعات و دانش در اختیار همگان قرار گیرد؛ جامعه ای که در گفتگوی جدید جهانی برای صلح پیشگام می شود و شکل تازه ای از ارتباطات بین المللی بر اساس شنیدن، سهیم شدن و همبستگی فعال میان کشورها و نیز میان شهر وندان این جهان در آن جاری می شود.

اجلاس جهانی بین گونه اساس یک اصل تازه و سهیم شده را برای تمام این بشر را پایه می گذارد؛ این‌نحوی جهانی همبستگی.

این هم اعتقاد عمیق بندۀ است و هم دیدگاه اجلاس- موضوعی که امروز مخ خواستم به مناسبت کنفرانسی که امیدوارم با موقفيت روپرورد شود - با شما در میان بگذارم. امید دارم که خداوند در این امر مهمی که در فراروی ما قرار دارد، ما را یاری کند.

از توجه شما سپاسگزارم.

ما میل از این فرستاده کنیم و از تک تک نکم در خواست کنم که با هم برای ایجاد این تحول در نگرشها فعالیت کنید که بدون آن همکاریها جدید و مسئولیتهای تازه برای ذینفعان نه درک می شود و نه پذیرفته خواهد شد: تحقق جامعه اطلاعاتی به پایید آمدن اداره امور از طریق همکاری و یک روند اساساً مشارکتی در سطح ملی، منطقه ای و جهانی خواهد انجامید. پگذارید اینکه این ابراهیهای مدیریت این روندی که در آن درگیر شده ایم در اختیار داشته باشیم.

باید مصمم باشیم که نظام نامناسب و قدیمی روابط بین المللی را بازسازی کنیم.

بایدید با هم شرطی بوجود آوریم که این اجلاس ویژه به نقطه عزیمت به سمت دوره ای تازه در روابط بین الملل تبدیل شود - دوره ای که در آن ایدئولوژی رقابت جای خود را به همکاری جهانی و همبستگی میان گونه های مختلف ذینفعان بدله.

زمان آن فرا رسیده است که تمام بازیگران را در جامعه اطلاعاتی بسیج کنیم تا مشارکت‌های تازه ای را شکل دهیم که نیازهای همه سطوح جامعه را در نظر می گیرد، بویژه نیازهای افراد محروم - تا همه قادر باشد از مزایای فن آوریهای جدید ارتباطی و اطلاعاتی بهره مند شوند.

به کوتاه سخن، بایدید همه شهروندان را توانا سازیم تا از

دانش دیجیتالی بهره مند شویم.

در این ارتباط، برای همین است که اجلاس به دو مرحله

کلیه محدودیت ها و استراتژی های دولت آگاه بود تابتوان با در نظر گرفتن آن، اهداف و نظریات را بیان کرد. بنابر این باید برای تدوین چنین گزارشی کمیته ای مشکل از کارشناسان و آگاه به امور تشکیل داد و با افراد دولت و صاحب نظران به گفت و گوی پرداخت.

فریدا شهید خاطر نشان ساخت: «یکی از مواردی که اکنون مورد توجه زنان عضو کمیته سیدا «کنوانسیون رفع تبعیض» است گزارش های موافق است که توسط اعضای سازمانهای غیر دولتی ارائه می شود. این گزارش موافقی، گزارش دولت را نقد می نماید. گزارش موافق از این جهت بسیار دارای اهمیت است که می تواند در گزارش دولت کمپود ها را متذکر شود. در بسیاری از موارد دیده شده است که گزارش های سازمانهای غیر دولتی از گزارش های ارائه شده توسط دولت پر بارتر بوده است. وی همچنین افزود که اعضای «شرکت گا» با برگزاری کلاس های آموزشی برای مردان رسته اهای پاکستان آنان را با حقوق زنان اشتانموده اند و حتی این حقوق را در غالب کتابهای داستان کوتاه به چاپ رسانده اند.

به گفته فریدا شهید سازمانهای غیر دولتی می توانند از سه طریق در ارایه گزارش ملی به سیدا موثر باشند. آنها می توانند در نوشتن گزارش ملی به کمیته دولت کمک نمایند. همچنین می توانند یک گزارش کاملا مستقل ارائه دهند. و نیز می توانند این گزارش را به اطلاع عموم برسانند.

در ادامه این نشست کمیته مقدماتی آماده سازی برای اجلاس پکن +10 با عضویت 14 سازمان غیر دولتی می توانند تشکیل شد. وظیفه اولیه این کمیته ارزشیابی گزارش های دولت، گسترش کمیته، انتقال تجربیات سایر کشور ها، ارتباط با گروه های ذینفع، حساس سازی افکار عمومی، تشکیل کمیته مرکزی و عنوان شدن اعضای کمیته مقدماتی را سازمانهای غیر دولتی و همچنین افراد مستقل فعال در زمینه زنان تشکیل می دهند. لازم به ذکر است که سازمانهای رشیده، محققان مستقل مسائل سازمانهای زنان، گروه آموزشی هدف، کانون هستیا، سایت زنان ایران، انجمن زنان پژوهشگر تاریخ، انجمن خانه شهروند، آریا آرت، کانون زنان زمان، حامیان زنان ایران، مرکز مطالعات و آموزش سازمانهای جامعه مدنی ایران (کشگران داوطلب) موسسه فرزانه پیشو، مرکز کارورزی سازمانهای غیر دولتی و حامی کمیته مقدماتی را تشکیل می دهند. دیگر خانه این کمیته مرکز کارورزی سازمانهای غیر دولتی و تاریخ اولین جلسه 15 مهر 1382 تعیین شد.

در پایان این کارگاه به شرکت کنندگان "گواهینامه حضور اعطی شد.

فریدا شهید در ادامه این کارگاه بر لزوم یک پروتکل اختیاری تأکید کرد و گفت: «بدون یک پروتکل اختیاری فقط کشور ها با کمیته ای که مسئول نظارت بر اجرای کنوانسیون است تعامل و ارتباط دارند، بنابر این اگر شهروندان (زنان) احساس نمایند که حقوقشان نقض شده است یا دولت به تعهدات خود عمل نمی کند، نمی توانند نظرات خود را به کمیته منتقل نمایند. در نتیجه وجود یک پروتکل اختیاری این امکان را فراهم می سازد که افراد یا گروه ها رسما با کمیته نظارت در تعامل باشند.»

وی همچنین درباره گزارش موافقی برای کنوانسیون رفع تبعیض علیه زنان خاطر نشان ساخت: «گزارش های موافقی توسعه سازمانهای غیر دولتی تهیه می شود تا عملکرد دولت خود را درخصوص حمایت از حقوق بشر زنان تحت قوانین داخلی و نیز مقررات کنوانسیونهای بین المللی و میزان مطابقت دولت با تعهداتش در سطح سازمان ملل متحد مورد بررسی قرار دهد. وی همچنین در ادامه به بیان گامهای اولیه برای نوشتن گزارش موافقی و پیشنهاداتی درخصوص آن پرداخت.

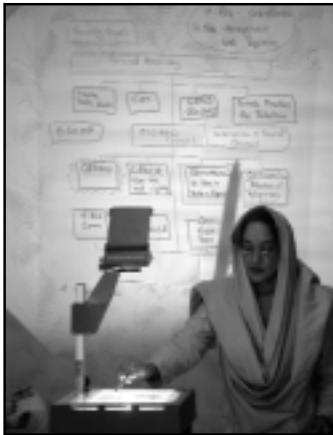
فریدا شهید همچنین در مورد اهمیت حضور در کنفرانس های بین المللی گفت: «حضور در این کنفرانس ها باعث می شوند که سازمانهای کشورها بتوانند با هم تعامل داشته باشند، ارتباط شبکه ای برقرار کنند و خود را توانند سازند. همچنین نظر همه افراد نسبت به یک نقطه یا مساله خاص جلب می شود و توافق بین المللی در آن موضوع بوجود می آید.»

همچنین در پایان روز اول کمیته ای درخصوص کاهش طرفیت پذیرش زنان در رشته های پژوهشگر دانشگاه تشکیل و پس از بحث و بررسی بیانیه زنان در این خصوص صادرشد. در بخشی از این بیانیه که خطاب به ریاست جمهوری نوشته شده است آمده است:

"در کشورهای در حال توسعه که وضعیت زنان عقب نگاه داشته شده است، تبعیض باید به نفع زنان صورت پذیرد. در چنین وضعیتی که زنان از کلیه حقوق خود محروم هستند چگونه می توان کوچکترین حق آنان که همانا آموزش است را از آنان دریغ کرد".

در نشست دوم و به تمهیلگری فریدا شهید و اینشا همدانی، نوشتن گزارش های موافقی و کنفرانس های جهانی زنان از جمله اجلاس پکن +5 مورد بررسی قرار گرفت. در این اجلاس از دولتها در خواست شده بود که برنامه عمل ارائه دهند و این اولین بار بود که از سازمانهای غیر دولتی زنان خواسته شد که با دولت همکاری داشته باشند. از این جهت اجلاس پکن برای زنان اهمیت بسیاری دارد. این کنفرانس جهانی زن 1374 در پکن برگزار شد، سند چهارمین کنفرانس جهانی زن را تحت عنوان "کارپایه عمل" منتشر نمود. این سند دستور کار بیرونی دنی جهت توانمند سازی زنان است و خواستار گنجاندن دیدگاه های جنسیتی در همه سیاست ها و بر نامه هاست.

در ادامه نشست شیوه های تدوین گزارش ملی مورد بررسی قرار گرفت. به گفته شهید مسائلی که همیشه در این مورد بوجود می آید این است که "از کجا و چگونه شروع کنیم؟" برای شروع تدوین گزارش اول باید دامنه اطلاعات خود را در کنفرانس گسترش داد و حدائقی به دو زبان مسلط بود و اهداف کنفرانس را باید به خوبی آموخت. وی همچنین افزود از دیگر کارهای مهم برای نوشتن گزارش ملی رجوع به گزارش های ملی نوشته شده دیگر است. برای نوشتن گزارش ملی باید به

در چنین وضعیتی که زنان از کلیه حقوق خود محروم هستند چگونه می توان کوچکترین حق آنان که همانا آموزش است را از آنان دریغ کرد

کارگاه آموزشی استاد بین المللی زنان و شیوه های تدوین گزارشهای ملی ، نهم و دهم شهریور ماه 1382 به همت مرکز کارورزی سازمانهای غیر دولتی، گروه محققان مستقل مسابل زنان ، سازمان غیر دولتی شرکت گاه پاکستان (shirkat gah) WLUML اکنادا و با حضور جمعی از زنان سازمانهای غیر دولتی و دولتی در محل مرکز کارورزی برگزار شد .

در این کارگاه آموزشی مسائلی چون تاریخچه کنوانسیون رفع کلیه اشکال تبعیض علیه زنان ، کاربرد کنوانسیون در سطح ملی برای بهبود وضعیت زنان ، حقوق بشر در نظام ملل متحد ، چگونگی نوشتگری گزارشهای موازی «استراتژی و راهکارها ، کنفرانس های جهانی زنان 1995-1975» پکن و پکن +5 و شیوه های تدوین گزارش ملی مورد بررسی قرار گرفت .

تسهیلگری این کارگاه آموزشی را «فریدا شهید»، «اینشا همدانی» و «سهیل اکبر» از فعالان جنبش زنان در پاکستان بر عهده داشتند .

در نشست اول و به تسهیلگری «فریدا شهید»، صاحب نظر و فعال در زمینه زنان پاکستان ، کنوانسیون رفع کلیه اشکال تبعیض علیه زنان مورد بررسی قرار گفت . در این نشست ، فریدا شهید ضمن تاکید بر اهمیت کنوانسیون سیدا (CEDAW) گفت: کنوانسیون رفع تبعیض علیه زنان در سال 1979 توسط مجمع عمومی سازمان ملل متحده تصویب شد و پس از پیوستن 20 کشور به آن در تاریخ سوم سپتامبر 1981 به اجرا در آمد . کنوانسیون ، مفهوم برابری را مشخص و روشهای تحقق آن را معین می کند . به گفته شهید ، کنوانسیون رفع تبعیض علیه زنان محصول سی سال کار کمیسیون مقام زن است . کمیسیون مقام زن امروز با 45 عضو نهاد اصلی نظارت بر پیشرفت حقوق زنان به شمار می رود و بسیاری از اعضای سازمانهای غیر دولتی هر سال برای شرکت در کمیسیون مقام زن اعزام می شوند . بوی همچنین از دلایل لزوم پیوستن به کنوانسیون را وجود نگرانی برای نهادنیه نشدن حقوق بشر زنان در چارچوب نظام حقوق بشر عنوان کرد و افزود : «بنبه اصلی کنوانسیون رفع تبعیض علیه زنان ، حقوق و توسعه به عنوان دو روی یک سکه است . به گفته وی در سال 1963 کمیسیون مقام زن در خواست کرده که پیش نویس یک اعلامیه در

خصوص رفع کلیه اشکال تبعیض علیه زنان تدوین شود . بیست و دو کشور در حال توسعه و کشورهایی از اروپای شرقی (تفصیلاً یک سوم از کشورهایی که اکثر جمعیت آنان مسلمان است) تبعیض علیه زنان را یک مانع عدمه در راه توسعه کشورشان دانستند و به کمیته تهیه پیش نویس پیوستند و این در حالی است که این کنوانسیون خواست کشورهای صنعتی و غربی نیست .

در ادامه محقق پاکستانی در امور زنان اظهار داشت: «در دوم مارس 1976 مجمع عمومی ملل متحده اعلامیه رفع کلیه اشکال تبعیض علیه زنان را تصویب کرد . این اعلامیه بیان می دارد که :

۱- تبعیض ، نعادلانه و توهین به کرامت انسانی است

۲- نظرات عامه مردم باید تغییر یابد

۳- قوانین و رسومات موجود که باعث نقض حقوق زنان هستند باید لغو شوند .

گزارش

تبیین توهین به کرامت انسانی است

گزارش: نازلی شیخ الاسلامی

توسعه یافته عموماً نگاه مثبت تری به جامعه مدنی و فعالیت های آن در سطح بین المللی دارند که می توان گفت مرتبط با نگاه و سیاست کلی آنها در همین زمینه در سطح ملی است. حال آنکه این نگاه در بین طیف وسیع کشورهای در حال توسعه تا حدی متفاوت است و می توان با درجه ای تسامح گفت که دولت های این جوامع نگاه چندان مثبتی به جامعه مدنی و فعالیت های آن ندارند و این موضوع مرتب با نگاه و سیاست داخلی آنها است. هرچند که باید افزود موضوع و نگاه کشورهای در حال توسعه نیز یکسان نیست و برخی نگاه مثبت تری دارند و برخی نگاه منفی تر. و این موضوع دقیقاً به نگاه آنها در حوزه سیاست داخلی و نقش جامعه مدنی در فعالیت های اجتماعی و سیاسی و فرهنگی نیز بر می گردد. از سوی دیگر درجه نگاه مثبت و یا منفی دولت ها در کشورهای جهان سوم به جامعه مدنی و فعالیت های آن به صورت مستقیم به درجه پای بندی آنها به مردم سالاری مرتبط است.

در رابطه با نظر شما مبنی بر اینکه برخی نقش سازمان های غیردولتی و جامعه مدنی را صرفاً ترتیبی می دانند نیز باید بگوییم که من با این موضوع مخالفم و در عمل در خلال فعالیت های دیپلماتیک خود طی سالهای گذشته در فرآیندهای چند جانبه وی و بیزه در دوره مستولیت اخیر در نیویورک نیز از نزدیک شاهد این نقش و تاثیر گذاری سازمان های غیردولتی و کنشگران جامعه مدنی بودم.

ولی واقعیات موجود بخصوص بعد از کنفرانس توسعه پایدار و کنفرانس مبارزه با تبعیض نژادی دوربان نشان داد که حوزه اصلی تاثیر گذاری سازمانهای غیردولتی و فعالیت جامعه مدنی در آموزش، اطلاع رسانی، آگاهی بخشی، پسیج افکار عمومی و طرح موضوعات جدید به منظور جلب حمایت افکار عمومی و حوزه وسیعی از علاقت و منافعی است که لزوماً از جانب دولت ها و نمایندگان رسمی آنها طرح و بحث و مورد توجه واقع نمی شود.

شما محدودیت های بین الدولی یک سازمان را در نظر بگیرید. اگر قرار باشده نمایندگان جامعه مدنی نیز دقیقاً به مانند نمایندگان دولت ها از حق رای در تصمیم گیری نهایی در سازمان ملل وارگان های مختلف برخوردار باشند، معنایش این است که مبنای قانونی آن یعنی منشور ملل متحد می باید تغییر کند. این سخن لزوماً به معنای مخالفت با تغییر منشور نیست. ولی تازمانی که این تغییر حاصل نشده باشد حق تصمیم گیری به ناگزیر بر عهده دولت هاست. اما آنچه که هدف ما در این فرآیند است، حل و رفع دشواری های عملی و افزایش دسترسی است که به آن اشاره کرد. تا حضور و مشارکت سازمان های غیردولتی و کنشگران جامعه مدنی

گذشته(۲) در چارچوب فرایند اصلاحات ممل متحدد با اشاره به دشواری هایی که طی سال های اخیر در روابط بین جامعه مدنی و سازمان بین المللی بخشی از این واقعیت و پیچیده تر شدن مناسبات ناظر بر این معنا است که نقش آفرینان، کنشگران و بازیگران جوامع دیگر صرف به دولت و سازمان ها و نهادهای آن منحصر نیست و اساساً بخش غیردولتی به معنای اعم از جمله آنچه که جامعه مدنی به معنای وسیع کلمه گفته می شود، هر چه بیشتر در حیات جوامع و همه حوزه های فعالیت نقش دارند.

این اتفاقی نقش جامعه مدنی و کنشگران آن را می توان همچنین در سطح بین المللی نیز مشاهده کرد. واقعیت این است که امروز دیگر دولتها تنها بازیگران صحنه بین المللی و مناسبات چند جانبه نیستند. در مقابل دولت ها که اصرار دارند حوزه تصمیم سازی اساساً مربوط به آنها و در حوزه آنها باقی بماند. سازمان ها و کنشگران جامعه مدنی بنا به ضرورت گریز ناپذیرنیست به اینجا نقش توسط بخش غیردولتی به معنای وسیع کلمه تاکید دارند. ملاحظه دیگری که باید به آن توجه کنیم این است که نگاه دولت ها به جامعه مدنی و فعالیت آن در حوزه مناسبات چند جانبه سازمان ملل و نهادها و کارگزاری های تخصصی آن و یا دیگر سازمان های بین المللی نگاهی یکسان نیست و دولت های مختلف نگاه های مختلفی به این موضوع دارند. در یک تقسیم بندی کلی می توان گفت که دولت های کشورهای

باقی بماند. سازمان ها و کنشگران جامعه مدنی بنا به ضرورت گریز ناپذیرنیست به اینجا نقش توسط بخش غیردولتی به معنای وسیع کلمه تاکید دارند. ملاحظه دیگری که باید به آن توجه کنیم این است که نگاه دولت ها به جامعه مدنی و فعالیت آن در حوزه مناسبات چند جانبه سازمان ملل و نهادها و کارگزاری های تخصصی آن و یا دیگر سازمان های بین المللی نگاهی یکسان نیست و دولت های مختلف نگاه های مختلفی به این موضوع دارند. در یک تقسیم بندی کلی می توان گفت که دولت های کشورهای اسلامی، و موزامبیک از آفریقا، ایلات متعدد، کلمبیا، برزیل از آمریکا هستند. دوره مسئولیت این گروه یک سال است و باید در پایان این دوره گزارشی به دیرکل ارائه کنند.

نتایج کار این گروه دقیقاً در چه بخشی و چگونه موراد استفاده قرار می گیرد؟

این گزارش در پایان دوره یک ساله به دیرکل ارائه خواهد شد. از نظر زمانی و طبق برنامه ریزی درونی گروه قرار است در ماه فوریه ۲۰۰۴ (بهمن ۸۲) نظر گروه نهایی شده و در آوریل ۲۰۰۴ (فروردین ۸۲) به دیرکل ارائه شود.

گزارش این گروه مشتمل بر دو دسته پیشنهاد و راهکار خواهد بود. یک دسته پیشنهادهای که تصمیم در مورد آنها در حوزه اخبارات مدیریتی دیرکل می گنجد و او می تواند را انسانیت به اجرای آنها اقدام کند و دسته دیگر پیشنهادهایی که نیازمند بحث و بررسی در تحلیل نهایی تصمیم گیری توسط هیات بین الدول (مجموع عمومی) در سازمان ملل خواهد بود.

در اجلاس مجمع عمومی ۲۰۰۴ پیشنهادات طی گزارشی به دیرکل ارائه خواهد شد و مورد بحث و بررسی قرار خواهد گرفت. هر کدام از پیشنهادات گروه که به تصویب مجمع عمومی برسد، با دستور دیرکل توسط دیرکل ارائه خواهد شد.

اساساً سازمان های جامعه مدنی در نظام ملل متحدد و تصمیم گیری ها در حاشیه قرار دارند، چون عده ای معتقدند در نظام ملل متحدد سازمان های غیردولتی نقشی ترتیبی و حاشیه ای دارند و تصمیم گیری های اصلی توسط دولت ها انجام می گیرد.

شما باید به این نکته توجه کنید که سازمان ملل یک نهاد بین الدولی است. این یک واقعیت است و دولت ها و نمایندگان آنها از آنچه که حق حاکمیت خود می دانند، با یکنوع حس

نگاه دولت ها به جامعه مدنی و فعالیت آن در حوزه مناسبات چند جانبه سازمان ملل و نهادها و کارگزاری های تخصصی آن و یا دیگر سازمان های بین المللی نگاهی یکسان نیست و دولت های مختلف نگاه های مختلفی به این موضوع مختلف

گفت و گو با
باقر اسدی
عضو کمیته
نفوذ دیپلوما
مل متحدد

JUGO's

سازمان های غیردولتی چند جانبه گرایی را تقویت می کنند

پیشنهاد دیپلوما برای شکل گردنی جهت پرداز و رفاه جامعه مدنی و نظام ملل متحدد برجهه مبنای و

ضرورتی است؟
اگر چه فعالیت نظام ملل متحدد و جامعه مدنی به شمول سازمان های غیردولتی از ساقیه ای بیش از پنج دهه پیش از آن نتوان گفت که این همکاری بسی از تصویب مشاور ملل متحدد و ایجاد سازمان ملل آغاز شد. در ابتدا و تا مدت طولی سازمان های غیردولتی عمدها در حوزه فعالیت های اقتصادی و اجتماعی ملل متحدد یعنی در حوزه فعالیت های شورای اقتصادی - اجتماعی Ecosoc و به ویژه در حوزه کمکهای بشر و سنته و فعالیت های توسعه ای حضور داشتند. با گذشت زمان تعداد این سازمان ها افزایش یافت و هم درجه و گستره فعالیت آنها بسط یافت.

لکن با این چنگ سرد و شروع دهه ۱۹۹۰، جامعه جهانی با گسترش وسیع حوزه های فعالیت این سازمان ها و تکنیک این جامعه مدنی مواجه شد آنچه که به صورت مشخص این گسترش فعالیت ها و به تبع آن روابط با سازمان ملل را موجب شد. برگزاری تلاadi کفراس های عدهه جهانی توسعه سازمان ملل بود که از آن جمله می توان به اجلاس سران مربوط به حقوق کودکان ۱۹۹۱، اجلاس توسعه و محیط زیست (اجلاس زمین)، اجلاس اسکان بشری (استانبول ۱۹۹۲)، دوین کفاراس حقوق پسر ۱۹۹۳، کفاراس جمعیت و توسعه (قاهره ۱۹۹۴)، چهارمین کفاراس جهانی زن (پکن ۱۹۹۵) و اجلاس سران توسعه جهانی کیهان ۱۹۹۵، پیش از آن اجلاس از مشارکت و حضور طیف وسیعی از سازمان های غیردولتی و فعالیت جامعه مدنی در برگزاری این اجلاس از مرحله مقدماتی تا آخرین مرحله برگزاری اجلاس در اتفاق نزد راضیه بین سازمان های جامعه مدنی و نظام ملل متحدد را به میزان زیادی متوجه کرد و نقش این سازمان ها و تکنیک این را در طرح موضوعات جدید مشخص ساخت. اینکه نقش در تعیین دستور کار این اجلاس و ترویج، اشاعه و جلب توجه افکار عمومی و نیز دولت های ساخته و منافع جامعه مدنی جزء نقش های جدیدی بود که تحقیق این تحولات وی هدف تاثیرگذاری بیشتر

جامعه مدنی صورت گرفت.

چندی پیش کوشا غنی دیپلوما سازمان ملل کمیته ای ۱۷ نفره ششکل داد پیشنهادی را دربار آینده را راهه جامعه مدنی با ناظم ملل متحدد ارائه کند. در این کمیته که «فرانلند کارگردوس» (جامعة شناس و دیپلوما چهارمین بزرگ از ایران نیز) رئاست آن را بر عهده دارد، باقی اسدی از این حضور دارد. باقی اسدی دیپلمات وزارت خارجه، در این دوین کفاراس در نیمه دوم دهه ۹۰ و در جریان گزارشی از مرور هشاله و اسلامه کفاراس های دهه اول ۹۰ ادمه پیش از آنکه در این کمیته ای ۱۷ نفره ششکل داد پیشنهادی را دربار آینده را راهه جامعه مدنی با ناظم ملل متحدد همکاری داشته اند و از جمله دربار آینده را راهه جامعه مدنی با ناظم ملل متحدد همکاری ارائه کند. در این کمیته که «فرانلند کارگردوس» (جامعة شناس و دیپلوما چهارمین بزرگ از ایران نیز) رئاست آن را بر عهده دارد، باقی اسدی از این حضور دارد. از یک سعد عدادزادی از سازمان های غیردولتی که مخاطب در فعالیت های UN و فعالیت های چند جانبه اینفا

سال های ۱۹۷۵ تا ۱۹۷۹ شمشی سفیر امور حوزه امور و روابط چند جانبه یعنی حوزه اقتصادی و اجتماعی ایران در سازمان ملل و دیپلوما سازمان فعالیت های سازمان ملل و دیپلوما سازمان های بین المللی عقدت می کند. وی طی نمایندگان جامعه مدنی می تواند موجب تأثیرگذاری بین طرفین دچار مشکلات و دشوارهای شخص خود نیز شد. حضور و مشارکت نمایندگان جامعه مدنی و نزدیکی بین الدول در سازمان های شود که لزوما از گسترش حوزه های برداشداری در روابط بین جامعه مدنی و نظام ملل متحدد را می توان در این موضع بیان کند. وی از دیگر رامی توان در دشوارهای علمی ناشی از گسترش حضور و مشارکت این سازمان های این این سازمان های یافت، به ویژه اینکه افرازی این سازمان های این سازمان های اداره ای ایجاد نمایندگان جامعه مدنی و ملل متحدد نگریست. دیپلوما برای بزرگی موربه مطالبات این سازمان های ایجاد را نیز

بسیط حوزه های فعالیت های آنها در عمل موجب تعدد رویه در مورد دسترسی به سازمان ملل و نوع حضور و مشارکت آنها شده است. در پرتوان گونه مشکلات و دشواری های توافق در ضرورت تضمیم دیپلوما برای بزرگی مهده روابط اقتصادی و اجتماعی ایران در سازمان ملل و دیپلوما سازمان های بین المللی عقدت می کند. وی در کمیته ای ۱۷ نفره ششکل داد پیشنهادی را دربار آینده را راهه جامعه مدنی با ناظم ملل متحدد همکاری ارائه کند. در این کمیته که «فرانلند کارگردوس» (جامعة شناس و دیپلوما چهارمین بزرگ از ایران نیز) رئاست آن را بر عهده دارد، باقی اسدی از این حضور دارد. از یک سعد عدادزادی از سازمان های غیردولتی که مخاطب در فعالیت های UN و فعالیت های چند جانبه اینفا

سال های ۱۹۷۵ تا ۱۹۷۹ شمشی سفیر امور حوزه امور و روابط چند جانبه یعنی حوزه اقتصادی و اجتماعی ایران در سازمان ملل و دیپلوما سازمان فعالیت های سازمان ملل و دیپلوما سازمان های بین المللی عقدت می کند. وی طی نمایندگان جامعه مدنی می تواند موجب تأثیرگذاری بین طرفین دچار مشکلات و دشوارهای شخص خود نیز شد. حضور و مشارکت نمایندگان جامعه مدنی و نزدیکی بین الدول در سازمان های شود که لزوما از گسترش حوزه های برداشداری در روابط بین جامعه مدنی و نظام ملل متحدد را می توان در این موضع بیان کند. وی از دیگر رامی توان در دشوارهای علمی ناشی از گسترش حضور و مشارکت این سازمان های این این سازمان های ایجاد را نیز

بسیط حوزه های فعالیت های آنها در عمل موجب تعدد رویه در مورد دسترسی به سازمان ملل و نوع حضور و مشارکت آنها شده است. در پرتوان گونه مشکلات و دشواری های توافق در ضرورت تضمیم دیپلوما برای بزرگی مهده روابط اقتصادی و اجتماعی ایران در سازمان ملل و دیپلوما سازمان های بین المللی عقدت می کند. وی در کمیته ای ۱۷ نفره ششکل داد پیشنهادی را دربار آینده را راهه جامعه مدنی با ناظم ملل متحدد همکاری ارائه کند. در این کمیته که «فرانلند کارگردوس» (جامعة شناس و دیپلوما چهارمین بزرگ از ایران نیز) رئاست آن را بر عهده دارد، باقی اسدی از این حضور دارد. از یک سعد عدادزادی از سازمان های غیردولتی که مخاطب در فعالیت های UN و فعالیت های چند جانبه اینفا

همیشه فرهنگهای پیشرفت می کنند که باز باشند و اجازه شکوفایی به همه بدهند. سیستم سانسور در دنیای امروز یک سیستم منحط است.

مرگ و میر زنان در هنگام زایمان، آموزش ابتدایی برای همه، برابری جنسیتی و ... عنوان کرد
و افروز: در کنار این اهداف، اعلامیه تعهدات گوناگونی را در زمینه هایی همچون حقوق
بشر، حاکمیت درست و نیز دموکراسی پیش بینی کرده است.

دکتر مهادخت بروجردی علیوی، عضو هیات علمی گروه ارتباطات دانشگاه علامه طباطبائی

، نیز با استناد به یکی از جملات ادبیات روزنامه نگاری "خبر را آن گونه گزارش کنید که
اتفاق افتاده است، نه آن گونه که شما می خواهید اتفاق افتاده باشد" گفت: آنچه امروز شاهد
آنیم، ارسال حجم بالای از اخبار و اطلاعات تحریف شده روی تلکس هاست، انگونه که

نویسنده می خواهد اتفاق افتاده باشد و این یعنی ورود به جامعه اطلاعاتی از پراهم.

در نشست چهارم با عنوان "مسائل همکاریهای منطقه ای و میان منطقه ای برای انتقال به
جامعه اطلاعاتی" دکتر کاظم معتمد نژاد به برسی کشورهای آسیای مرکزی و قفقاز و روند
جهانی سازی الگوی از ادی گرای حقوق ارتباطات پرداخت و حسن نمک دوست، عضو
هیات علمی رشته علوم ارتباطات دانشگاه علامه طباطبائی، در باره آزادی اطلاعات و حق
دسترسی در کشورهای آسیای مرکزی و غربی گفت: در میان بینانهای دموکراسی "از ادی
اطلاعات" و مولفه اصلی آن "حق دسترسی به اطلاعات" به معنای "توانایی شهروندان در
دسترسی به اطلاعاتی که در اختیار حکومت است" در سالهای اخیر توجه ویژه ای را به خود
جلب کرده است.

نشست پنجم و دومین سمینار میان منطقه ای کشورهای آسیای مرکزی-غربی و جامعه
اطلاعاتی با میزگردی با عنوان "ایران و اجلاس جهانی سران" به پایان رسید.
لازم به ذکر است که این سمینار در آستانه برگزاری اجلاس جهانی سران در باره جامعه
اطلاعاتی برپا شد.

دومین سمینار میان منطقه ای جامعه اطلاعاتی

دومین سمینار میان منطقه ای آسیای مرکزی -غربی و جامعه اطلاعاتی به همت مرکز
پژوهشی ارتباطات، دانشگاه علامه طباطبائی، وزارت پست و تلگراف و تلفن و
شورای عالی اطلاع رسانی در مرکز تحقیقات مخابرات ایران شهرپورمه برگزار شد.
در این سمینار که به منظور کمک به آمادگی ایران برای شرکت در "کنفرانس عالی سران
جهان در باره جامعه اطلاعاتی"، آذار ماه در ژنو بر گزارش شده بود، کاظم معتمد نژاد، نصر
الله جهانگرد، یونس شکر خواه، پروفیسر آرمان ماتلار، محمد مهدی فرقانی یحیی تابش
و به ارائه مقاله پرداختند.

در نشست اول با عنوان "ایران و اجلاس جهانی سران درباره جامعه اطلاعاتی
پروفیسر آرمان ماتلار؛ استاد رشته علوم ارتباطات در پاریس؛ در سخنرانی خود تحت
عنوان "جامعه اطلاعاتی و نظم نوین جهانی" گفت: "اختلاف نظر های مربوط به
راههای دستیابی به جامعه اطلاعاتی و به طور وسیع تر، رابطه میان فرهنگ ها و نظم
نوین جهانی، شکل ژئو پلیتیک به خود گرفته اند که بیم آن می رود این وضع نیجه
تصمیم سال گذشته دولت آمریکا جدی تر و خیم تر شود. وی همچنین با تأکید بر
باگشت دویاره امریکا به یونسکو اظهار داشت: "آمریکا در سال 1364 بر سر
تلآشها کشورهای جنوب برای رسیدن به نظم نوینی در عرصه ارتباطات و اطلاعات
، این کشورها را به سیاسی کردن موضوعات متمهم کرد و با سرو صدا و جنجال از
یونسکو جدا شد.

دکتر محمد مهدی فرقانی، رئیس مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه ها، ضمن تأکید بر
اهمیت اجلاس سران جهان در باره جامعه اطلاعاتی، آن را تعین کننده ترین اجلاس
آغازه زاره سوم برای تکمیل نقشه معماری جهان آینده خواند و گفت: "سران جهان به
ویژه رهبران کشورهای در حال توسعه در این اجلاس وظیفه ای خطرین دارند چراکه می
باشند در مدیریت پژوهه ای که می تواند الگوی حاکم دنیل لنر، نظریه پرداز آمریکایی
توسعه در دهه های 50 و 60 بیلادی، را تداعی کند، نقش و سهم خود را ادا کنند.
در پایان این نشست، یونس شکر خواه، پژوهشگر ارتباطات و روزنامه نگار، به برسی
تطبیقی محتوای اعلامیه های کنفرانس های منطقه ای تدارکاتی "اجلاس عالی سران
درباره جامعه اطلاعاتی" پرداخت.

در نشست دوم با عنوان "زیر ساخت ها و زمینه های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی
پیشبرد جامعه اطلاعاتی در ایران" دکتر سیاوش میر شمس شههانی، عضو هیات
علمی دانشگاه صنعتی شریف، ضمن تأکید بر رشد و تغییرات چشمگیر در ثبات دامنه
های کشوری گفت: عامل اصلی رشد اخیر تعداد دامنه های کشوری و آزاد سازی
سیاست های ثبت بوده است. وی همچنین اظهار داشت رابطه ویژه (numbers) با
ICANN (internet corporation for assigned names and

دولت امریکا همواره موضوعی مساله بر انگیر بوده است. وجود این سازمان در اصل
بر اساس یک موافقنامه تفاهم با وزارت بازرگانی امریکاست. با این وجود، اخیرا
پیشفرهایی در جهت تغییر ICANN به یک سازمان بین المللی مشهود است.
در ادامه دکتر یحیی تابش، رئیس مرکز محاسبات دانشگاه صنعتی شریف، از شیوه
مدرسه در ایران سخن گفت و دکتر عباس حری، عضو هیات علمی دانشگاه تهران،
نظرات خود را در رابطه با رویکرد اکولوژیکی به جامعه اطلاعاتی عنوان کرد.
در پایان روز اول میزگردی با حضور دکتر محمدی، پروفیسر ماتلار، دکتر مرادف و
دکتر معتمد نژاد، با عنوان "چشم انداز جهانی جامعه اطلاعاتی"، با مدیریت دکتر
یونس شکر خواه تشکیل شد.

در این میزگرد دکتر محمدی توجه به جامعه اطلاعاتی را بسیار حائز اهمیت دانست و
گفت: "پرورش دانشجو و انسانهای ماهر از یک سو و تولید علم از سوی دیگر از نکاتی
است که ما را در رسیدن به جامعه اطلاعاتی یاری می کند. وی در ادامه سخنران خود
گفت: همیشه فرهنگهای پیشرفت می کنند که باز باشند و اجازه شکوفایی به همه بدنه
سیستم سانسور در دنیای امروز یک سیستم منحط است.

پروفیسر ماتلار نیز بر هم‌سویی جامعه اطلاعاتی و مدرنیته تأکید کرد.
یونس شکر خواه در پایان این میزگرد افزواد: ما جامعه ای در حال گذار هستیم و بنابر این
شاید پاسخگوی سرعت بالای ICT باشیم و باید با پادزه های به نام سواد الکترونیکی
به مقابله با این پردازیم.

در روز دوم و در نشست سوم با عنوان "مسائل حقوقی فعالیت ها و خدمات جامعه
اطلاعاتی دکتر روبیا معتمد نژاد، استاد بار دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه علامه
طباطبائی، اهداف هزاره به منظور توسعه را ریشه کنی در فقر، مبارزه با بیماریها، کاهش

تقویت جایگاه قانونی جامعه مدنی
و طیف وسیع کنشگران بی شک با ارزیابی از واقعیت های موجود، یک ضرورت قطعی برای جامعه در حال تحول و پویای ایران به شمار می رود و فعالیت جامعه مدنی بستر واقعی برای نهادینه کردن مردم سalarی واقعی است.

کشورهای جنوب و در حال توسعه چه نسبتی در این فرآیند دارند؟

پیش از این گفتمن که نگاه رسمی به جامعه مدنی در جوامع جنوب در کلیت خود عموماً نگاهی منفی و همراه با سوطن و بازدارنده بوده است. اگر چه این نگاه نیز در طول زمان چار تحول شده است و تعداد بیشتری از کشورهای در حال توسعه به جامعه مدنی و ضرورت و مطلوبیت فعالیت های آن وقوف ببسترهای یافته و در عمل دریافتنه اند که به حضور و مشارکت فعالیت های این وقوف ببسترهای یافته، سازمان های جامعه مدنی در این کشورهای بیشتری نمایندگان و کنشگران غیردولتی و جامعه مدنی در سطح بین الملل و در فرآیندهای چند جانبه برای پیشبرد نظرات خود نیازمندند. این در حالی است که با گسترش جامعه مدنی در بین کشورهای توسعه یافته، سازمان های جامعه مدنی در این کشورهای از امکانات بیشتری نسبت به گروه ها و سازمان های مشابه در حال توسعه برخوردارند و به همین دلیل نیز فعالیت بسیار گستردۀ تری دارند و در سطح بین الملل در فرآیندهای چند جانبه شرکت داشته اند و هنوز هم دارند. مایل این نکته را اضافه کنم که سازمان های غیردولتی فعال در کشورهای توسعه یافته (که می توانیم با تسامح آنها را کشورهای غربی بنامیم) برخاسته از جوامع خود هستند و در تحلیل نهایی حداقل از نظر مفهومی و ارزشی و نه لزوماً سیاسی و عملی علاقت و منافع این جوامع را نایاب می کنند. حتی اگر پذیریم و در عمل شاهد باشیم که موضع و خواستها و مطالبات آنان با موضع دولت هایشان نیز تتفاوت باشد.

علاوه بر این نکته متساقنه سازمان های جامعه مدنی کشورهای در حال توسعه به دلیل محدودیت امکانات و فقدان تجربه و طیف وسیع دیگری از محدودیت ها تاکنون حضور و مشارکت فعالی متناسب با تعداد و جمعیت کشورهای در حال توسعه (حداقل بیش از ۱۴۰ کشور) نداشته اند. اگرچه این وضعیت در دهه گذشته تا حدی تحول یافته است، لکن هنوز تا رسیدن به یک سطح نسبتاً رضایت بخش فاصله زیادی داریم. در همین راستا یکی از وظایف اصلی و عده این کمیته دوازده نفره یافته راه های برای تسهیل مشارکت سازمان های جامعه مدنی کشورهای جنوب در فعالیت های سازمان ملل متعدد و تقویت رابطه همکاری فی ما بین است. دبیر کل ملل متعدد نیز نسبت به این موضوع واکنش نشان داده و برخورد با آن و یافتن راه هایی برای کمک به بهدوی این وضعیت را جزو وظایف اصلی کمیته تعیین کرده است. مادر این کمیته که اکثریت آن را فرادی از کشورهای در حال توسعه تشکیل می دهنند. امید داریم که بتوانیم به این هدف خدمت کنیم.

به سازمان ملل سامان بهتری داده شود. به هر حال باید دنبال راهکارهای باشیم که جامعه مدنی بتواند نظر و علاقه و منافع افکار عمومی را به صورت موثرتری در فعالیت های نظام بین الملل به پیش برد.

پیشنهاداتی که شما در کمیته دادید در همین مسیر است؟

بله تلاش مادر آن کمیته دوازده نفره دقیقاً در این مسیر است. درواقع تلاش برای یافتن راههایی که بتواند برای جامعه مدنی فضای بیشتری برای تأثیرگذاری فراهم کند. الان در شرایطی که متساقنه روند یک جانبه گرایی در جامعه بین المللی و در سازمان ملل روند نیزه مندی است و توانسته است برخی از دستاوردهای پیشین را در حوزه های مختلف تضعیف نموده و یا حتی به عقب نشینی وا دارد به نظر می رسد که توان و امکان عملی دولت ها برای مقابله با این روند یک جانبه گرایی دچار ضعف و فتور است ونمی تواند بطور موثر با این روند خطرناک و مضر مقابله کند. درست در همین ارتباط است که این کمیته دوازده نفره جامعه مدنی می تواند به کمک دولت های بیان و با بسیج افکار عمومی هم در سطح ملی و هم در سطح منطقه ای و بین المللی با این روند یک جانبه گرایی در راستای احیا و تقویت چند جانبه گرایی مقابله کند. بر این اساس جامعه مدنی باید بتواند در این جهت خود را منسجم تر کرده و صدا و وزن بیشتری را در فرآیندهای چند جانبه و نظام بین المللی به دست آورد.

آیا در رابطه با فعالیت های کمیته و نحوه پیشرفت کار به یک جمع بندی مشخص رسیده اید؟

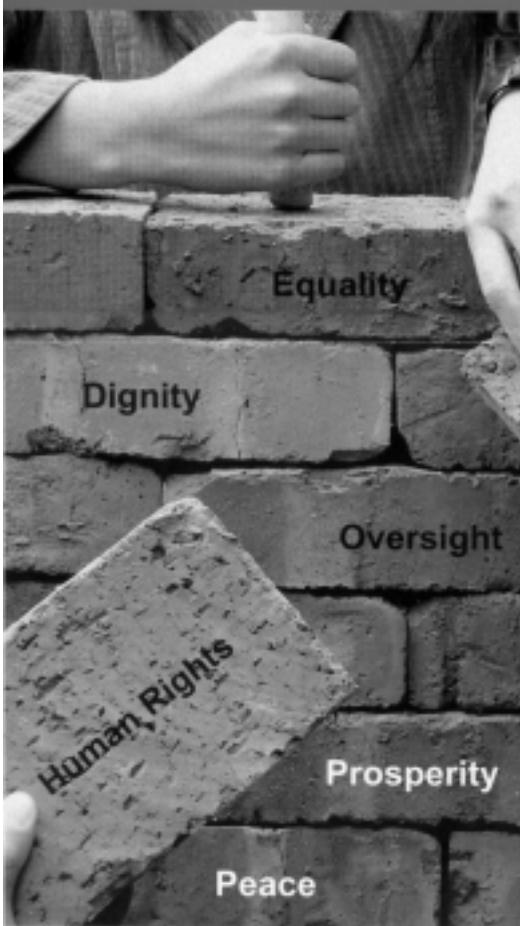
در رابطه با نحوه پیشرفت کار این کمیته باید اضافه کنم که در اوائل ماه ژوئن سال جاری (نیمه خرداد) اولين جلسه این کمیته در نیویورک برگزار شد که طی آن برای باقیمانده دوره کمیته برنامه ریزی ب عمل آمد. به منظور دسترسی به آرا، نظرات و پیشنهادات دولت ها طیف وسیع کنشگران جامعه مدنی و سازمان های غیردولتی از جمله پارلمان ها و بخش خصوصی، کمیته تصمیم گرفت که بیشترین مشورت را طی یک فرایند مشورتی وسیع شکل دهد. در این رابطه پرسش هایی ازسوی این کمیته طراحی شد که در سطح وسیعی در کشورها و مناطق مختلف جهان از طریق اینترنت و نیز تلاش جمعی و انفرادی اعضای کمیته توزیع گردید و پس از تکمیل توسط افراد و کنشگران سازمان های جامعه مدنی کمیته توسط کمیته ارزیابی، برای تدوین پیشنهادهای آنان به کار خواهد رفت. به علاوه چندین گرد همایی منطقه ای نیز توسط اعضای کمیته در مناطق مختلف جهان برگزار خواهد شد که هدف آن دریافت نظر و پیشنهادات کنشگران جامعه مدنی است. طبق برنامه ریزی کمیته فرآیند مشورتی که عملاً پس از این جلسه شروع شده تا ماه نوامبر آبان ماه جاری) ادامه خواهد یافت و سپس کمیته مجموعه اطلاعات، نظرات و پیشنهادات دریافت شده را ارزیابی خواهد کرد و قرار است پیش نویس اولیه پیشنهادات کمیته در دومین جلسه آن که در نیمه دسامبر سال جاری در ژنو برگزار خواهد شد تهیه شود. در فاصله جلسه دوم و جلسه سوم کمیته که در ماه فوریه (بهمن ماه) خواهد بود کمیته متن نهایی گزارش را تهیه خواهد کرد.

سازمان های جامعه مدنی ایران چگونه می توانند در این فرآیند ایفاگر نقش باشند؟

در رابطه با جامعه مدنی ایران و سازمان های فعال آن باید بگوییم که به نظرم علیرغم فعالیت نسبتاً گسترده این سازمان ها در داخل کشور، آنها هنوز توانسته اند به یک نقش بین المللی و حتی منطقه ای مناسبی دست یابند. جدا از این و از آنجا که بحث مادر مورد جامعه مدنی و فعالیت ها و ایفای نقش آن نگاه به اینده دارد، فکر می کنم با تکیه بر وضوح موجود اگر چه مطلوب نباشد می توان تلاش خوبی را برای حرکت در راستای آینده ای بهتر به انجام رساند. در همین راستا تلاش اینجانب به عنوان عضو ایرانی کمیته این است که بتوانم بیشترین تماس کاری را با فعالین جامعه مدنی ایران برقرار کنم و با اطلاع رسانی در مورد این فرآیند و نحوه فعالیت کمیته بتوانم هم نسبت به معرفی ضرورت فعالیت بین المللی برای جامعه مدنی ایران اقدام کنم و هم نظرات آنان را در مورد چگونگی ایفای چنین نقش و تاثیرگذاری جویا شوم و تا حد ممکن در پیشنهادات لحظات و به آن مجموعه ارائه کنم.

به نظر من تقویت جایگاه قانونی جامعه مدنی و طیف وسیع کنشگران بی شک با ارزیابی از واقعیت های موجود، یک ضرورت قطعی برای جامعه در حال تحول و پویای از شمار می رود و فعالیت جامعه مدنی بستر واقعی برای نهادینه کردن مردم سalarی واقعی است.

CIVIL S PARTNE FOR DEM

- (۸) جامعه مدنی باید مشارکت جوانان و دیگر گروههای مستضعف را در اتخاذ و اجرای سیاستها و برنامه ها تضمین نماید.
- (۹) سازمانهای جامعه مدنی باید کار آمدی سیاست های فعلی مربوط به جوانان و نهاد های مربوطه (مانند وزارت توان ای ای جوانان) همچنین لایبی گری برای اصلاحات را کنترل نمایند.
- (۱۰) حمایت جامعه مدنی از سیستم میثاق ملل متعدد ضروری است . اطمینان از اینکه موافقنامه های بین المللی اجرا شده اند یا خیر ، یک استراتژی مهم برای واقعی سازی اهداف جامعه مدنی است.
- جامعه مدنی همچنین می تواند از مکانیسمهایی جهت اجرای معتمدانه تر الزامات و قیود بین المللی حمایت نماید.
- (۱۱) جامعه مدنی باید از مشارکت پارلمانی در تمامی سطوح و نقش آنها در نهاد های بین المللی حمایت نماید.
- (۱۲) فعالیت های جامعه مدنی باید کپی برداری یا جایگزینی برای کارکرد قانونی نهاد های انتخاباتی دموکراتیک (مانند قانونگذاران) باشد.
- (۱۳) جامعه مدنی باید گزینه های سیاستی به حکومت ارائه نماید.
- (۱۴) باید فرصتها و فضای سیاسی را به وسیله ایجاد بیوند های منطقه ای و بین المللی و سازمانهای لایبی کر بین المللی افزایش دهد.
- (۱۵) جامعه مدنی باید در کنترل انتخابات ، سیاستگذاری عمومی و تقویت قانونگذاری مشارکت جوید.
- (۱۶) سازمانهای جامعه مدنی باید حمایت گسترده ای را (شامل رسانه ها) در مورد لزوم اجرای اهداف توسعه ای این هزاره بصیغ نمایند.
- (۱۷) جامعه مدنی نقشی مهم در کنترل و ارزیابی مجدد برنامه های کمک چند جانبه دارد.
- (۱۸) ارزیابی های ضروری آز حکومت و NGO باید ابتداء متعکس کننده فرهنگ و محیط محلی باشد.
- (۱۹) گروههای جامعه مدنی و حکومت باید به این شناخت برستند که زبان و اصطلاحات می توانند گمراه کننده باشند، آنها باید از اینها برای کار گیرند که بهتر واقعیات کسانی را که در صدد ارزیابی شان هستند ، منعکس می سازند.
- (۲۰) جامعه مدنی و حکومتها باید بیشتر در گفتگوهای بین فرهنگی مشارکت جویند.
- پ- توصیه هایی به سازمانهای بین المللی و جامعه کمک دهنده کان (مانند سازمانهای کمک دهنده ، دولت ، بنیاد ها ، تعاونی ها)
- (۱) حکومتها ، نهاد های تجاری و جامعه مدنی باید در توسعه و اجرای پرسوه دموکراتیزه سازی بیشتر برنامه ها و سیاستهای کمک ، همکاری های نزدیکتری با همیگر داشته باشند.
- (۲) کمک دهنده کان باید دستیابی بازیگران جامعه مدنی به اطلاعات را ، به منظور توانمند سازی آنها جهت اصلاح کنترل حقیقی در اجرای برنامه های کمک تضمین نماید.
- (۳) برنامه های کمک دهنده کان برای دموکراتیزه سازی ، حاکمیت قانون و حقوق پسر باید بر رویکردی استراتژیک تر مبتنی باشد، رویکردی که سبقه ای طولانی تر داشته و به ادامه در صفحه ۲۶
- فلسفه حقوق در حال تکاملی که از این معاهدات سر چشمه می گیرد، پیروی کنند. حکومتها باید معاهده رم را برای تشکیل یک دادگاه جرائم بین المللی تصویب و اجرا نمایند.
- (۱۸) حکومتها ناگزیر از تقویت ابزارها و مکانیسمهای حقوق بشر منطقه ای و ملی هستند (برای مثال، کمیسیون های حقوق بشر کار اماده)
- (۱۹) حکومتها باید از تهدید تروریستی به عنوان ابزاری برای توجیه اقدامات سرکوب گرانه خویش استفاده نمایند.
- (۲۰) حکومتها باید مکانیسمهای را (مانند بند های دموکراسی سازمانهای بین دولتی) تقویت نمایند که بر چگونگی پاسخ جامعه بین المللی به تهدیدات علیه دموکراسی تاثیر گذار باشند.
- (۲۱) به اگاهی ، تنوع فرهنگی و زبانی در تمامی ارتباطات با گروهها، افراد و جامعه مدنی احترام گذارند.
- (۲۲) سیاستهای حکومتی و توسعه باید رویکردی حقوق محور به خود بگیرند . حکومتها باید با یک رویکرد حقوقی به بررسی ، اجرا و ارزیابی سیاستها پیردادند .
- (۲۳) حق بودن حقوق باید تقویت شوند.
- (۲۴) حکومتها باید "امینت انسانی " را به عنوان چارچوبی برای توسعه سیاستگذاری ها پذیرند.
- (۲۵) حکومتها باید نسبت به تعیین معیارهایی برای تقویت قانونگذاری در کشورهایشان معهود شوند.
- (۲۶) به منظور ترویج حق دانستن شهروندان ، رسانه های صوتی تصویری تحت مالکیت دولت باید به رسانه هایی در خدمت مردم تبدیل شوند.
- ب- توصیه هایی به جامعه مدنی
- (۱) از آنجا که جنگ های داخلی ، سازمانهای اجتماعی و رهبری مدنی را از بین برده است ، جامعه مدنی نقش حیاتی در فرایند جلوگیری از منازعات مسلحانه ، توسعه قرارداد های صلح و ایجاد فضای صلح آمیز پس از جنگ برعهده دارد.
- (۲) در جامعه عمیقاً قطبی شده و سیاست زده نقش جامعه مدنی ایجاد پهلوانی برای ترویج گفتگو است. حکومت و جامعه مدنی باید به گفتگو حتی در زمان کشمکش ادامه دهند.
- (۳) برای جامعه مدنی ، ایجاد ظرفیت های نهادی دارای اولویت است.
- (۴) سازمانهای جامعه مدنی نیازمند : گسترش مستمر پیوند های افقی بین خود ، محافظت از استقلال خود در برابر حکومت و تهور بخش خصوصی است.
- (۵) جامعه مدنی باید خود را در برابر عموم مردم و رای دهنده کان توده ای پاسخگو بداند.
- (۶) سازمانهای جامعه مدنی باید نسبت به نقطه نظرات زنان حساس بوده و تحلیل های جنسنی از مسائل سیاسی و اجتماعی را مورد استفاده قرار دهند.
- (۷) جامعه مدنی باید فضاهایی در درون ساختار های خود را برای توأم مدنی سازی مشارکت زنان در تصمیم گیری ایجاد نماید.
- (۱۵) در گیر شدن حقیقی و نه صوری سازمانهای زنان را تضمین نمایند. برای این منظور سیاستهای ملی مربوط به مسائل جنسنی و اقدام مثبت مورد نیاز بوده و باید به طور موثر اجرا و کنترل شوند. (مشتمل بر کنترل به وسیله گروههای زنان)
- (۱۶) حکومت ها باید سیاستهای جنسنی عادلانه مبتنی بر اصول برابری و عدم تبعیض را آنگونه که در معاهده تعریف و تشریح گردیده، اجرا نمایند.
- (۱۷) باید به حقوق بشر به عنوان حقوقی جهانی، یکپارچه و تکمیل ناپذیر نگریسته شود. حکومتها باید معاهدات بین المللی حقوق بشر را تصویب نموده ، همچنین تعهدات خود را با توجه به این معاهدات اجرا نمایند و از

OCIETY ERSHIPS OCRACY

8-9 September 2003
Ulaanbaatar
Mongolia

اقتصادی را از طرف دیگر مرتفع نمایند.

(۱۱) گروه ۷ و روسیه (گروه ۸) باید در قبال طرح کمک خود را متعدد نموده و برای پرداخت سالانه ۶۴ بیلیون دلار آمریکایی جهت کمک به توسعه آفریقا تدبیری بیاندیشند.

(۱۲) حکومت‌ها باید امکان دست یابی بلامانع به ابزارهای ارتباطی، به ویژه تکنولوژی‌های ارتباطی اطلاعاتی را فراهم آورند.

(۱۳) حکومت‌ها باید قوانین کارآمدی را برای به حداقل رساندن جریان آزاد اطلاعات تصویب نمایند.

(۱۴) حکومتها باید ابزارهای کار آمدی را برای مبارزه با فساد مقرر دارند.

گردهمایی بین المللی جامعه مدنی . اولان باator مغولستان ۹-۸ سپتامبر ۲۰۰۳
اعلامیه . توصیه ها و طرح اجرایی

مشارکت جامعه مدنی برای دموکراسی

است.

۳- توصیه ها

تبادل نظرات در اولان بااتور ارائه توصیه های زیر را برای اجرا توسط حکومت ها، جامعه مدنی و جامعه سازمان های بین المللی و کمک دهنگان بین المللی در پی داشت:

الف- توصیه هایی به حکومت ها
(۱) جامعه مدنی، خود مختار و جدای از حکومت بوده و نیازمند مردم احترام قرار گرفتن در کارکردهای مختلفش می باشد. به این دلیل که سازمان های جامعه مدنی اشکال مختلف سیاری به خود می گیرند، حکومت ها لزوماً باید به این اشکال اجازه دهنده تا به صورت دموکراتیک شکل بگیرند.

(۲) حکومت ها باید تبادل نظر با جامعه مدنی، چارچوبی قانونی ایجاد نمایند که هم سازمان های جامعه مدنی و هم احزاب سیاسی را توانند سازد، در عین حال که محدودیت های قانونی مربوط را برابر می چینند. همچنین آنها باید برای مشارکت جامعه مدنی در مکانیسم های فراموش شده مربوط به بخش تضمین حکومتگری، چارچوب هایی قانونی و مکانیسم هایی حمایت بنا نهند.

(۳) حکومت ها باید مکانیسم هایی را برای مشارکت شهروندان، چه از طریق روش‌های رسمی و یا غیر رسمی، فراهم نمایند، برای مثال امکان طرح مسائل نزد اعضای پارلمان یا ابتکارات مربوط به ایجاد این ارتباط با حکومت از طریق اینترنت.

(۴) افزایش آگاهی با توجه به اهمیت مسئولیت مشترک اجتماعی و همچنین بهبود چارچوب نظارتی برای بخش خصوصی به منظور آشی دادن اخلاقیات با ابتکارات خصوصی، ضروری است.

(۵) توسعه دموکراتیک حقیقی باید به وسیله توسعه یک بیان اقتصادی کارآمد، تشکیل شود.

(۶) تمرکز زدایی از پرو سه های تضمین گیری حکومتی، حکومتگری مستقل محلی و احترام به حاکمیت قانون، برای بهبود حکومتگری ضروری هستند.

(۷) جوانان باید بیشتر در تصمیم گیری مشارکت داشته باشند.

(۸) حکومت ها باید سیستم و دوره های آموزشی را به منظور ترویج آموزش حقوق بشر و شهروندی فعال و مشارکتی بهبود بخشنند.

(۹) حکومت ها باید اهداف توسعه ای هزاره را با مشارکت جامعه مدنی اجرا نمایند.

(۱۰) حکومت ها باید به منظور ترویج یک نظام عادلانه تر اجتماعی و اقتصادی، عدم توازن بین احکام سازمان تجارت جهانی از یک طرف و الزامات حقوق اجتماعی و

گردهمایی بین المللی جامعه مدنی با موضوع مشارکت جامعه مدنی برای دموکراسی در اولان بااتور به فاصله کوتاهی پس از کنفرانس بین المللی دموکراسی های جدید یا اصلاح شده با موضوع دموکراسی، حکومتگری خوب و جامعه مدنی "برگزار شد. اگر چه این پنجمین همایش از سال ۱۹۸۸ بود، اما این گردهمایی بود که با موضوع جامعه مدنی در سطح بین المللی برگزار می شد.

بیش از ۲۰۰ شرکت کننده را از آفریقا، آسیا (اقیانوسیه، اروپا، آمریکای لاتین و آمریکای شمالی گردد) آورده بود تا مشارکت را ترویج نموده و اجتماعات را برای حکومتگری دموکراتیک محلی، ملی و بین المللی تقویت نماید. وقتی ما اولان بااتور را ترک می کنیم بالاتفاق درباره لر و فادر ماندن به اجرای اصول، توصیه ها و طرح اجرایی که در ادامه می آید، به توافق رسیده ایم.

۲- اصول
دموکراسی یک خواسته بین المللی است. شهر و ندان جهان به طور گسترده ای دموکراسی را به عنوان تنها شکل مشروع حکومتگری شناخته اند.
تمامی شهر و ندان حق دارند تا در تصمیمات سیاسی که زندگی و اجتماعی را تحت تاثیر قرار می دهد مشارکت کنند. در قرن ۲۱، دموکراسی ایده آل هدفی ضروری در تمامی سطوح حکومتگری محلی، ملی، منطقه ای و بین اللی خواهد بود.

حکومتگری دموکراتیک نیازمند تمامی عناصر زیر است:

-صلاح و امنیت
-خدمات ها و مکانیسم هایی برای اطمینان در باب حقوق

و آزادی ها
-نهادهای قضایی مستقل و حکومت قانون

-فرصت های برابر و فراگیر برای مشارکت؛ در بر گیرنده مشارکت جوانان؛

-شقافتی، پاسخگویی و دستیابی به اطلاعات
-انتخابات آزاد و عادله و سیستم کارکردی چند جزیی

-برابری جنسی
-کارکرد آزاد مطبوعات و دیگر رسانه ها

-حمایت از اقلیت ها و گروههای آسیب پذیر

در حال حاضر نزاع برای حکومتگری دموکراتیک در تمامی جوامع ادامه دارد. دموکراسی فرایندی است که هیچ گاه کامل نگرددیده و نیازمند تعهد و در گیر نمودن و توأم ند سازی شهروندان، همچنین مقامات حکومتی و دیگر ذینفعان است. مشارکت جامعه مدنی برای تقویت و واگعی تر سازی شهروندان، همچنین مقامات حکومتی و دستیابی به حکومتگری دموکراتیک و موفق، ضروری

نخستین کنگره ملی تشكیل های غیردولتی جوانان برگزار شد

نخستین کنگره ملی تشكیل های غیردولتی جوانان ۲۳-۱۱۶ شکل غیردولتی جوانان از سوی سازمان ملی جوانان در مرکز همایش های رازی برگزار شد.

سید محمد خاتمی رئیس جمهوری در افتتاحیه این همایش گفت: «در جامعه ما تشكیل های غیردولتی و سیلیه ای برای عبور از جامعه استبداد زده هستند». وی با تأکید بر اینکه نباید به تشكیل های غیردولتی نگاه ابزاری شود و اینطور نباشد که دولت تشكیل

هایی ایجاد کند تا بوسیله آنها مقصاد خود را دنبال کند، افروزد: «نفس گردهم آمدن جوانان و تبدیل شخصیت حقیقی به حقوقی مساله مهمی است که هم تشكیل دهنگان این تشكیل ها و هم دولت و سازمان ملی جوانان باید به آن توجه داشته باشند». خاتمی با اشاره به نگرانی تشكیل ها از بنود امنیت کاری گفت: «بنود قانون باعث می شود که عوض شدن مسئول یک سازمان وضعیت تشكیل های غیردولتی را با مشکل مواجه کند و این موضوع برای ماهیت تشكیل های که ماراز جامعه توه وار به جامعه نظام یافته مردمی عبور می دهد مساله مهمی است.

در ادامه مراسم افتتاحیه رحیم عبادی رئیس سازمان ملی جوانان این کنگره را نمادی از عزم و اقتدار جامعه ایرانی و مشارکت وی مسئولیت پذیری جوانان این مرز و بوم در ادامه مسیر پر فراز و نسبیت ازادی و پیشرفت عنوان کرد و ارتقای سطح اگاهی و توانمندسازی جوانان برای حضور کارآمد در عرصه مسئولیت های امور جوانان، تعامل و هم اندیشه جوانان با یکدیگر و مسئولان کشور و تلاش برای شناسایی و برطرف نمودن موانع و ایجاد مقتضیات به منظور پذیرش مسئولیت های بزرگتر را از جمله اهداف برگزاری این کنگره برشمرد. همچنین در این کنگره پیام دبیر کل سازمان ملل به مناسبت روز بین المللی جوانان، توسط رئیس دفتر عمران ملل متحد در تهران قرائت شد. گزارش نمایندگان تشكیل های غیردولتی مناطق هفت گانه کشور از دیگر برنامه های مراسم افتتاحیه بود. در این گزارش ها به رسمیت نشناختن سازمان های غیردولتی، سواستفاده از پتانسیل جوانان، عدم تعهد مدیران اجرایی نسبت به تشكیل ها، نبود حمایت های مالی و ... به عنوان مشکلات فرا روی سازمان های

۸۲ ارائه کرد. بر اساس این گزارش اجرای طرح توسعه کمی و کیفی سازمان های غیردولتی زنان، اجرای طرح توانمندسازی سازمان های غیردولتی زنان، آموزش ۱۵۰ آموزشگر سازمان های غیردولتی زنان و ... بخشی از فعالیت های دفتر امور بانوان و زارت کشوری باشد.

برگزاری میزگردهای با حضور فعالان سازمان های غیردولتی و صاحب نظران امور زنان از دیگر برنامه های این همایش بود. در اولین میزگرد، مباحث نظری سازمان های غیردولتی زنان در محورهای: تبیین مفاهیم نهادهای مدنی، بررسی تطبیقی شکل گیری و حرکت سازمان های غیردولتی زنان در ایران و سایر کشورها و تبیین نقش سازمان های غیردولتی زنان در بهبود وضعیت زنان ایران بررسی شد.

تشکیل گروه های کاری حقوق، بهداشت، اشتغال، آموزش و اطلاع رسانی و همچنین آشنایی آموزش گران زن سازمان های غیردولتی با تکنولوژی مولتی مدیا از دیگر برنامه های این همایش در روزه بود.

آشنایی با فعالیت های ترویجی

سازمان های غیردولتی

تشكیل های ایران و مصر

همایش مبادله علمی بین تشكیل های ایران و مصر به همت مؤسسه همیاران غذا و بنیاد آلمانی «فردریش ایبرت» با حضور اعضای سازمان های غیردولتی ایران و مصر ۲۴ - ۲۰ خرداد ماه برگزار شد.

هدف از برگزاری این همایش تبادل علمی بین دو کشور و به دست آوردن برنامه های همکاری بین دو کشور عنوان شد. در این همایش چهار روزه مطالبی چون دستیابی به یک زبان مشترک، موقعیت ایران، مصر و آلمان، بررسی فقر، شبکه سازی، نیروهای داوطلب، اشتغال زایی جوانان، حمایت محیط زیست و ... ارائه شد.

شركت کنندگان در کارگاه ها به بحث و بررسی پیرامون مسائل سازمان های غیردولتی، مفهوم شبکه سازی، ساختار سازمان های غیردولتی سنتی، خیریه ها و آغاز، طی یک کارگروهی اولویت های یک دوره مطالعات زنان را پیشنهاد دادند و با ابزارهای تحلیل جنسیتی، حقوق بشر زنان و جامعه اطلاعاتی و جنسیت را بررسی کردند. وجود فاصله و شکاف میان فعالیت زنان در کشورهای منطقه و ضرورت برقراری ارتباط بیشتر آنها از طریق سازمان های غیردولتی، عدم دسترسی زنان به امکانات ارتباطی در منطقه، جنبش های تحریمی زنان در بسیاری از کشورها نظری عراق و توجه به شکل دهنگوهای مفید در این زمینه به وسیله خود زنان و یا تکیه بر نیروهای مردمی نیز از جمله موضوعات مطرح شده در این دوره بود. فعالان سازمان های غیردولتی حاضر در این دوره در ادامه مورد توجه قرار دادند.

تجربیات سازمان های غیردولتی در مورد همکاری با همکاری های غیردولتی و چگونگی در خواست بودجه و ... از دیگر برنامه های این همایش بود.

همچنین باقر نمازی مدیر عامل همیاران غذا، فردریک کرام، نماینده بنیاد آلمانی فردریک، دکتر شکوه نوابی نژاد و ... مقالاتی را در این همایش ارائه نمودند.

دوره بین المللی مطالعات زنان برگزار شد

دوره بین المللی مطالعات زنان با حضور ۱۷ نفر از فعالان سازمان های غیردولتی و پژوهشگران حوزه زنان کشورهای ایران، افغانستان، پاکستان، سودان، مصر، الجزایر، اردن، ترکیه، سوریه، کاتار، کلمبیا و بحرین به همت مؤسسه مطالعات و تحقیقات زنان برگزار شد. شرکت کنندگان در این دوره در آغاز، طی یک کارگروهی اولویت های یک دوره مطالعات زنان را پیشنهاد دادند و با ابزارهای تحلیل جنسیتی، حقوق بشر زنان و جامعه اطلاعاتی و جنسیت را بررسی کردند. وجود فاصله و شکاف میان فعالیت زنان در کشورهای منطقه و ضرورت برقراری ارتباط بیشتر آنها از طریق سازمان های غیردولتی، عدم دسترسی زنان به امکانات ارتباطی در منطقه، جنبش های تحریمی زنان در بسیاری از کشورها نظری عراق و توجه به شکل دهنگوهای مفید در این زمینه به وسیله خود زنان و یا تکیه بر نیروهای مردمی نیز از جمله موضوعات مطرح شده در این دوره بود. فعالان سازمان های غیردولتی حاضر در این دوره در ادامه مورد توجه قرار دادند. لزوم تغییرات اساسی در قوانین و نهادهای کردن مباحث جنسیت، توجه به مسائل زنان افغان و بررسی سه نسل زن ایرانی - همراهان انقلاب - زنان اسلام گرا با تأکید بر مفاد فقه و زنان مسلمان فعل در جامعه مدنی فراهم کردن مقدمات ایجاد شبکه ارتباطی میان زنان پژوهشگر در عرصه مطالعات زنان این دوره مجددا در فصل پاییز تکرار خواهد شد. می شود.

روی آنتن

در همایش سراسری سازمان‌های غیردولتی زنان عنوان شد: رشد ۳۱۸ درصدی تشكل‌های زنان نشان دهنده ظرفیت ناشناخته زنان است

همایش سراسری سازمان‌های غیردولتی زنان با هدف تبیین مباحث نظری سازمان‌های غیردولتی زنان، تشریح نقش سازمان‌های غیردولتی زنان سراسر کشور و آموزش شبکه فرآگیر آموزشگران آینده جهت نقش آفرینی هر چهیشتر در بهبود وضعیت زنان، ۱۴ و ۱۵ تیر ماه به همت دفتر امور بانوان وزارت کشور در مجتمع فرهنگی شهید باهر تهران برگزار شد. زهرا شجاعی رئیس مرکز امور مشارکت زنان نهاد ریاست جمهوری در افتتاحیه این همایش با انتقاد از دیدگاهی که ضرورت وجود تشکیلات خاص را مورد سؤال قرار می‌دهد، گفت: اگر فرهنگ مردم‌سالاری بر جامعه حاکم نبود و نقش زنان در جامعه مخفی نمانده بود، اگر توزیع اعتبارات مربوط به زنان مناسب بود و بورس‌های تحصیلی، امکانات ورزشی، مسؤولیت‌های اجتماعی و مناصب علمی به طور عادلانه تقسیم شده بود و اگر در نظام برنامه‌ریزی کشور مسائل مربوط به جنسیت لحاظ می‌شد، نیازی به تشکیلات خاص زنان نبود و در حقیقت وجود تشکیلات دولتی در امور زنان نشان دهنده نوعی ظلم و تعیین‌نیست به زنان است که این تشکیلات در صدد رفع آن می‌باشد.

وی رشد ۳۱۸ درصدی سازمان‌های غیردولتی زنان در چند سال اخیر را نشان دهنده ظرفیت و پتانسیل شناخته نشده زنان بر شمرد و افزود: با وجود پیشرفت زنان در عرصه‌های مختلف ما هنوز باید الفبای بحث مشارکت زنان را برای سیاستگذاران و نخبگان جامعه تبیین کنیم.

عبدالواحد موسوی لاری وزیر کشور نیز بایان این که سازمان‌های غیردولتی زنان باید در جهت توامندسازی نیمی از جامعه که نقش کمی در اداره جامعه داشته‌اند، تلاش کنند، گفت: فلسفه وجودی سازمان‌های غیردولتی زنان این است که زمینه را برای نقش آفرینی زنان در عرصه‌های مختلف کار، تحصیل، مشارکت اجتماعی و اداره کشور فراهم کنند. وزیر کشور خاطر نشان ساخت: وجود سازمان‌های غیردولتی می‌بین این است که جامعه به مرحله‌ای از رشد و کمال رسیده که حاکمیت، بخشی از آن چه را که خودم بایست محقق کند از طریق نهادهای مردمی پیگیری می‌کند و این نهادها نیز دولت را در تحقیق توسعه کشورياری می‌کنند.

دکتر عبدالرضا زاده سخنگوی دولت از دیگر سخنرانان این همایش بود. وی با اشاره به موضوع سرمایه اجتماعی به عنوان یکی از مفاهیم جدید توسعه گفت: اعتماد اساسی ترین محور سرمایه اجتماعی است و مهمترین شاخصه برای اعتماد مردم، میزان حضور نهادهای داوطلبانه خودگوش مردمی در جامعه می‌باشد. رمضانزاده افورد: اگر به نقش زنان در فرهنگ سازی و جامعه‌پذیری نسل جوان اعتماد داشته باشیم، سازمان‌های غیردولتی زنان نقش ویژه‌ای پیدا می‌کنند. در ادامه فخرالسدادت محتشمی پور مدیر کل دفتر امور بانوان وزارت کشور گزارشی از عملکرد این دفتر طی سال‌های - ۷۷

اولین همایش فن آوری اطلاعات برگزار شد

اولین همایش فناوری اطلاعات، دولت و دانشگاه‌دهم و یازدهم خرداد ماه در دانشگاه امیرکبیر تهران برگزار شد. دولت الکترونیکی، لزوم توجه به بانکداری الکترونیکی، تاثیر فن آوری اطلاعات در مخابرات، آموزش الکترونیکی جایگاه ایران در فن آوری اطلاعات و ... از جمله مباحثی بودند که در این همایش بدان پرداخته شد. وزارت بازرگانی، اداره آموزش و پرورش، وزارت پست و تلگراف و تلفن، سازمان برنامه و بودجه، سازمان ملی جوانان و بسیاری از سازمان‌های دولتی و بخش‌های خصوصی از جمله شرکت‌کنندگان در این سمینار بودند که فعالیت‌های موضوعات مربوط به نقش فن آوری اطلاعات در دستگاه‌های خود را مطرح کردند. تشکیل میزگرد های در رابطه با تجارت الکترونیکی، بسترهای لازم برای فن آوری اطلاعات، مسائل حقوقی در فن آوری اطلاعات و برگزاری نمایشگاه نیروی انتظامی از فعالیت‌های جانبی این سمینار بود.

در سومین همایش سالانه سازمان های غیردولتی زیست محیطی:

اساسنامه شبکه ملی سازمان های غیردولتی

زیست محیطی تصویب شد

سومین همایش سالانه سازمان های غیردولتی زیست محیطی با هدف ساماندهی شبکه های استانی محیط زیست محیطی کشور، ارزیابی حقوق محیط زیست محیطی پیشنهاد برای برنامه چهارم توسعه، تدوین چگونگی تدوین آئین نامه اجرایی قانون پیش نویس قانون سازمان های غیردولتی ایران ارائه داد و با بیانیه سالانه، با حضور ۴۷۰ انفر از نمایندگان سازمان های غیردولتی اشاره به اشکالات این آئین نامه از سازمان زیست محیطی از سراسر کشور در شیراز برگزار شد. دکتر معصومه های غیردولتی دعوت کرد که برای اصلاح ابتکار رئیس سازمان حفاظت محیط زیست با اینکه نهضت های آن تلاش کنند سپس محمد علی فرزین، سبز و جنسی های زیست محیطی در حمایت از خواسته عامه مردم و مدیر طرح های عمرانی توسعه و برنامه مصالح بلند مدت نقش مهمی دارند، گفت: «این جنبش ها به دولت های منطقه ای گزارشی از فعالیت برنامه کمک می کنند تا افق دید خود را گسترش داده و از تصمیمات مقتضی کمک های کوچک تسهیلات زیست و سطحی که در تضاد با توسعه پایدار قرار دارد، به سمت تصمیمات محیطی جهانی برنامه عمران مل متحد بلند مدت حرکت کنند. دکتر ابتکار توأم ند سازی، تلاش برای ارائه داد دکتر سیامک معطری مدیر عامل حمایت های حقوقی و فراهم آوردن امکان حضور سازمان های جبهه سبز ایران نیز در سخنرانی به تبیین غیردولتی در عرصه های سیاستگذاری را از جمله اقدامات سازمان رابطه سازمان های غیردولتی و دولت حفاظت محیط زیست برای پایداری و ارتقای کیفیت سازمان های پرداخت. در دومین روز همایش، ۹ کارگاه غیردولتی بر شمرده و اظهار امیدواری کرد که این سازمان های بالا بردن مشورتی پیرامون بررسی کانون های بحران آگاهی و توان فنی خود در زمینه محیط زیست، در عرصه های ملی و زای زیست محیطی مناطق مختلف بین المللی تأثیر گذار باشند. در ادامه دکتر عبدالله رمضانزاد، دیر و کشورآشمال، شمال غربی، جنوب، شرق، سخنگوی هیات دولت با اشاره به اینکه دولت حمایت از سازمان های غرب و مرکزی و ارائه راهکار جهت مقابله غیردولتی در همه زمینه ها و بخصوص در زمینه محیط زیست را در با آنها، ارزیابی برنامه سوم توسعه پایدار و برنامه کار خود دارد، گفت: دولت خود را موظف به ارائه برنامه برای توسعه پایدار، توسعه پایدار کشور کرده و توسعه پایدار به سرمایه اجتماعی وابسته بررسی نقش و وظایف شبکه ملی سازمان است. وی با بیان اینکه مهمترین شاخص سرمایه اجتماعی حضور های غیردولتی زیست محیطی و بررسی و تشکل های داوطلبانه مردمی است، افزود: «هر دولتی که خواهان نقد آئین نامه تاسیس و فعالیت سازمانهای توسعه پایدار است، باید به بالا بردن سرمایه اجتماعی کمک کند و این غیردولتی برگزار شد و نتایج آن توسط امر مستلزم شکل گیری شکه ها است». محمد حسین ایزدی دیر دیران هر کارگاه در جلسه عمومی ارائه همایش و رئیس میات مدیره کانون سبز فارس از دیگر سخنرانان این شد. در ادامه شرکت کنندگان به بحث و همایش بود. وی ساماندهی شبکه های استانی سازمان های غیردولتی تبادل نظر پیرامون تشکیل شبکه ملی زیست محیطی را از جمله اهداف این همایش عنوان کرد و گفت سازمان های غیردولتی زیست محیطی اساسنامه فعلی شبکه ملی ایهاماًی دارد و برای برخی از بن بست های پرداختن و پس از بحث و گفت و گوی موجود راهکاری ارائه نمی کند، به همین جهت کارشناسان امور بسیار پیرامون ساختار حقوقی شبکه ملی، حقوقی پنج ماه روی این اساسنامه کار کردن و طی پنج نشت مقدماتی اساسنامه شبکه کار این تبصره که ظرف مدت پیرامون مفاد اساسنامه، موقوف به اصلاح آن شدند و اساسنامه ارائه شده سه ماه مورد اختلاف اصلاح شود به بی نقص و بی نظر است. در پایان اول این همایش، دکتر مرتضی هنری تصویب رسید.

پروفسور اکلولوژی انسانی و عضو هیات مدیره شورای جهانی اکلولوژی انسانی در لندن، درباره تحولات جهانی و مسئولیت سازمان های غیردولتی در رابطه با تحولات جهانی و حفظ محیط زیست سخن گفت. دکتر حسن علی لقائی، مسئول شورای هماهنگی شبکه ملی نیز مدیریت محیط زیست و مشارکت های مردمی را به عنوان یک ضرورت مورد توجه قرار داد.

های غیردولتی است و نه اجرای آن ممکن است. دکتر شیرین عبادی نیز که از سوی انجمن حمایت از حقوق کودکان در این نشست حضور داشت، با اشاره به اختیارات گستره ای که دولت در این آئین نامه برای خود در نظر گرفته است، گفت: «دولت در مقابل این همه باید و تباید ما و تکالیفی که بر عهده سازمان های غیردولتی گذاشته است، چه حقوق و امتیازاتی را برای آنان در نظر گرفته است؟» عبادی اضافه کرد: «ما به عنوان یک نهاد مردمی نمی توانیم با مقررات و ضوابط مندرج در این آئین نامه متنطبق شویم. چون در این صورت تبدیل به شعبه یکی از دستگاه های دولتی می شویم و دیگر یک سازمان غیردولتی نیستیم. پس شمامی توائید از ممین حالا فرض کنید که ما منحل می شویم. وی تاکید کرد: این آئین نامه در شیوه قانون نویسی نواقص غیر قابل چشم پوشی دارد. باق نمایزی مدیر موسسه همیاران غذا نیز با اشاره به اینکه دولت به شیوه به وسیله این آئین نامه سازمان های غیردولتی را کنترل کند خاطر نشان کرد: ایجاد محدودیت برای نهادهای مدنی تعیین منفی را در داخل و خارج کشور به همراه خواهد داشت. وی با بیان اینکه اصل این آئین نامه بر پایه بی اعتمادی است، گفت: اگر زنجیرهایی که برای جامعه مدنی است برداشته شود، جامعه مدنی شکوفا می شود و به پیش می رود. نمایزی پیشنهاد کرد با برگزاری کارگاه هایی برای بحث و تبادل نظر پیرامون این موضوع و استفاده از ظرفیت سازمان های غیردولتی شهرستان ها، استراتژی کار و نحوه برخورد با این آئین نامه را مشخص کنیم. در ادامه شرکت کنندگان به بحث و تبادل نظر پیرامون مسائل مطرح شده در نشست پرداختند.

در نشست نقد و بررسی "آئین نامه تاسیس و فعالیت سازمان های غیردولتی" عنوان شد:

ساختمار آئین نامه مصوب دولت غیر قابل اصلاح است

کرده بودیم متفاوت بود و مراد ما را حاصل نکرد. در ادامه دکتر کامبیز نوروزی، آئین نامه را از منظر حقوقی مورد بررسی قرار داد. وی گفت: وزارت کشور با وجود شعارهای خود در زمینه توسعه سیاسی در تدوین آئین نامه تاسیس و فعالیت سازمان های غیردولتی نمره بسیار ضعیفی گرفت و هیچ نقطه سفیدی در این زمینه بر جای نگذاشت. دکتر نوروزی افزود: «ایک بررسی محتوای نشان می دهد که این آئین نامه توسط کسانی به هیات دولت فرستاده شده است که هیچ اعتقادی به جامعه مدنی نداشته اند. وی بایان اینکه استقلال و غیر حکومتی بودن نهادهای مدنی در این آئین نامه به صراحت نقض شده است، گفت: «مفهوم استقلال سازمان های غیردولتی این است که چه در تاسیس و چه در فعالیتشان دولت اختیاری نداشته باشد و نهادهای مدنی بتوانند علی رغم خواست و اراده دولت تأسیس شوند و فعالیت کنند و دخالت دولت در امور سازمان های غیردولتی به حداقل تزل پیدا کند، در حالی که بر طبق این آئین نامه، نهادهای مدنی هنگام تأسیس باید از دولت مجوز کسب کنند و دولت صلاحیت آنها را تایید کند و در هنگام فعالیت نیز از سوی مراجع نظارتی که همه دولتی هستند تحت نظارت قرار بگیرند».

سپس دکتر سهراب رزاقی مدیر مرکز مطالعات و آموزش سازمان های جامعه مدنی گفت: «پس از شش سال اولین اقدام دولت برای نهادهای مدنی تصویب این آئین نامه بود که در صدد تجدید آزادی های مدنی است، وی با تأکید بر اینکه در جامعه مدنی تاسیس سازمان های غیردولتی حق آزادانه مردم است، گفت: در بند ۶۴ اقانون اساسی نیز بر آزادی افراد در تاسیس سازمان و گروه تاکید شده است و این موضوع در مورد احزار از سوی وزارت کشور به عنوان یک استدلال مهم در چند سال اخیر مرد تاکید بوده است، ولی بر طبق این آئین نامه سازمان های غیردولتی برای انجام کار داوطلبانه باید ثبت شوند و مجوز فعالیت بگیرند. رزاقی با انتقاد از تمرکز امور مربوط به سازمان های غیردولتی در وزارت کشور به عنوان سیاسی ترین وزارتخانه دولتی، اضافه کرد: «باید مرز بین حوزه سیاسی و حوزه مدنی رعایت شود و اینگونه نباشد که وزارت خانه ای متولی ثبت و نظارت بر نهادهای مدنی شود که کارکرد و ساختار سیاسی دارد. «وی افزود: «روح این آئین نامه بر مبنای تمرکز است، درحالیکه این موضوع با برنامه سوم توسعه درتضاد است». رزاقی تاکید کرد: «نهادهای مختلف تخصصی باید بتوانند به سازمان های غیردولتی مجوز بدهند. این آئین نامه نه مطلوب سازمان

اگر خواستار ادامه فعالیت سازمان های غیردولتی هستید، پیگیری تصویب قانون از طریق مجلس را فراموش کنید، چرا که روال قانون گذاری در کشور ما به نحوی است که آنچه مطلوب ما است حاصل نمی شود و شاید پس از گذشتن قانون از شورای نگهبان وضعیت به گونه ای شود که شما حسرت وضعیت فعلی را داشته باشید.

رضایوسفیان نماینده مردم شیراز در مجلس شورای اسلامی با بیان این سخنان در نشست نقد و بررسی آئین نامه تاسیس و فعالیت سازمان های غیردولتی گفت: «با توجه به اتفاقی که برای سایر مصوبات مجلس افتاده است، مطرح کردن قانون سازمان های غیردولتی در مجلس به سرانجام مطلوب خود نخواهد رسید. وی افزود: برخی از نیروهای داخل حکومت حتی این آئین نامه را با وجود اختیارات اندکی که به سازمان های غیردولتی داده قبول ندارند و می خواهند آئین نامه ای را جایگزین کنند که اختیارات سازمان های غیردولتی را محدودتر کنند.

در این نشست که از سوی جمعی از سازمان های غیردولتی برگزار شد، فعالان نهادهای مدنی، حقوق دانان، مسئولان دستگاه های ذی ربط و نمایندگان مجلس آئین نامه تاسیس و فعالیت سازمان های غیردولتی را که توسط وزارت کشور تدوین شده و در هیات دولت به تصویب رسیده است مورد نقد و بررسی قرار دادند. اشرف بروجردی معاون امور اجتماعی وزارت کشور از دیگر سخنرانان این نشست، در رابطه با آئین نامه یادشده که در معاونت امور اجتماعی وزارت کشور تدوین شده است،

گفت: «ما نیز انتقادی به این آئین نامه داریم. «وی افزود: وزارت کشور آئین نامه را به عنوان یک لایحه به دولت ارائه کرد ولی با توجه به موضع گیری هایی که علیه آن انجام شد، سرتاجم دولت آن را به یک آئین نامه تغییر داد و به کمیسیون لوایح فرستاد که آنچه از این کمیسیون بیرون آمد، با آنچه که ما تدوین

غیردولتی مطرح شد. همچنین نمایندگان تشکل های غیردولتی ایجاد جایگاه مشورتی سازمان های غیردولتی در استانداری ها، تدوین قانون مشخص برای سازمان های غیردولتی، دادن وام های کم بهره به سازمان های غیردولتی و تسهیل ارتباط تشکل های غیردولتی با سازمان ملل را خواستار شدند.

در بعد از ظهر اولین روز کنگره جوانان عضو تشکلهای غیر دولتی و کارشناسان به بحث و تبادل نظر پردازون «فن آوری اطلاعات و سازمان های غیردولتی»، چالش های فرا روی سازمان های غیردولتی، توسعه پایدار و سازمان های غیردولتی و سرمایه اجتماعی پرداختند. سپس پنج کارگاه گفت و گو در موضوعات شبکه و شبکه سازی، جایگاه و مشکلات حقوقی سازمان های غیردولتی جوانان، دولت و سازمان های مدنی، آموزش و توانمند سازی سازمان های غیردولتی به تشکل های غیردولتی برگزار شد و طی آن اعضای سازمان های غیردولتی جوانان با تسهیلگری جمعی از کارشناسان نهادهای مدنی، نمایندگان مجلس و مسئولان نهادهای ذی ربط چالش ها و افق های پیش رو سازمان های غیردولتی را مورد بررسی قرار دادند.

در دوین روز کنگره رحیم عبادی رئیس سازمان ملی جوانان به پرسش های اعضای تشکل های غیردولتی درباره سیاست های سازمان ملی جوانان، مشکلات مالی و فقدان جایگاه حقوقی این تشکل ها و چالش های پیش روی آنان پاسخ داد. سپس اعضا سازمان های غیردولتی شرکت کننده در کنگره به منظور بررسی وضعیت موجود تشکل ها در حوزه های تخصصی و تنظیم مشور همکاری های مشترک در میز های گفتگوی تشکل های علمی، فرهنگی - اجتماعی، هنری، ورزشی، دختران، زیست محیطی و حمامیتی، خیریه و آسیب های اجتماعی شرکت کردند.

در مراسم اختتامیه این همایش مهندی کروبی رئیس مجلس شورای اسلامی در جمع اعضای تشکل های غیر دولتی حضور یافت و در باره نقش این تشکلهای در ساماندهی امور جوانان سخن گفت. قرائت بیانیه سازمان های غیردولتی جوانان پایان بخش این کنگره بود.

یک دوره ظرفیت سازی موفق در بهترین حالت بستگی به شرایط می تواند در کمترین زمان با استفاده از راهبردهای ترکیبی (استفاده از چند راهبرد همزمان) خود را با محیط، مخاطب و ملاحظات سازمانی موجود وقی دهد و اثر دهی مناسبی داشته باشد.

د- تأکید بر فرآیندهای توسعه یابنده و غیرثابت : باید توجه داشت که تنها یک راه و یا راههای مشخصی برای ظرفیت سازی وجود ندارد. تجربه ثابت کرده است که رویکرد افرادی که برای ظرفیت سازی در نظر گرفته شده‌اند، با توجه به نوع مخاطب، وضعیت ظرفیت‌های موجود، زمینه‌های سازمانی، زمانی و مکانی که در آن فرآیند ظرفیت سازی صورت می‌گیرد، می‌تواند تغییر کند. افرادی که ظرفیت سازی می‌کنند، نیازمند نگاه و مشاهده‌ای دقیق هستند که به جزیات ناشناخته همانقدر اهمیت می‌دهد که به عوامل شناخته شده و مهم. آنان این مشاهدات را باید هوشمندانه، غیرشخصی و بدون تعصب تفسیر کنند و به کار گیرند. بدین وسیله آنان امکان این را پیدا می‌کنند که در زمان مناسب تغییرات لازم را برای رسیدن به بهترین نتایج انجام دهنند.

□ چگونه می‌توان کارایی ظرفیت سازی را مشاهده کرد؟

کارایی ظرفیت سازی هم در تئوری و هم در عمل باید مردم را توجه قرار گیرد. راه بین ظرفیت سازی تا خروجی‌های مورد نظر، با توجه به این دو بخش (تئوری و عمل) طی می‌شود. یکی از اقدامات اولیه‌ای که برای ارزیابی کارایی ظرفیت سازی مورد استفاده قرار می‌گیرد استفاده از چک‌لیست‌ها و یا سیاهه‌هایی است که در آن برخی از عنصرهای ارزیابی می‌شوند. با توجه به نوع برنامه‌ظرفیت سازی، مخاطب و دیگر ملاحظات این چک‌لیست‌ها متفاوت خواهد بود.

□ چگونه ظرفیت سازی صورت می‌گیرد؟

ظرفیت سازها یا کسانی که ظرفیت سازی را تسهیل می‌کنند، نیازمند مشاهده دقیق آن چه روی می‌دهد و تفسیر دقیق و بررسی تأثیر آن بر روی فرآیند ظرفیت سازی با توجه به زمان و مکان هستند. راهبردهایی که معمولاً برای ظرفیت سازی در نظر گرفته می‌شود، تحت تأثیر خروجی‌هایی هستند که مورد نظر و مطلوب است . با این وجود ۴ موضوع از جمله حوزه‌های عمومی برای ظرفیت سازی هستند که معمولاً در تدوین راهبردهای دوره‌های ظرفیت سازی مورد توجه قرار می‌گیرند:

۱- محتواهای دوره‌های ظرفیت سازی که به صورت اختصاصی بتواند به برنامه و هدفی که مورد نظر است برسد.

۲- توجه و استفاده از ظرفیت‌های موجود برای حمایت امکان‌پذیر کردن تغییراتی که مورد نیاز است یا برای آن اقدام می‌شود. توجه به نقش و اهمیت اجرائیتگان، تسهیل کنندگان و مریبان برای رسیدن و دستیابی به تغییرات مورد نظر. نفوذ اجرائیتگان دوره‌های

ظرفیت سازی می‌کند، می‌توان عوامل مختلفی را برای ظرفیت سازی مؤثر در نظر گرفت:

الف- احترام و ارزش گذاشتن به ظرفیت‌های موجود: برخی از سطوح ظرفیت معمولاً از قبل وجود دارد. قبل از این که فرآیند ظرفیت سازی آغاز شود، افرادی که به این کارآمدام می‌کنند پیش از هر چیز باید بتوانند مهارت‌های موجود، ساختارها، مناسبات مشارکت جویانه و همکاری برانگیزانده و منابعی که به صورت بالفعل در مجموعه وجود دارند را شناسایی کنند و با توجه به آنها با احترام به ارزشی که می‌تواند این موضوعات در فرآیند ظرفیت سازی آن‌ها ایفا کند به استفاده بهینه و مناسب از آن مبادرت ورزند. باید همواره در نظر داشت که ظرفیت سازی در واقع قرار نیست در خلاصه شود.

محیط‌جوگردی‌ای هرگونه فرآیند ظرفیت سازی مجموعه‌ای از امکانات را دارد است که برای پیشبرد فرآیند ظرفیت سازی به شدت می‌تواند مؤثر باشد.

در دوره‌های ظرفیت سازی موقوفیت ارتباط با افراد محلی و درگیر کردن آن‌ها هم در محتوا و هم در روش‌های اجرایی می‌تواند عامل مؤثری در افزایش بهره‌وری و بازدهی فرآیند ظرفیت سازی باشد. استفاده از روش‌هایی که به افراد امکان مشارکت برای تبادل تجربیات و انتقال آن را به گروه می‌دهد نیز عامل مهمی است که باید به آن توجه ویژه‌ای داشت. به علاوه وقتی یک دوره یا فرآیند ظرفیت سازی را طلب نمی‌کند و با استفاده از موقعيت موجود طراحی می‌شود، می‌تواند امید بیشتری برای پایداری داشته باشد. چنین فرایندی از نظر استفاده کنندگان ملموس و عینی است و به راحتی می‌تواند با آن ارتباط برقرار کند و آن را به خاطر بسیارند. استفاده از ساختارهای موجود برای ظرفیت سازی به راحتی می‌تواند اعتماد افراد شرکت کننده را جلب کند. در داراز مدت با توجه به نکات یاد شده سبب خواهد شد افراد از آموختن‌ها و نکات فراگرفته شده بیشتر استفاده کنند یا از برنامه‌های تکمیلی که برایشان در نظر گرفته می‌شود، حمایت بیشتری کنند.

ب- توجه به زمینه‌های سازمانی در فرآیند ظرفیت سازی: باید به زمینه‌های سازمانی افراد توجه کرد. ظرفیت سازی در خلاصه به نمی‌شود و توجه به نکاتی که می‌تواند به عنوان پس زمینه، فرآیند ظرفیت سازی را از خود متاثر کند ضروری است. این موضوع وقوعی که شرکت کنندگان در یک دوره، از سازمان‌ها و تشکل‌های مختلفی حضور دارند از اهمیت ویژه‌ای برخوداری شود. عده‌ای از کسانی که به صورت عملی روی موضوع ظرفیت سازی فعالیت کرده‌اند معتقدند که مکانیسم‌های تغییر در ظرفیت سازی تنها نیمی از آن چیزی است که باید به آن توجه داشت. آنان نیم دیگر موضوع را «زمینه» موجود می‌دانند که در نهایت روی خروجی کار تاثیر می‌گذارد.

ج- استفاده از راهبردها و برنامه‌های تکامل یافته: برای این که ظرفیت سازی تأثیر بیشتری روی مخاطبین داشته باشد باید در سطوح مختلفی کار شود. (مثلًا در سطوح فردی، گروهی یا سازمانی) همچنین باید از راهبردهای متنوع برای سطوح مختلف استفاده کرد.

فراتر از مرزهای آموزش

امید معماریان

با گسترش فعالیت سازمان‌های غیردولتی در کشور، اندک مفاهیم جدیدی به ادبیات این حوزه اضافه شود. موضوعاتی مانند توآنمندسازی، ظرفیت‌سازی، توآناسازی و شیکه‌سازی از جمله این مفاهیم و موضوعات است. در این میان موضوع «ظرفیت سازی» با گسترش مراکز حمایتی که به منظور افزایش توآنایی‌ها و قابلیت‌های فردی، سازمانی و محیطی این سازمان‌ها به فعالیت می‌پردازند، روزبه روزازاهمیت بیشتری برخوردار می‌شود.

□ ظرفیت سازی چیست؟

در مورد این که ظرفیت سازی دقیقاً به چه معناست اختلاف نظرهای متعددی وجود دارد. با این حال در اکثر تعاریف موجود این واژه همراه با وژگان ادبیات توسعه معنا می‌شود. در یکی از تعاریف موجود، ظرفیت سازی به معنای توسعه مهارت‌ها، قابلیت‌ها و توآنایی‌های اصلی و اساسی سازمانی، مانند رهبری کردن، مدیریت، پول و تأمین متابع مالی، برنامه‌ریزی و ارزشیابی، مدیریت منابع انسانی، دریافت خدمات و روابط خارجی و داخلی به منظور افزایش تاثیرگذاری و پایداری یک سازمان می‌باشد. این خود شامل فرآیندی است که در آن به فرد، سازمان و یا یک گروه کمک می‌شود تا بتواند موضوعات مرتبط با خود را برآشانست و مشخصات آن را ارائه دهد و در این مسیر فراست، دانش و تجربه لازم را برای حل مشکلات و تغییرات لازم را به دست آورند. ظرفیت سازی به خصوص سازمان‌ها و گروه‌های را برای تغییرات سازمانی آماده می‌کند و پایداری آن را برای تغییرات به شکل مناسبی تضمین می‌کند. بنابراین ظرفیت سازی هم به توسعه سازمانی کمک می‌کند هم به حل مشکلات. به همین خاطر هم سازمان‌های با تجربه و هم سازمان‌های تازه تأسیس به یک اندازه می‌توانند از مزایای این موضوع بهره ببرند. در کشور ما بسیاری از اعضای سازمان‌های غیردولتی گمان می‌کنند که ظرفیت سازی همان آموزش یا حداقل توسعه منابع انسانی است. اگر چه آموزش بخش مهمی از ظرفیت سازی است اما همه اطراف آن را پوشش نمی‌دهد. واقعیت آن است که تضمیم‌گیران، مدیران، رهبران سازمان‌های غیردولتی و افراد حرفاًی (۲) برای مؤقت سازمانی و نهادی مساعد به نیروی حمایت‌کننده‌ای برای انرژی، تلاش و توآنایی‌هایی که مصروف می‌دارند، نیازدارند. این موضوع مهم سبب می‌شود که ظرفیت سازی در سه حوزه افراد حرفاًی، افراد فنی و متخصص در سازمان‌های غیردولتی و البته مردم و داوطلبان اهمیت ویژه‌ای پیدا کند. برای این که فرآیند ظرفیت سازی از تاثیرگذاری خوبی برخوردار باشد، عده‌ای نیز معتقدند که باید سه جنبه مهم توسعه را در بر بگیرد: توسعه

منابع انسانی، توسعه سازمانی و توسعه نهادی. یکی از موضوعات مهم در خصوص تعريف «ظرفیت سازی» این است که مفهوم آن در موضوعات مختلف توسعه تعابیر مختلفی را در بر می‌گیرد. به عنوان مثال آن چه از ظرفیت سازی مراد می‌شود در بخش آب و تقویت منابع آبی یا آن چه در بخش حفظ سلامتی مورد توجه است یا فقر و ... تقاضا هایی دارد. هم در روشن، هم در گروه مخاطبان و هم در انتظاراتی که در این فرآیند مورد نظر قرار است.

□ ظرفیت سازی برای چه کسانی؟

یکی از موضوعات مهم در ظرفیت سازی، مخاطبان آن است. بستگی به نوع مخاطب ویژگی‌های ظرفیت سازی نیز متفاوت می‌شود. به صورت عمده در پنج سطح ظرفیت سازی می‌تواند انجام بگیرد: افراد، گروه‌ها، جوامع محلی، سازمان‌ها و ائتلاف‌ها و یا اتحادیه‌ها. کسانی که به ظرفیت سازی به صورت حرفاًی پردازند باید بتوانند در این ۵ سطح فعالیت کنند. در مردم هر یک از این سطوح هدف ظرفیت سازی و روش‌های متفاوت خواهد بود. به عنوان مثال وقتی ظرفیت سازی فردی مورد نظر است، در آن فرد باید بتواند مهارت‌های خود را در انجام کارهای محول شده افزایش دهد و هر آن با تغییرات به وجود آمده بتواند مهارت‌های جدیدی کسب کرده و کار خود را به صورت خلاق به پیش برد. همین ماجرا وقوعی که مدیر یک سازمان غیردولتی برای ظرفیت سازی اقدام می‌کند، اندکی تفاوت دارد. در این سطح، مدیر فرا می‌گیرد که چگونه بتواند مذاکره کند و تضمیمات سازمانی خود را به افراد دیگری در خارج از مجموعه برای پیشبرد اهداف سازمان خود بقولاند. اما وقوعیت تم در حال ظرفیت سازی است آن‌های توآند مثلاً به افزایش مهارت‌های خود برای اداره پروژه‌هایی که دارند و همچنین حمایت از برنامه‌های در حال اجرا متوجه شوند یا آن که فرصت‌ها و تهدیدهای موجود را بر سر راه پروره‌ای که مشغول آن انجام آن هستندشناسایی کنند. جوامع محلی در این میان می‌آموزند که چگونه می‌توانند از حداکثر توآنایی‌های خود برای پیشبرد اهداف عام المنفعه استفاده کنند و از دوباره کاری پرهیزنند.

ظرفیت سازی برای مردم نیز آنان را با مشارکت مدنی آشنا می‌کند و فواید فعالیت‌های جمعی داودطنان را به آن‌ها گوشزد می‌کند.

□ اصولی که باید در ظرفیت سازی

در نظر گرفت

صرف نظر از این که چه کسی یا برای چه منظوری و در کجا

باقر نمازی مدیر عامل موسسه همیاران غدا در گفتگویی با «کنشگران داوطلب» تصویری که از ظرفیت سازی وجود دارد را برای ما بیان کرده است. همیاران غذا موسسه‌ای غیر دولتی است که طرح‌هایی را در خصوص ظرفیت سازی دارند و می‌توانند این حوزه را در این رسانیده است.

پیش دستانی بین ۷۰ تا ۸۰ درصد است. که بیشتر آن هم به گونه‌ای توسط مردم است.

ظرفیت سازی‌ها می‌تواند افراد زیادی را در گیر این حوزه کند. مثال‌های زیادی در این زمینه می‌تواند.

چکونه شما به عنوان مؤسسه‌ای که فعالیت‌هایی را در زمینه (ظرفیت سازی) سازمان‌های جامعه‌مدنی صورت می‌دهید به این ضرورت دست پیدا کرده‌اید؟

گروه همیاران پیش از سمینار (بوشهر ۷۶) و پس از آن‌روی این موضوع کار کرده است. قیل از بوشهر ۵ نشست باشکوه‌ای که در حوزه‌هایی مثل بهداشت، محیط‌بی‌سیفت، فقر، روستایی و شهری و ... کار می‌کردند برگزار کردیم. در بعضی از این نشست‌های منطقه‌ای حقیقت از شهرستان‌ها و بعضاً از روستاهای مهم شرکت کننده داشتیم. آن‌ها در این نشست‌ها از (ظرفیت سازی) به عنوان یکی از نیازهای خود دیدند. البته به دوره‌های خاصی هم اشاره داشتند آموزش اینترنت حتی در دورترین نقاط علاوه‌بر مردم به خصوص از نقاط دور و محروم به ارتباط خیلی زیاد بود.

هم ارتباط و هم تبادل تجربه، بعد از بوشهر با توجه به این که ایراد گرفته شده بود که فعالیت ما روی شهرستان‌ها متمرکز بوده به سطح استان‌ها روی آورده‌یم و تلاش کردیم سراسرکشور را پوشش دهیم. خود این نوع نیازمنجی بود که ما را بایاری کرد تا مسیرمان را برای طراحی دوره‌های ظرفیت سازی شفاف‌تر بینیم. جالب آن که یکی از موضوعاتی که در این نشست‌ها به آن اشاره می‌شد مکانیسم ارتباط با دولت بود که به نظر می‌رسد باید روی آن کار زیادی کرد.

چه مشکلات و موانعی را در مسیر ظرفیت سازی برای سازمان‌های غیردولتی می‌بینید؟

بیشتر سازمان‌های غیردولتی فعالیت خود را روی ارائه خدمات متمرکز کرده‌اند و کمتر به جنبه‌های سیاست‌گذاری می‌پردازند. این موضوع مخصوصاً در شکل‌های سنتی بیشتر قابل مشاهده است. الگوهای موفق‌کمک زیادی می‌کند به باز شدن دیدگاه‌ها.

ما در زمینه شناسایی، معرفی و مستندسازی فعالیت‌الگوهای موفق قوی نیستیم. مساله بعدی شناخت است که باید روی آن کار شود. موضوع بعدی تعامل و ارتباط با دولت است. باید بتوانیم الگوهی موفق را در سطح‌گستره‌ای با کمک دولت تعمیم دهیم. خلاصه شوھشی در این زمینه، خلاصه است. باید به روشهای ترویجی به عنوان یکی از روش‌هایی که تاثیرگذاری زیادی داردهای بیشتری بدیم. الان یکی از مشکلات ظرفیت سازی مشکل (روش) است.

اساساً بهتر است استراتژی‌های مناسبی در این زمینه طراحی شود. خیلی از شکل‌ها که در مرحله ایجاد هستند هنوز پایدار نشده‌اند. کمتر فرست داشته‌اند. دیدگاه علمی داشته باشند نسبت به کاری که می‌کنند و معیارهایی که در جاهای دیگر دنیا هم قابل قبول است در فعالیت خود وارد کنند. آنان اگر از این داشت استفاده کنند از ظرفیت‌های خود در جاهای لازم استفاده می‌کنند و مثلاً دنیا این‌نمی‌رونده‌که ۲ کار مختلف را با هم انجام دهنند.

شاید به این ترتیب متمرکز روی فعالیت‌های مشخص شوند. موضوع دیگر خلاصه‌های اخلاقی در میان سازمان‌های غیردولتی است که می‌توان با ظرفیت سازی آن را ایجاد و نهادن به کارهایی مثل شفافیت و پاسخگویی. الان خوشبختانه مؤسسات در کنار کارهای خود نیازمنجی کرده‌اند ظرفیت سازی را هم به فعالیت‌هایشان اضافه کرده‌اند.

ولی مهم این است که هدف فراموش نشود و آن این که همه نهادهای مدنی و شغل‌های داوطلب و شبکه‌ها ... برای مردم تشکیل شده‌اند و خودشان هدف نیستند. نکته آخرین که در تحولات جامعه مدنی جوانان و زنان نقش کلیدی دارند آموزش این‌ها می‌تواند در نهایت جامع را تغییر دهد. بنابراین ظرفیت سازی در این حوزه بسیار نقش کلیدی دارد.

شما چه نگاهی به ظرفیت سازی دارید؟

اگر به فضای آغاز انقلاب برگردیم به کلمه‌ای برمی‌خوریم به نام (بهار آزادی). مطالعه آن دوران نشان می‌دهد که در آن فضای ایجاد شده تنگناهایی که در مسیر ابراز وجود هم به لحاظ فکاری و نوشتنی ایجاد شده احتاظ عمل اجتماعی وجود داشت از بین رفت و استعدادهای زیادی اجرازه شکوفایی پیدا کرد. این فضای آن قادر غنی بود که شما که مثلاً اهل خواندن بودید باید روزانه کلی وقت صرف می‌کرد تا متوانید تازه اندکی از موضوعات مهم و تولید شده را پیگیری کنید. چند سال جلوتر می‌آیم و از پنج شش سالی که در فضای جامعه مدنی فعالیت می‌کنم برای شرح موضوع کمک می‌گیرم. در این سال‌ها با توجه به تجربیاتی که کسب کردم توضیع نسبت به امکانات و آنچه که وجود دارد بیشتر شده است. چرا؟ برای این که استعدادها و ظرفیت وجود دارد. به مقدار زیادی هم وجود دارد موضوع بعدی شناخت این ظرفیت‌ها است و این که بینینم برای شکوفایی استعدادها و بروز توانایی افراد چه تنگناهایی وجود دارد. وقتی تلاش می‌کنم این موقع را مرتყع کنیم، در واقع به (ظرفیت سازی) دست ۳۰۰۰ می‌گیرم. در این سال‌ها با توجه به این تضیع نسبت به امکانات و آنچه که وجود دارد بیشتر شده است. چرا؟ در طی تاریخ اسیر استبداد بوده‌ایم، این استبداد در تار و پود جامعه رسوخ کرده و همین موضوع باعث شده فردگر این عینیتی در جامعه مانهادنیه شود. این باعث می‌شود که گرایش به کار مردمی و مشارکتی اندک باشد، هر چند مادر کشورمان ساخته شکل‌های خیریه با قدمت بسیار زیاد را شاهدیم. برای ظرفیت سازی باید به این (موقع) فرهنگی و تاریخی توجه کرد. بخشی از فضای بی‌اعتمادی که توسط حکومت‌هادرست می‌شود به گونه‌ای که هر گونه تجمعی را باسواندن نگاه می‌کنند ناشی از این مشکل تاریخی است که همین نیازمند ظرفیت سازی است. هر چند از این نگاه می‌تواند بسیار زیاد را شاهدیم. که مخصوصاً بعد از روزی کار آمدن خاتمه در این زمینه می‌شود، می‌بینیم در عمل کردار تغییر نکرده است و این تنگناها تا حدود زیادی به قوت خود باقی است.

آیا می‌توان نمونه‌ای برای این عدم تغییر «رفتار» ذکر کرد؟

همین مقرر اتی که اخیراً برای هدایت و نظارت سازمان‌های غیردولتی وضع کرده‌اند نمونه‌ای از این نوع طرز تلقی است.

اولین گام برای ظرفیت سازی چیست؟

اولین گام در مقياس کلان این است که موقع و تنگناهای قانونی و نهادینه را از حیطه فضای جامع مدنی و با روحیه خیرخواهانه برداریم تا بدین وسیله استعدادها اجازه یابند که خود را نشان دهند. این باعث می‌شود افراد به جامعه‌نژدیک شوند.

با ظرفیت سازی قرار است چه اتفاقی بیافتد؟

برای پاسخ به این پرسش مثالی می‌زنم، من و گروههای همکاری به این اعتقاد رسیده‌ایم که نهادهای سنتی در حرکت نسبت به انواع دیگر تشکل‌ها با مردم خیلی نزدیک ترند خود این برای یک نماد مدنی موفق یکشان‌دشی مهم است تا تمام موقیت آن‌ها در جذب مردمی‌می‌بینیم که جای علم و دانش در میان آن‌ها تا حدودی خالی است. ظرفیت سازی در این مورد می‌تواند با تجهیز آن به علم، دانش و آموزش جدید فرصت جدیدی برای استفاده از نیروهای داوطلب مردمی ایجاد کند. بدین وسیله آن‌ها نسبت به توانایی‌هایی که دارند و می‌توانند از آن‌ها بهره ببرند، شناخت بیشتری پیدا خواهند کرد. به علاوه می‌توانند با انتقال تجارب موفق از تکرار برخی روندهای ناکارآمد جلوگیری کنند.

مثال دیگری می‌زنم یکی از مهمترین نیازها درست در حساس‌ترین زمان‌ها توجه کودکان در سینه پیش از دستین است. چرا که مهم‌ترین مرحله رشد کودک در این سینه است. متأسفانه نه در گذشته و نه در حال به این گروه‌سنی توجه لازم نشده است. من کشورهای صنعتی را مثال‌نمی‌زنم در کشورهایی مثل تانزانیا و ویتنام پوشش آموزش و امکانات برای کودکان

گفت و گو با
با قرن نمازی
مدیر عامل
موسسه
همیاران غدا

مشکل روش» داریم

مشارکت جامعه مدنی برای دموکراسی

... ادامه از صفحه ۱۹

- طريقی شفاف تر طراحی و اجراء شده است.
- (۴) سازمان های بین المللی باید نسبت به فعالیت های محلی حساس بوده و چشم اندازها و دیدگاه های محلی را در تصمیم گیری هاشان دخیل نمایند.
- (۵) کمک دهنگان باید فرست هایی برای گفتگوهای سودمند و شفاف بین جامعه مدنی و اقدامات دولتی شامل احزاب سیاسی، فراهم نمایند.
- (۶) مشارکت پارلمانی در سازمان ملل متعدد و دیگر سازمان های بین المللی باید تعویت شود.
- (۷) باید این اطمینان بوجود آید که در پرسه های بین المللی، از توافقنامه ۳۱/۱۹۹۶ بیان گردیده است. وقتی حقوق مشارکتی خود برخوردار نماید، برای مثال همانگونه که در قطعنامه ای از حقوق مشارکتی خود کشیده می شوند، باید از حق مطرخ کردن نظرات خویش برخوردار باشدند.
- (۸) جامعه مدنی به دلیل وقایع مربوط به جنگ در عراق هم به چالش کشیده شده و هم مجدداً احیا گردیده است. ما با یانیه دهم مارس ۲۰۰۳ دیپریکل سازمان ملل که اذاعن می داشت این جنگ اگر بدون اعمال اقتدار شورای امنیت براه بیانند بر طبق منتشر نخواهد بود مفادنم. جنگ بازدارنده بر طبق اصول حقوق بین الملل غیر اخلاقی و غیر قانونی است و باید به طور گسترده محکوم شود. مجمع عمومی ملل متعدد به دنبال مداخله ایالات متحده و بریتانیا ساد نماید. مجمع عمومی همچنین باید از دیواندادگستری پایان بخشدیدن به اشتغال عراق توسط ایالات متحده و بریتانیا ساد نماید. توافقنامه ای از آنها نماید.
- (۹) غالباً شرایط بازار مالی جهانی مانع بر سر راه توسعه دموکراتیک برای حکمیت درباره بدھی ها و اصلاح مالیات پولی.
- (۱۰) پروژه ارزیابی توسعه باید یک ارزیابی از تأثیر حقوق بشر و یک ارزیابی از تأثیر جنگ و صلح رانیز در برگیرد.
- (۱۱) بازنگ همانند انتقال شفاف تر و بیشتری با جامعه مدنی و پارلمان ها در تصمیم گیری های مالی بین المللی صورت پذیرد.
- (۱۲) سازمان ملل باید یک نظام نامه راهبردی مبتنی بر حقوق بشر را برای همکاری های بین المللی توسعه داده و پیروی از آن را اجباری نماید. همانند نماینده گان حاضر در مائیز معتمدین اجرای این اصول و توصیه های نیازمند تعهد و اقدام شرکای جامعه مدنی در سرتاسر جهان خواهد بود. همه مخود را تعهد به تبلیغ و اشانه تابیه این همايش داشته و در شبکه ها، سازمان ها و اجتماعات خاص خوش، همچنین دولت های متبع عمان انها را باکر خواهیم بست.
- ت- طرح اجرایی
- ما در این همایش بین المللی جامعه مدنی بر لزوم وجود یک پرسه و مکانیسم اعلامی برای پیروی از دست آوردهای این همایش اتفاق نظر داریم. بنابراین ما ایجاد یک مکانیسم برای پیروی از دست آوردهای که بر طبق خطوط راهنمایی زیر عملی خواهد شد مورد تصدیق قرار میدهیم:
- (۱) اداره: تصمیم گیرنده گانی که مسئول سازماندهی این همایش بوده اند، مجدداً برای انجام خدمت تا جایگذاری ششمن همایش انتخاب می شوند. این افراد شامل اعضای گروه مرکزی ملی و گروه مرکزی بین المللی می باشند.
- (۲) هماهنگی: دبیرخانه به عنوان مسوول اجرای مکانیسم پیروی از دستاوردهای باقی خواهد داشت و مادامی که تصمیمات در باره مرکز (مراکز) جایگزین برای اداره یا هماهنگی در اجرای این مکانیسم تا بگزاری همایش بعدی اتخاذ نشده، به فعالیت خود ادامه خواهد داد.
- (۳) مکانیسم: مکانیسم پیروی از دستاوردهای به عنوان بخشی از برنامه خود موارد زیر را در بر خواهد گرفت :
- تشویق و تسهیل ایجاد شبکه های "کنترل دموکراسی" در سطوح منطقه ای و ملی؛
 - بر قراری پیوند با سازمانها و ذیعنوان بین المللی، بروزه تعویت مشارکت های سه جانبه (حکومتها، جامعه مدنی، آزادسایه ای سازمان ملل) برای پیشرفت پرسه
 - بهره برداری مشترک از اطلاعات، وسائل ارتباط جمعی و تحلیل مشترک؛ به همین منظور پایگاه اینترنتی کماکان حفظ خواهد شد و در موقع لزوم نیز به روز خواهد گردید.
- (۴) برنامه: شبکه های ملی و بین المللی جامعه مدنی، کنترل پیروی از توصیه های را بر عهده خواهد داشت و پیشرفت در زمینه های زیر را ترویج خواهد نمود :
- ممانت از منازعه، برقراری صلح و تسهیل دوره های گذار از منازعه
 - توسعه مکانیسم های برای کنترل و رعایت موازین حقوق بشر و اقدامات دموکراتیک
 - ترویج مشارکت گسترده و فراگیر در دموکراسی
- (۵) ارانه گزارش و پاسخگویی: به دیر خانه، دستاوردهای اولیه را گسترش داده و ان را به های آینده خواهند سپرد. و دبیرخانه هر سال گزارش را در اختیار اعضای قرار خواهند داد. نماینده گان جامعه مدنی پیشرفتهای بدست امده در دستیابی به این اهداف را در بعدی، یعنی سال ۲۰۰۶ در زمان برگزاری ششمین اجلاس ملاحظه خواهد نمود.
- ۹ سپتامبر ۲۰۰۳، اولانباتر، مغولستان

ظرفیت سازی برای تأثیرگذاری روی کیفیت تغییرات مورد نظر.

اجراکنندگان فرایند ظرفیت سازی باید از همان ابتداهدف و نیت خود را از ظرفیت سازی مشخص کند. آن های باید بدانند که ظرفیت سازی به منظور تغییر زیرساخت ها صورت می گیرد؟ قرار است ظرفیت سازی به پایداری برنامه ها و فعالیت های یک تشكیل کمک کند و یا چنین کاری فرآیند حل مسئله را در یک گروه و یک سازمان به صورتی منطقی نهادنیه می سازد؟ وقتی هدف ظرفیت سازی کاملاً مشخص باشد، این که اجراکنندگان بتوانند اهداف کلی، اختصاصی و راهبردهای شخصی را دریابند کنند، هم باور پذیرتر می شود و هم متحمل ر.

چالش های ظرفیت سازی کدام است؟

شمار زیادی از چالش ها در مسیر ظرفیت سازی می توانند خود را نمایان کنند که توجه به آن ها ضروری می باشد. چالش ها با توجه به متغیرها می توانند تفاوت هایی داشته باشد اما به صورت عمومی برخی از این چالش ها عبارتند از:

○ زبان ظرفیت سازی موضوع جدیدی نیست. به اشکال مختلقی در مورد اصول و قواعد و زبان ظرفیت سازی هم صحبت می شود و هم عمل در واقع آنچه به صورت کلی در ظرفیت سازی مورد استفاده قرار می گیرد اختصاصاً جدیدنیست. «رابرت بوش» به عنوان یکی از کسانی که روی موضوع ظرفیت سازی فعالیت گستره ای انجام داده است معتقد است محدودیت و خطوط قرمز اجتماعی، کیفیت مشارکت گردن و همکاری و نوع گروه ها، مواد اولیه ای هستند که می توانند به زبان ظرفیت سازی شکل بدهند. درحقیقت زبانی که در ظرفیت سازی مورد استفاده قرار می گیرد از این عوامل تأثیر می پذیرد. انتخاب نوع زبانی که برای ظرفیت سازی انتخابی می شود در ثمردهی آن نقش زیادی ایفا می کند.

○ رابطه بین عمل و تئوری ها (محتوا): در یک فرایند ظرفیت سازی باید محتوایی که توسط آن ظرفیت سازی صورت می پذیرد کاملاً ملموس و برای شرکت کنندگان قابل فهم باشد و ارتباط آن با آن چه قرار است در عمل به دست آید، واضح و شفاف باشد.

هدف ظرفیت سازی چه کسانی هستند؟

افراد، گروه ها، جوامع محلی، سازمان ها، ائتلاف ها هدف های اصلی ظرفیت سازی هستند، اجراکنندگان دوره های ظرفیت سازی برای هر بخش هدف مجازای دارند مثلاً ۰: افراد ظرفیت سازی می کنند تا مهارت های خود را فرازایش دهند و تغییرات آنان را شگفت زده نکند. ۰: یک مدیر ظرفیت سازی می کند تا بتواند مذاکره کندو به اشکال مختلف برنامه های سازمان و تشکل خود را به پیش برد. ۰: یک تیم انجام دهنده برنامه یا یک بخش سازمان، مانند روابط عمومی یا بخش های فنی و تخصصی ظرفیت سازی می کند تا با افزایش مهارت ها و شناخت شان از « برنامه » و پروژه هایی که در دست اجرا دارند، حمایت کنند و احتمال به انجام رسیدنش را مطابق اهداف افزایش دهنند. ۰: مردم از بخش ها و گروه های نزدیک به اهداف سازمان ظرفیت سازی می شوند تا برای حضور در برنامه های سازمانی و حمایت از آن ها یک نوع فرهنگ سازی صورت گیرد و به صورت بالقوه جزو همکاران پروژه قرار گیرند. ۰: افراد در جوامع و تشکل های محلی نیز ظرفیت سازی می شوند تا با شناخت بیشتر در جهت افزایش مشارکت مدنی اقدام کنند.

□ از واقعیات قابل لمس تا مسائل غیرملموس

که باید در افراد یک سازمان بوجود بیاید. برای ایجاد این توانایی و مهارت‌ها باید به مدت طولانی کار کرد تا بتوان نتیجه‌ای اندک گرفت. در واقع می‌توان گفت که مهارت‌های توسعه مورد نیاز است.

دست آورده

اگر ما این دیدگاه را قبول داشته باشیم به چندین نتیجه خواهیم رسید که برای ظرفیت سازی بسیار مناسب هستند. توانایی هایی وجود دارند که مابه عنوان عملگران توسعه به پژوهش و ایجاد آنها بناختند. باید توجه داشت که ما در باره توانایی‌های مورد نیاز توسعه صحبت می‌کنیم و مهارت‌هایی که نیاز به آموزش دارند مورد صحبت نیستند.

بعضی از این توانایی‌ها به صورت زیر است:

- ۱- توانایی پرسش درست و دقیق که می‌تواند سازمان را توانمند نماید تا قدم بعدی خود را در مسیر توسعه بردارد.

- ۲- توانایی کنار گذاشتن مشکلات و اینکه سریعاً برای مشکلات به دنبال را حل نگردد.

- ۳- توانایی مشاهده و گوش دادن دقیق و عمیق برای اینکه مسائل و مشکلات سازمان

واضح و روشن شوند

- ۴- توانایی استفاده از سهیل و تصویر سازی برای انتباخت با تغییرات (قبول تغییرات) و ایجاد انگیزه و خلاقیت

- ۵- توانایی ایجاد صداقت و اعتماد برای اینکه به اعضای سازمان این امکان را بدهد که خود را آشکار نمایند.

- ۶- توانایی برای اینکه صادقانه بر روی مداخله خود فکر نماییم و دیگران را نیز برای انجام چنین کاری تشویق نماییم.

این لیست می‌تواند ادامه داشته باشد، ولی ادامه آن این خطر را به دنبال دارد که پاسخ‌های جدیدی را ایجاد نماید که به صورت روزمره و روش مورد قبول تبدیل شوند.

اهمیت این تغییر پارادایم این است اگر ما بخواهیم یک ظرفیت ساز باقی بمانیم باید آگاه باشیم که این حیطه پر از مسائل جالب و به همراه عالیق، نگرانی‌ها، ترس، آزادی و آسیب پذیری است. به غیر از بحث هایی که انجام شد، این پاسخ‌ها تبیزی و برنده‌گی ما را تعديل می‌نمایند. و در واقع می‌توان گفت که زندگی کردن با این سوالات است که

توجه ما را به اینگونه مسائل جلب می‌کند.

بهر حال اگر مسائل مورد بحث برای شما قابل قبول باشد، سوالات زیر مطرح می‌گردد.

- ۱- با توجه به حامیان دولتی و ابتكارات توسعه برای ملت (مردم): برای کمک به ظرفیت سازی ملی چه نیاز هایی وجود دارند؟

- ۲- چه نوع سازمانهایی باید توجه به نوع و کاربرد - می‌توانند ظرفیت سازی را به طور موثر انجام دهند؟

- ۳- در حال حاضر ظرفیت سازان چه کسانی هستند؟ (چه کسی است؟ چه کسی می‌تواند باشد و چه کسانی باید ظرفیت سازی توسعه را انجام دهند؟)

- ۴- موقعیت‌ها به چه صورتی باید تغییر کنند تا ظرفیت سازان بتوانند به صورت موثر عمل کنند؟

بی نوشت:

در باره انجمن توسعه جوامع محلی

انجمن توسعه جوامع محلی در سال ۱۹۸۷ به عنوان یک سازمان غیر انتفاعی و غیر دولتی و با هدف ظرفیت سازی سازمانها و افراد درگیر با مسئله توسعه و تغییرات اجتماعی تأسیس شد. این سازمان در کمپ تاون در افريقيا جنوبی مستقر است و عمدۀ کار آن در محدوده جنوب و شرق آفریقا است.

ای میل: peta@cdra.org.za

وب سایت: www.cdra.org.za

از نقطه نظر سازمان و قیمتی از بعضی از سازمان‌هایی که از فقدان برخی ظرفیت‌های اندگی از پرندۀ خصوص وضعیت ظرفیت‌های ای از سازمانی شان سوال می‌کنند، معمولاً از کمبود مبنای، همارتها، ساختار نامناسب و مشکلات ریشه‌ای شکایت می‌کنند و مشکلات خود را به این مسائل نسبت می‌دهند. آنها برای مشکلات خود دلایل بیرونی جستجو می‌کنند.

خصوصاً دلایل را بر می‌شوند که پایین ترین قسم سلسه مراتب را در سازمان نشانه می‌روند. اما وقتی همین پرسش ها از سازمان هایی که تا حدی توансه اند به استحکام سازمانی دست یابند می‌کنند؛ آنها مشکلات موجود در ظرفیت سازی و استفاده از ظرفیت‌های موجود را به عناوینی مانند خطاب در نگوش اصلی سازمانی، رهبری و مدیریت مرتبط می‌دانند. بدین ترتیب بیان می‌کنند که چقدر از خود شناخت دارند.

نقشه نظر دوم بر میگردد به کسانی است که ظرفیت سازی موربد برسی قرار گیرند، متوجه می‌شویم که پیشتر آنها بر روی این قسم پایین سلسه مراتب تمرکز دارند. بیشتر تلاش‌هایی که انجام می‌شود، روى اماده سازی متابع والتبه برگزاری کلاس‌های آموزشی تمرکز است. ما پیشتر نظر می‌دهیم یا مشاوره تا اینکه تسهیل گری کنیم. ماتلاظش می‌کنیم سازمان ها تغییراتی را در خود به وجود بیاورند که به نظر ما برایشان سودمند است. حتی برایمه

ریزی استراتژیک سازمان ها که علی القاعده باید مسیر و راه درست حرکت سازمان را نشان دهد، اغلب کامل نیست و نمی‌توانند عنصر مختلف ظرفیت های سازمان را بی اهداف و فعالیت های

خود متمرکز می‌شود همچنان مانند قبل ناتوان باقی خواهد ماند. هر چند ممکن است برای خود یک برنامه عمل هم داشته باشد اما چون فاقد نوآوری و توانایی در انتباخت با

تغییرات محیطی است، نمی‌تواند از ظرفیت‌های خود استفاده کند این توانایی ها - یعنی انتباخت با شرایط محیطی و خلاقیت - از ویژگی های ظرفیت سازی در یک سازمان هستند هرچند که معمولاً به چشم نمی‌آیند.

زندگی سازمانی برخی ویژگی های ملموس و محسوس مانند متابع و مهارت ها و ساختارها تا برخی ویژگی های غیرملموس مانند ارزش ها و مسئولیت پذیری را دربر می‌گیرد. درحال حاضر کسانی که به ظرفیت سازی می‌پردازند معمولاً ویژگی های اولی را مورد توجه قرار میدهند و یکی دوی از نظر آنان مغفول می‌ماند. حال این پرسش مطرح می‌شود که چرا ماما بسیار شد تغییر نمی‌دهیم؟

پاسخ این سوال کاملاً واضح است. چرا که ما مسائل را آنگونه هستیم که به آن اشاره شد تغییر نمی‌دهیم.

ست ها و عرف، جوابهای کوتاه مدت و مداخله ها ما را احاطه کردند و دلیل ویک نوع مقاومت درونی این اجازه را به مانعی دهد که از آنها دور شویم. این مسئله به این دلیل است که از سازمانها همیشه چنین مسائلی در خواست شده است. زیرا مردم می‌توانند راحتی آموزش بیینند و البته این کار سختی نیست. دیگر آنکه آنها ما را در این دنیا پیچیده تیره و مه آسود که در واقع تغییرات واقعی سازمانهای غیر دولتی در آن رخ می‌دهد درگیر نمی‌کنند و به همین جهت ما در واقع بامانع خطرناکی که تناقض سازمانی درگیر نمی‌شویم.

باید توجه داشته باشیم که روندهای تغییرات سازمانی معمولاً متناقض، ناملوم و مبهم است. این تغییرات طولانی مدت هستند و به آسانی مشاهده نمی‌شوند. بیش از هر چیز تأثیر گذار باشند در کنترل ما نیستند. کارکردن در حیطه مسائل نا محسوس در بخش فرقانی یک سازمان موضوعی بسیار پیچیده است. البته اگر بخواهیم که عملکرد خود را اصلاح نماییم و در واقع در کارهای خود پیشرفت کنیم نیازمند این هستیم که بر روی آن فکر کنیم. برای این کار مهارت‌هایی لازم است. مهارت‌های درست دیدن و درست شنیدن، توانایی در ایجاد پرسش‌های درست و دقیق، ایجاد شوق و انگیزه، مقاومت نکردن در برابر تغییرات، همدلی و انتقال فکر و اندیشه و.... از جمله توانایی هایی هستند

ظرفیت سازی و تغییر در پارادایم های عملی

آلن کاپلان

انجمن توسعه جوامع محلی، کیپ تاون آفریقای جنوبی
(بازنویسی توسط کاترین اسکوایر از موسسه نوآوران پارس)

...توسعه باید در فکر هر کس رخ بدهد، توسعه درباره چیزهایی که می بینید نیست، بلکه شیوه ای است که اندیشه هرفرد با آن رشد میکند...
یک کارگر روستایی

مقدمه

آیا تا به حال به این فکر افتاده ایم که ظرفیت سازی به عنوان یکی از قسمت های اصلی فعالیت ها و همچنین نوع فکر کردن ما به خاطر رویکردهایی که به آن داریم شکست بخورد؟ آن هم نه به خاطر چیزهایی مثل تکنولوژی یا مدل های غیرمناسب بلکه به خاطر نوع نگاهی که به این موضوع می شود؟ این مقاله می کوشد به تغییرات را که به شکل رویکرد جدیدی از این مفهوم را راهی می دهد و رؤوس اصلی این تغییرات را که به شکل گیری رویکرد جدیدی از ظرفیت سازی منجر می شود مطرح سازد. به همین خاطر پیش فرض ها و تصویرهای قبلی نسبت به این موضوع را کاری می گذاریم و می کوشیم تا همان گونه که این رویکرد خود را به مانشان می دهد آن را بررسی کنیم.

□ ساختار سازمانی

با اینکه اصول گفته شده از ترتیب قطعی برخوردار نیست اما می توان گفت که وقتی هدف یک سازمان راهبردهای مشخص می شود، می توان برای طراحی ساختار آن اقدام کرد. به صورتی که نقش ها و کارکردها کاملاً مشخص واز هم تفکیک شده و خطوط ارتباطی و مکانیسم های پاسخگویی، باز و شفاف باشد. چنین رویکردی به شفافیت در رونا تصمیم گیری و کاربردی کردن سازمان می انجامد.

همواره ساختار یک سازمان بعد از اینکه اهداف آن مشخص شد مورد توجه قرار میگیرد. (شکل به دنبال محتوا و کارکردهای می آید). اگر بر عکس این روند انجام شود یعنی کسی بخواهد قبل اینکه هدف مشخص شود به طراحی ساختار پردازد سازمان را در موقعیتی قرار میدهد که هیچ کاری نمی تواند انجام دهد.

□ فرآگیری مهارت ها

قدم بعدی در این مسیر رشد و توسعه مهارت های فردی، توانایی ها و شایستگی های سازمانی است. این مهارت ها ممکن است قبل از حضور داشته باشند. با این حال می توان گفت که مجموعه این توانایی ها یک حس اعتماد به وجود می آورد و اینکه همه چیز می تواند تحت کنترل باشد. تجربیات گسترده نشان می دهد که در این میان یک سلسه مراتبی وجود دارد. یعنی اگر یک سری از ظرفیت های سازمانی لازم برای اینکه این مهارت ها و توانایی ها بتوانند در آن به کار آید، شکل نگرفته باشد، مجموعه این توان تاثیر چندانی نمی گذارد و اثر بخش نخواهد بود. سازمانی که نمی داند کجا می رود و برای چه این مسیر را انتخاب کرده است و ساختار مناسبی را هم برای خود در نظر نگرفته است، نمی تواند از آموزش و فرآگیری مهارت ها استفاده ببرد.

□ متابع لازم

در نهایت یک سازمان نیازمند یک سری متابع است. متابع مالی تجهیزات، فضای دفتری و.... بدون اینها یک سازمان همواره یک سازمان ناتوان است و می توان گفت صلاحیت زیر سوال می رود. با این وجود باید توجه داشت که متابع در سلسه مراتب توسعه ظرفیت های سازمانی، متابع از کمترین اهمیت برخوردارند. چنین چشم اندازی در بحث پیرامون یک سازمان باصلاحیت و باظرفیت پس از سالها تجربه و تأمل در خصوص سازمان هایی که از توانایی سازمانی ماسبی برخوردار بوده یا نیمه توانا بوده اند به دست آمده است.

اما مهمترین نکته این است که ظرفیت سازی یک سری شاخص نیست که بتوانیم برای درک چارچوب ظرفیت از آن سود ببریم، بلکه بینشی است که نتایج گسترده ای را به همراه می آورد.

□ چارچوب مفهومی

در بررسی ظرفیت یک سازمان می توان گفت پیش از هرچیز شرط لازم، وجود یک چارچوب مفهومی است که نوع نگاه و دید سازمان را نسبت به جهان و پدیده های آن معنکس می کند. این چارچوب شفاف مفهومی که می تواند مجموعه ای از مفاهیم باشد به سازمان کمک می کند تا اولاً دنیا را چنان که هست بینید ثانیاً بتواند با این بینش جایگاه خود را در این میان مشخص کند و نیز بتواند در تصمیم گیری های خود شرایط واقعی را لحاظ کند. این چارچوب مفهومی یک ایدئولوژی یا تئوری ویژه ای نیست که مثلاً بدون اشتباہ هم باشد. چه بسا در آن اشتباهاتی وجود دارد که به مرور زمان باید آن را تصویح کرد و تغییر داد. در مورد اهمیت این چارچوب می توان گفت سازمانی که نسبت به فضای امکانات محیطی خودش در سطوح مختلف تصویر و مفهوم مناسبی ندارد سازمانی ناتوان است. حتی اگر مهارت ها و توانایی های زیادی هم داشته باشد.

□ نگرش سازمانی

دو مین اصل، نگرش سازمانی است. یک سازمان باید بتواند برای اینکه در محیط کاری خود تأثیر بگذارد اعتماد دیگران را جلب کند. در این مسیر باید بتواند فعل ظاهر شود و مثلاً به جای اینکه بخواهد در مناسبات خود نقش یک قربانی را بازی کند، باید به گونه ای رفتار کند که پنداری میتواند روی وضعیتش تأثیر بگذارد و شرایطی که می تواند بر سازمانش تأثیر بگذارد را کنترل کند.

□ چشم انداز راهبرد

فهم درست از آنچه می توان حس اعتماد و مسئولیت پذیری نامید اندک می تواند

**بسیاری از مدل‌های
ظرفیت‌سازی که در کشور ما
رخ‌می‌دهد ناقص است و در
نتیجه ممکن است
نتیجه عکس بددهد نه تلقی
درستی از ظرفیت‌سازی
وجوددارد نه مدل‌هایی که
می‌گیریم مدل‌های درستی
است**

به آن پرداخته می‌شود این کاری که انجام دادید. ظرفیت‌سازی خارج از آموزش بود برای یک کار محلی کردن و کارگوهی یک چارت جدید لازم است که برای رسیدن به اهداف به متابه یک گروه ذی نفوذ عمل می‌کند. مثلاً اگر بگوییم در نهایت می‌خواهیم گروهی داشته باشیم که این چانه زنی را انجام دهند باید توجه داشته باشیم که این گروه احتیاج به اطلاعات دقیق دارد و این اطلاعات باید از اطراف کشور و گروه‌های مختلف باشد و برای آن کار چه پرسوهایی باید طی شود باید طرح تدوین شود این طرح آن قدر flexible research باید باشد وهموار باید. چانه زنی که می‌تواند موفق نباشد و باید در سطح‌های پایین هم چانه زنی را ایجاد کرد و این خود ظرفیت‌سازی را ایجاد می‌کند.

Woldicoltar به نظر من می‌توانیم بگوییم در این چارچوب به خصوص برای این که فرقی بگذاریم و به بحث‌های تحلیلی مشغول شویم می‌توانیم این طور تعریف کنیم. ولی این که الزاماً از فرد شروع می‌شود، می‌تواند اشکال داشته باشد. ظرفیت‌سازی هم یک امر درونی است و

یک دلیلش می‌تواند ناشی از مدل‌های ظرفیت‌سازی باشد و دلیل دیگر فضایی شبیه زمان انقلاب که می‌تواند در هر کجا وجود داشته آن موقع زمانی بود که جامعه مدنی فقط در نفع یک موضوع بود و بدینه است که خراب کردن یک خانه همیشه راحت‌تر از این است که یک خانه دیگری به جایش ساخت، آن موقع جامعه مدنی می‌دانست که چه چیز را نمی‌خواهد ولی در این که چه چیزی رامی خواهد جایگزین کند، ایده به خصوصی نداشته‌اند.

انقلاب از دل جوامعی بر می‌آید که غالباً خیلی سازماندهی رسمی ندارد و خیلی متشکل نیستندو در این که چه می‌خواهند خیلی زود به نتیجه می‌رسند مثل انقلاب خودمان که همه می‌دانستند که چه می‌خواهند ولی جایگزین خاصی نداشتند و اصلاح کسی که بتواند به ویژگی‌های آن فکر کنند بود و چون انقلاب سریع پیش آمد آن قادر و قتبند بود که در مورد این ویژگی‌ها بحث و گفتگو شود. این بحث و گفتگوها باید قبل از آن تغییرات و انقلاب صورت می‌گرفت. آن جا هم جامعه مدنی خیلی فعال شد و لی جامعه مدنی سیاسی بود و فصل مشترک‌شان این بود که چه را نمی‌خواهند نه این که چه باید جایگزین باشد.

مدل‌های ظرفیت‌سازی ممکن است مخرب باشد و این طور نیست که هر ظرفیت‌سازی سازنده باشد.

یک روز بومی کردن مدل‌ها، نسخه‌ای پیچیده است مثل اینکه بخواهیم یک روش درمانی را برای مریضی که بیماری او تشخیص داده نشده است را پیاده کنیم خیلی وقت‌ها این طوری می‌شود، وقتی آدم فکر می‌کند که عجله دارد، خیلی کار دارد، وقت ندارد که بگذر برای این کار را اساسی انجام دهد آخرش دوباره کاری می‌شود.

بسیاری از مدل‌های ظرفیت‌سازی که در کشور مارخ‌می‌دهد ناقص است و در نتیجه ممکن است نتیجه عکس بددهد نه تلقی درستی از

هم می‌تواندیک امر بپرونی باشد. هر سازمانی برای روابط خودش باید دائم به ظرفیت‌سازی بپردازد.

بله مهم این است که ظرفیت‌سازی بپرونی بتواند ظرفیت‌سازی مدنی هم باشد. وقتی محیط جامعه مدنی طوری باشد که از این ظرفیت‌سازی پشتیبانی کند سازمان‌های مختلف، NGOs و... جامعه را توانند می‌کنند و آن‌ها سازمان‌ها را و در غیر این صورت نمی‌توانند با هم به یک مقطع مشترک برسند.

یکی از برنامه‌های اصلی در اروپای شرقی دنبال می‌شد، همین بحث توانمند سازی سازمان‌های جامعه مدنی بود. در بین دانش‌خودشان را بازسازی می‌کنند و به مدل‌های ظرفیت‌سازی اروپای شرقی مدل برتری سراغ دارید.

تا آن جا که من می‌دانم چون در رابطه با مسائل اجتماعی زنان کار می‌کنند، ممکن است کارشنان راتحلیل نمی‌کنند. کارهایی که آن‌ها کرده‌اند در تاجیکستان خیلی موفق بود. علت اصلی این بود که سازمان‌هایی که انتخاب کرده بودند که روی آن‌ها کار بکنند با وجود این که امریکایی بودند ولی این سازمان‌های امریکایی خودشان خیلی

در ایران همه کاری می‌کند

مشخصی دارند و از آن جا که من بیشتر در موضوع زنان کار می‌کنم. در آن حوزه قبل از این که شروع به کار کنند می‌خواهند ستم کشیدگی زنان را نشان بدهند. سؤال اولی که آنها باید به آن توجه کنند این است که آیا زنان تحت ستم هستند و در مرحله بعد این که چه نوع ستمی بر آنها رواداشته می‌شود. این که موضوع نوع ستم وارد بزرگ زنان را در مرحله دوم بررسی کنند عامل مهمی است و به این معنا است که با مساله برخوردایدئولوژیک نکنند و برخورد واقع‌بینانه داشته باشند. کارهای میدانی لازمه کارهایی است که سازمان‌های غیردولتی می‌کنند چه سازمان‌های غیردولتی که در راستای توسعه باشند و کارمی کنند. در حال هر دو گروه کار میدانی دارند و این موضوع باعث می‌شود که آن‌ها دائمًا با توجه مردم در تماس باشند.

با توجه به وضعیت سازمان‌های غیردولتی ایران چه ضرورتی برای پرداختن به موضوع ظرفیت سازی و ایجاد مراکزی برای توجه به این موضوع وجود دارد؟ اگر شما به عنوان مثال به چالش‌هایی که در مساله زنان و توسعه وجود دارد نگاه کنید می‌بینید که همیشه برنامه‌ریزی‌ها از بالا بوده است و دیگران قرار است این را اجرا کنند و از آن جا که در اجرا نیز همیشه همان مشکلات اولیه نظری این که نمی‌دانند رابطه‌شان با امور دیگر چگونه است وجود دارد، معمولاً خیلی موفق نیستند. اگر بخواهیم جامعه‌ای داشته باشیم که از پایین به بالا باشد باید کسانی داشته باشیم که این رابطه را بر مرمد داشته باشند و بتوانند از نظر دیدگاه اجتماعی و توسعه‌ای این رابطه را بفهمند و بدانند که چگونه می‌توانند این مشکلات را با در نظر گرفتن امکانات خودشان حل کنند. البته این به طور ایده‌آل ممکن است.

اگر فرض کنیم بی‌نهایت سرمایه داشتیم، می‌توانستیم راه حل‌های عملی دیگری پیدا کنیم. در ظرفیت سازی یکی از چیزهای مهمی که در چارچوب جامعه ما مطرح است این است که راه حل‌های عملی را در سطح کارهای خرد بتوانیم انجام دهیم و رابطه این کارهای خرد را در حوزه وسیع تر بتوانیم بینیم. وقتی ظرفیت سازی می‌شود در هر سطحی این امکانات به وجود می‌آید. نه این که با اولین دوره این مشکل حل شود ولی وقتی ادامه پیدا کند آن کمپودها را می‌توانیم جبران کنیم. در این مدد اقتصاد ماز لحاظ توسعه‌ای و قانونی از طرف بالا به پایین بوده است. حالا یا دولت بوده و یا elit الزاماً نمی‌گوییم فقط دولت بوده که این چگونه کار کرده است. چون یکی از مشکلات ما این است که جامعه فعال NGOs با توجه

در چند سال اخیر ظرفیت سازی در میان سازمان‌های غیردولتی ایران بسیار مورد توجه قرار گرفته است. شماچه تعریفی از ظرفیت سازی ارائه می‌کنید و این واژه را شامل چه ویژگی‌هایی می‌دانید؟ تعريف ظرفیت سازی بر اساس این است که چه کار می‌خواهیم بکنیم. بنابراین یک تعریف عمومی برای ظرفیت سازی ندارم، ولی در کارهای کاربردی اولین مهم این است که هدف کار را بدانیم. زیرا هر چقدر کار اهمیت داشته باشد اگر ندانیم که در چه راستایی می‌خواهد استفاده شود فایده‌زیادی ندارد.

مهم این است که اهداف کوتاه مدت و بلندمدت کار و رابطه‌اش با کارهای دیگر که در رابطه با سائل اجتماعی است و افرادی که مورد ظرفیت سازی قرار می‌گیرند، را بدانیم. کسی که کارهای میدانی و تحقیقی می‌کند باید رابطه‌اش را با کارهای تئوری و عملی بداند. بنابراین اولین قدم ظرفیت سازی این است که چارچوب وسیع تر کاری را که می‌کنند بشناسند.

این موضوع که مصاحبه‌ای که می‌کنند و سوالاتی که دستشان است به کجا می‌رود و چگونه آنالیز می‌شود؟ اولین چیزی است که باید دانسته شود. بعد مسائل دیگری نظری این که کاری که می‌خواهند انجام دهند چگونه بهتر می‌شود که البته این به مهارت کاریستیکی دارد و این که رابطه کارشان را با کارهای دیگر و رابطه تخصصی بودن را بدانند. اشکالی که در ایران است این است که همه، همه کار می‌کنند و این طور نیست که بگویند تنفس من در این رابطه است و در موضوع ۱ و ۲ و ۳ کار می‌کنم و شاید چند سال بعد به ۵ و ۶ و ۷ هم بپردازم. یک روز ایجاد رآمد می‌کنند، روز دیگر کار تئوریک می‌کنند و این فاصله‌های خیلی زیاد در عمل برای ظرفیت سازی مشکل می‌سازد.

با ظرفیت سازی چه اتفاقی قرار است برای کسانی که این داشت و مهارت را کسب می‌کنند. یافتد؟ به نظر من ظرفیت سازی این است که افراد بتوانند اطلاعاتی را که می‌گیرند در عمل پیدا کنند. برای همین است که باید بدانند رابطه کاری که می‌کنند با کارهای دیگر چیست؟ در عین حال در چارچوب کارهایی که من انجام می‌دهم، به این صورت است که افراد از مرحله‌ای که شروع می‌کنند یاد می‌گیرند که چگونه صاحب کارشان باشند و چگونه بتوانند ابتکارات خودشان را در آن وارد کنند و در عین حال در کنار این چگونه بتوانند آن واقعیت‌ها و یافته‌هایی را که دارند به نحو احسن و آن طور که هست عرضه کنند، نه آن طور که دلشان غیر از خواهد. چون کار من در رابطه با سازمان‌های غیردولتی و فعالین آن است. آن‌ها معمولاً هدف

نکاتی کوتاه در مورد ظرفیت سازی

- ۱- ظرفیت سازی شامل مردم، علم و تکنیک، سازمان هاست. یکی از اهداف اساسی ظرفیت سازی افزایش توانایی برای یافتن پاسخ‌سوالات مربوط به سیاست، محیط زیست و ... است.
- ۲- ظرفیت سازی یک برنامه گسترده است و شامل افزایش و اصلاح موارد زیر می شود:
 - سازمانی: در برگیرنده قدرت های ملی، سازمان های خصوصی، دانشگاهی، تکنیکی، تحقیقی، غیردولتی است.
 - منابع انسانی: شامل کارمندان، افزایش دانش، مهارت ها، تجربیات است.
 - روش شناسی: دیدگاه ها، روش ها، اعمال
 - اطلاعات و شبکه سازی: شامل اطلاعات، ارتباطات، برنامه ها، کامپیوتر
- ۳- ظرفیت سازی توسعه وام دهنگان، دولت، سازمان های بین المللی، سازمان های علمی و تحقیقی و بخش خصوصی انجام می شود.
- ۴- برای دانستن نقش NGOs در بر طرف کردن کمبودهای ظرفیت سازی، باید دقیقاً دانست که آنان چه می کنند.
- ۵- برای ظرفیت سازی NGOs باید دانش و آگاهی آنان را گسترش داد
- ۶- برای هر چه بeter انجام دادن ظرفیت سازی بایقدوائی و خط مشی را برای سازمان های غیردولتی تعیین کرد.
- ۷- تا سال ۱۹۷۰ دولت نقش اساسی را در توسعه کشور داشت. ولی به تاریخ معلوم شد که دولت به تنهایی نمی تواند در امر توسعه موفق شود. بنابراین از سال ۱۹۸۰ بخش خصوصی، جامعه مدنی و سازمان های غیردولتی وارد میدان شدند.
- ۸- نبود دیدگاه واضح و روشن، کمبود دانش و آگاهی، نبود فرضیه، خط مشی ضعیف و ... از دلایل لزوم ظرفیت سازی بود.
- ۹- برای ظرفیت سازی باید، انگیزه، سطح مدیریت، چگونگی پیشنهاد طرح، منابع تکنیکی و تحمل رافایش داد.
- ۱۰- ظرفیت سازی سازمان های غیردولتی سبب می شود که اعضاء در زندگی عادی خود اعتماد به نفس، مهارت و توانایی به دست آورند.
- ۱۱- با ظرفیت سازی سازمان های غیردولتی، نقش آنان در مسائل کشور اضافه می شود.
- ۱۲- با شروع ظرفیت سازی سازمان های غیردولتی، رقابت برای افزایش مهارت ها در سازمان ها ایجاد می شود.
- ۱۳- یکی از راه های توانمند سازی جامعه، ظرفیت سازی و افزایش مهارت های سازمان های غیردولتی آن جامعه است.
- ۱۴- یکی از راه های اندازه گیری موقفيت جامعه، بررسی میزان توانمندی NGOs آن جامعه است.

Capacity

- در اینجا پیشنهادی می شود به پرسش های زیر پاسخ دهیم.
- تصمیم سازان، تصمیم گیران و سیاستگذاران چه تصویری از جامعه مدنی دارند؟
 - نگرش طراحان، برنامه ریزان و مجریان نسبت به کثرت گرایی چیست و آیا آن را لازمه حیات جامعه مدنی می پنداشند؟
 - آیا دستیابی به اجماع به عنوان اصل تلقی شده و یا

آن را در فرایند ظرفیت سازی الزامی می دانند و یا عملکردی مغایر با عدالت جویی و تساوی گرایی در روابط اجتماعی و کسب قدرت اعمال شده و به نقش نظرگرفتن مطالبی که در بالا ارائه شد اهمیت دخالت و مشارکت فعلانه تک تک افراد (چه زن و چه مرد) به عنوان متولی و مسئول اصلی ظرفیت سازی مشخص شده زیرا آنها که می بایست بر مبنای خواست و نیاز خود توانندشوند و در این میان سازمان ها و تشکل های مدنی صرافی های حمایتی و تسهیل گرانه را به عنده دارند.

در نهایت نقش آنان ایجاد محیط و شرایط مناسب درجهت ساخت ظرفیت های مقبول و کارآمد است بر مبنای نیاز گروه مخاطب به عنوان کاتالیزور در پایداری و استمرا براین فرایند بتواند با استفاده از روش های نوآرائی ظرفیت سازی و توانمندی را سرعت ببخشیده و آن را رافایش دهن.

در طراحی و تدوین راهبردی (استراتژیکی) ”ظرفیت سازی“ آموزش یکی از ابزارها هر چند مهم، بوده و می باشد از لوازم بیشتری در فرایند ”ظرفیت سازی“ استفاده کرد.

تجهیز در موارد فوق می توانند ما در طراحی و اجرای برنامه های ظرفیت ساز با هدف توانمندی هدایت کرده و راهکارها و راهبردهایی مختلفی راچه در طراحی و چه در اجرای این فرایند مقابله روی ما قرار دهد.

حال در پاسخ به پرسش چرا ب ظرفیت سازی می تواند به موارد زیر اشاره کرد:

- ظرفیت سازی الزامی است زیرا:
- ظرفیت ها مختلف است، و نیازها نامحدود و بهره روي پایین

○ برخورد، با مشکلات اجتماعی، به علت پیچیدگی های موجود دیگر نمی تواند توسط یک نهاد انجام گیرد.

○ ارتباط عرضه کنندگان (تسهیل گران در فرایند ظرفیت سازی - ظرفیت سازان) و متقاضیان (گروه و یا فرادی که مخاطب ظرفیت سازان اند) دقیق و مشخص نیست.

○ منابع مالی ضروری محدود و کمیاب است.

○ با در نظر گرفتن این که یکی از مهم ترین پیش شرط ظرفیت سازی اعتقاد و قبول تغییر و تحول که به منظور بهبود اجتماعی است قبول نیاز به تغییر و گذر از

Building

پروژه چرا ظرفیت سازی؟

دکتر سودابه امیری

□ چرخه ظرفیت سازی

تعريفی از ظرفیت سازی :

ظرفیت سازی فراینده است که به فرد، گروه، سازمان و یاجامعه به طور اعم و در کلیه سطوح اعتماد به نفس لازم را در برخورد با مشکلات ایجاد کرده تا آنان بتوانند پادسترسی به منابع ضروری و دستیابی به راهکارهای کنترل و مشارکت و مشارکت فعالانه برای چگونگی مقابله با آسیب‌ها و عقب‌ماندگی‌های فردی، گروهی و اجتماعی و گذرا از تعصب‌ها و فروdstی‌ها اقدام کنند.

مسایل کلیدی در فرایند ظرفیت سازی

در برنامه‌ریزی و مداخله در فرایند ظرفیت سازی اجرای برنامه‌های ظرفیت ساز توجه به موارد زیر پیشنهادی شود:

○ بررسی خصوصیات برنامه و این که تا چه حد در چارچوب شرایط موجود جامعه مدنی طراحی و تدوین شده است و توجه به این مهم که برنامه بر مبنای پیش‌فرض‌ها، خواست و نیاز طراحان و برنامه‌ریزان طراحی و تدوین شده باشد.

○ بررسی و تأمل در زمینه نقش ظرفیت سازی و این که آیا ظرفیت سازی به عنوان هدف و یا وسیله تلقی شده است و توجه به این مهم که پاسخ به این پرسش که آیا قابل و بعد از مداخله ظرفیت سنجی انجام گرفته و خواهد گرفت؟ آز دیگر مسایل کلیدی است.

○ بررسی میزان انعطاف‌پذیری طراحان و مداخله‌گران در روش ای طراحی و اجرای ظرفیت سازی و این که آیا کلیه دست‌اندرکاران (گروه‌های مخاطب، افراد ذیرپیغ و ذینفع) مشارکتی فعالانه در فرایند طراحی، برنامه‌ریزی و اجراداشت‌اند؟

○ بررسی مشارکتی چگونگی استفاده از روش‌ها، راهکارها و راهبردهای دستیابی به ظرفیت سازی، نیز می‌بایست مدنظر قرار بگیرد.

در آغاز و قبل از ارائه نظریاتی چند پیرامون چرایی ظرفیت سازی شاید بهتر باشد تعاریفی که اکثرا کلیشه‌ای شده‌اند را مد نظر قرار دهیم. وقتی صحبت از ظرفیت سازی به میان می‌آید اکثر آن را متعدد با آموزش می‌دانند. اجرای پروژه‌های مختلف آموزشی نیز شاید به دلیل این تعریف باشد. در صورتی که آموزش یکی از ابزارهای ضروری در فرایند ظرفیت سازی است و به تنهایی کافی نیست و هزینه‌بر است. لوازم دیگر از قبیل ایجاد ارتباط سازنده، تبادل و انتقال اطلاعات، شبکه‌سازی، انجام پژوهش‌های مشارکتی و کاربردی، ایجاد محیط و شرایط قابلیت زا و مداخله در برنامه‌ریزی و تدوین مقررات مناسب و پی‌گیری مستمر و پایدار (Mentoring) همه و همه می‌توانند ابزارهای اساسی دیگری باشند که در کنار و هم‌زمان با آموزشی در فرایند ظرفیت سازی مهم تلقی شوند.

اگر منظور از ظرفیت سازی را توانمندی بدانیم و آنرا روی یک سکه پنداریم، آنگاه در بحث توسعه انسانی پایدار می‌توان فرایند ظرفیت سازی را در سه سطح مطرح کرد:

- توسعه منابع انسانی (فردی - گروهی): فرایندی که افراد را تجهیز می‌کند که دانش، مهارت و نگرشی لازم را درجه تهرا در داخل سازمان بلکه پیرامون کلیه ابعاد مدیریت و روابط مدیریت سازمانی چه در درون سازمان و چه با دیگر سازمان‌های مربوطه در هر بخش (عمومی، خصوصی، محلی - بومی و داخلی و خارجی) مدنظر قرار می‌دهد.
- در اینجا آموزش صرفا به عنوان یکی از ابزار و به صورت مقطعی در ظرفیت سازی تأثیرگذار است.

توسعه اجتماعی (برای جامعه در سطوح مختلف): فرایندی که تغییر و بهبود وضعیت نظام را در بر می‌گیرد و همه سازمان‌ها و مؤسسه‌ها در تمامی سطوح و بخش‌ها وزیر بخش‌ها از آن بهره‌مند شود. در اینجا نیز آموزش یکی از ابزار پیشبرد، ظرفیت سازی است.

به طور خلاصه در طراحی و تدوین راهبردی (استراتژیکی) ظرفیت سازی آموزش یکی از ابزارها، هرچند مهم، بوده و می‌بایست از لوازم بیشتری در فرایند ظرفیت سازی استفاده کرد.

همچنین توانمندی هدف اصلی ظرفیت سازی در سطوح فردی - گروهی، سازمانی و اجتماعی است.

با اشاره به چرخه ظرفیت سازی بحث را ادامه می‌دهیم.

نبوذ دیدگاه واضح و روشن،
کمبود دانش و آگاهی، نبوذ
فرضیه، خط مشی ضعیف و ...
از دلایل نزوم ظرفیت سازی
بود.

مرکز توامندسازی سازمان‌های غیردولتی ژاپن

ترجمه: نازلی شیخ‌الاسلامی

- همکاری باسازمان‌های بین‌المللی**
- منابع پیج (مردم، پول، اطلاعات)
 - O گسترش شبکه
 - O آموزش همکاری با MDBS
 - O تعیین خط مشی برای سازمان‌ها
 - O آموزش چگونگی کنار آمدن با بانک جهانی
 - از جمله اهداف این مرکز به صورت زیر هستند.
 - ۱- هدف: هدایت کمک مؤثر و سریع انسان‌شناسی؛ همکاری ngos، دولت و بخش تجاری
 - ۲- حجم: ژاپن آماده می‌شوند که برای اجرای اعمال فوری با حمایت دولت، بخش خصوصی و تجاری ngos:
 - ۳- شرکای کلیدی: ژاپن، وزیر اقتصادی، مطبوعات، دانشگاه
 - ۴- سوژه: کمک سریع انسانی
 - ۵- منطقه جغرافیایی: تمام دنیا
 - به طور کلی این مرکز برخی از برنامه‌های خود را بر اساس سوالات زیر طراحی کرده است:
 - ۱- به چه علت NGOs علاقمند هستند که با بانک جهانی همکاری نمایند؟
 - ۲- چگونه و در چه زمینه‌هایی این همکاری امکان‌پذیر است؟
 - ۳- مزایای این همکاری چیست؟
 - ۴- برای این همکاری چه ظرفیتی لازم است؟
 - ۵- این ظرفیت‌ها چگونه می‌توانند گسترش بینند؟
- توامندسازی با برگزاری سمینارهای مختلف، سازمان‌های غیردولتی را در جهت توامندسازی هدایت می‌نماید.**
- در این پروژه‌ها NGOs در گروه‌های کوچک‌روش‌های توامندسازی گسترش دانایی را تمرين می‌کنند. و در مورد کمبود ظرفیت سازی درسازمان‌های خود به بحث می‌نشینند. به عنوان مثال در یکی از این نشست‌ها، ناتوان بودن شبکه، نبود تجربیات تکنیکی، دستیابی به تکنولوژی، بودان‌اعطاف در سازمان‌ها، شرکت نکردن هیأت مؤسس در برنامه‌ریزی‌ها و کمبود دانش اعضا به عنوان موانع و چالش‌های پیش روی سازمان‌های غیردولتی مطرح شدند.
- از برنامه‌های این مرکز می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:
- ۱- چگونگی توسعه روابط با سازمان‌های اهداکننده وام
 - همکاری با بانک جهانی JSDF
 - طراحی استراتژی برای همکاری با سازمان‌های دولتی
 - ۲- افزایش مهارت برای عمل طراحی پروژه
 - افزایش شایستگی و سرمایه‌های اجتماعی
 - آموزش برآورده مشارکت روستایی
 - آموزش برآورده فقر NGOs
 - تقسیم‌بندی بر حسب علايق آنان:
 - تouselde روستایی، بهداشت تحصیلی، کودکان
 - ۳- فراگیری همکاری آموزش بهار و ابزار مشارکت
 - توسعه انجمن‌ها
 - بررسی موقعیت‌های خاص بانک جهانی
 - O ارائه اطلاعات در مورد بانک جهانی
 - O آموزش روش‌های مشارکت
 - O ایجاد چارچوب برای بروزهای طراحی برنامه عمل برای طول سال
 - O ارائه اطلاعات در مورد بانک جهانی
 - O آموزش روش‌های مشارکت
 - O ایجاد شبکه
 - O ایجاد فرست برای انتشار مطالب آموزشی از طریق WEB SITE
- مرکز توامندسازی سازمان‌های غیردولتی ژاپن از سال ۱۹۷۷ با هدف افزایش مهارت‌ها و توانایی‌های سازمان‌های غیردولتی آغاز به کار کرده است. این مرکز توامندسازی درصد است با ارتقای دانش و مهارت سازمان‌های غیردولتی ژاپن آنان را برای کنند تا بتوانند گسترش و توسعه یابند، فقر و تنگدستی را کاهش دهند و با بانک جهانی و دیگر اهداء کنندگان وام، همکاری کنند. همکاران این مرکز را گروه‌های وام دهند، سازمان‌های غیردولتی، سازمان‌های جامعه مدنی، بانک جهانی، UNDP، نمایندگان سازمان‌های دولتی ژاپن، وزیر اقتصادی MOF، وزیر امور خارجه MOFA، بانک ژاپن برای همکاری‌های بین‌المللی JBIC و سازمان مشارکت بین‌المللی تشکیل می‌دهند. مدیریت این مرکز را خانم Yumi Sera (یومی سرا) بر عهده دارد.
- این مرکز ظرفیت سازی را به صورت زیر تعریف کرده است: اثبات توأمی (توامندشدن) یک‌سازمان برای رسیدن به اهدافش، با توجه به دیدگاه‌ها و مأموریتش.
- پس از تلاش‌های بی‌وقفه این مرکز، بانک جهانی فعالیت خود را با سازمان‌های غیردولتی ژاپنی، از طریق سرمینار، نشست‌ها و... شروع کرده است. در اهداف بانک جهانی دلیل مشارکت خصوص‌سامنکاری با جامعه مدنی و لزوم ظرفیت سازی برای سازمان‌های غیردولتی توضیح داده می‌شود.
- از برنامه‌های دیگر این مرکز تشویق سازمان توسعه اقتصادی ژاپن به همکاری با سازمان‌های غیردولتی در جهت تأمین منابع آنان است. همچنین این مرکز

پروژه

گروه آموزشی هدف: سهیلا پاپامرادی، ایوب
زارعی، دکتر پدرام موسوی و زهرامانلو.

ظرفیت‌سازی و توانمندسازی:

آنچه در زیر می‌آید چکیده‌ای از مباحث گروه آموزشی هدف درباره مفاهیم ظرفیت‌سازی و توانمندسازی است: ظرفیت‌سازی مجموعه شرایط، وضعیت و زمینه‌ای است که باعث می‌شود استعدادهای انسان بالفعل شود. عمدۀ ترین چیزی که از ظرفیت‌سازی می‌شناسیم آموزش است. توانمندسازی چیست؟ آیا لغتی به نام توانمندسازی قابل‌کاربرد است؟ آیا می‌توان کسی را توانمند کرد؟ به نظرم رسید توانمند کردن یا توانمندسازی، فعلی است که به خود فرد برمی‌گردد و تا وقتی که خود فرد اراده نکند، توانمند نمی‌شود. البته این مساله بدین معنی نیست که دظرفیت‌سازی فرد بلا اراده است، بلکه مقصود این است که توانمندسازی موضوعی است که دیگران نمی‌توانند مستقیماً در ایجاد آن سهیم شوند.

در اینجا برای روشن شدن بیشتر مفاهیم مورد نظر از مثال دارایی و سرمایه استفاده می‌کنیم. خیلی اوقات ما صاحب دارایی هستیم که از آن استفاده نمی‌کنیم تا زمانی که از این دارایی استفاده نشود عملاسودی حاصل نخواهد شد. زمانی که دارایی با عبارتی به نام بازده همراه شد، مفهوم آن تغییر می‌یابد و به سرمایه‌تبدیل می‌شود. یعنی تا وقتی که از دارایی استفاده نکنیم و آن را وارد جریان تعامل و مبادله نکنیم، عملاً بلا استفاده است، دارایی هنگامی می‌تواند تبدیل به سرمایه شود که وارد جریان تعامل و تبادل شود و به نوعی بازده خود را شناسد. هدف به عبارت بهتر تا وقتی که دارایی تبدیل به سرمایه نشود، قالب کاربرد و اندازه‌گیری هم نیست. طبیعی است که دارایی می‌تواند انواع مختلفی داشته باشد از دارایی مادی گرفته تا دارایی انسانی که در صورت داشتن بازدهی تبدیل به سرمایه مادی و سرمایه انسانی می‌شود. حالا با توجه به مثال مذکور می‌توان ظرفیت را هم تعبیر به دارایی کرد. بسیاری از اوقات با ظرفیت‌سازی در افراد دارایی ایجاد می‌کنیم. اما تا هنگامی که ظرفیت‌های ایجاد شده توسط فرد به کار گرفته نشود یا وارد جریان تعامل، تبادل، نقد و گفتگو ... نگردد منجر به توانمندی نخواهد شد.

پس توانمندی عبارت است از کاربرد ظرفیت‌های ایجاد شده در فرد توسط خود فرد. حال چه عواملی منجر به تبدیل ظرفیت‌سازی به توانمندسازی می‌شود؟ بسیاری اوقات ظرفیت‌هایی در افراد ایجاد می‌کنیم، اما هیچ گاه آثار آن را مشاهده نمی‌کنیم. این موضوع به ویژه در امر آموزش صادق است. چرا بسیاری از آموزش‌هایی که به عنوان مثال سازمان‌های غیردولتی می‌گذرانند باعث توانمندسازی آنها نمی‌شود؟ چه عواملی موجب شده سازمان‌های غیردولتی آموزش‌های داده شده را عالمابه کار نگیرند؟

به نظر می‌رسد عوامل متعددی در این امر دخیل اند امادر این میان ظرفیت‌سازی و در اینجا آموزش بدون نیازستجو صورت می‌پذیرد. یعنی یا نیاز تمام مخاطبان شناسایی نمی‌شود یا پک نیاز شناخته شده مربوط یک گروه ناجیه یا قشر به تمامی نواحی، گروه‌ها و اشاره تعمیم‌داده می‌شود. از این رو بسیاری از آموزش‌های داده شده در خلاصه صورت می‌گیرد و مبتنی بر نیاز واقعی مخاطب نیست. همچنین ممکن است آموزش‌ها مبتنی بر نیازهای واقعی صورت گیرد و کاربرد عملی نیز داشته باشد اما فردی‌گیرنده انگیزه لازم (دروزی و بیرونی) برای به کار بستن آنها ندارد. موارد مذکور تنها به ذکر موانعی از تبدیل ظرفیت‌سازی به توانمندی اشاره دارد، عوامل متعددی‌گری را نیز می‌توان نام برد که در این مقال نمی‌گنجد.

توانمند کردن یا
توانمندسازی، فعلی است
که به خود فرد برمی‌گردد و
تا وقتی که خود فرد اراده
نکند، توانمند نمی‌شود

تاهنگامی که
ظرفیت‌های ایجاد شده
توسط فرد به کار گرفته
نشود یا وارد جریان
تعامل، تبادل، نقد و گفتگو
... نگردد منجر به
توانمندی نخواهد شد.

capacity Building
i + ۷

معرفی

انجمن حمایت از حقوق کودکان

**صدای یاراخط تلفنی
کمک فکری به کودکان و
نوجوانان در رابطه
با مسائل مربوط به
آن هاست و برای اولین
بار در ایران از دی ماه
سال ۷۹ شروع به کار کرد.**

تحقیق حقوق کودک نیاز به مساعدت و سوآستفاده بی توجهی، بهره کشی، تبعیض و هر نوع سوآرتاری که به سلامت همگانی دارد، این جمله‌ای است که در جسمی و روانی کودکان آسیب‌می‌رساند، از دیگر برنامه‌هایی است که توسط این انجمن دنبال می‌شود.

راهاندازی خانه کودک در ناصر خسرو و دروازه غار (درجنوب تهران) برای کودکان نوشته شده است. این انجمن از سال ۷۳ فعالیت خود را با ملطف تبلیغ و ترویج خدمات رسانی به کودکان کار یکی از مهم‌ترین فعالیت‌های انجمن حمایت کودکان است که توسط کمیته کار و خیابان انجمن پیگیری می‌شود. این کمیته اصول مندرج دریمان نامه جهانی حقوق کودکان است که در اینجا مذکور شده است. این انجمن از سال ۲۰ کودک آغاز کرده است و تلاش می‌کند با کار خود را در اردیبهشت ۷۹ کودک در محله دروازه غار آغاز کرد و هم برداشت موانع عینی و ذهنی حقوق کودکان اکنون بیش از ۳۰ کودک را تحت پوشش دارد. گروه هدف اصلی این کمیته دریبهود وضعیت عمومی زندگی آن‌ها کودکان و نوجوانان تا ۱۸ سال هستند و گروه‌های چون والدین، مریبان و مقامات در ایران، هموار کند.

افغانی، آموزش نقاشی، خط‌نمایش، قصه نویسی، زبان انگلیسی، آموزش دروس پایه‌های مختلف تحصیلی به کودکان بدون شناسنامه ایرانی و در ایران، هموار کند.

آموزش، اطلاع رسانی، بهداشت و درمان، سفالگری، سرودخوانی و ... تشکیل تیم‌های فوتبال، والیبال، بستکابال، شطرنج و کمک‌های عملی به کودکان آسیب‌دیده از پنگ پونگ و برگزاری مسابقات ورزشی، انجام معایبات پزشکی و پیگیری درمان کودکان و خانواده‌هایشان، ساماندهی و تشکیل کلاس‌های حرفة‌آموزشی برای دختران و مادران و ... از جمله فعالیت‌های خانه‌های کودک ناصر خسرو و خیابان و کودکان آزادارده و نیز ارائه خدمات دروازه غار می‌پاشند.

فعالیت این انجمن هستند انجمن حمایت از راهاندازی خط تلفنی صدای یارا از دیگر فعالیت‌های انجمن حمایت از حقوق کودکان است. صدای یاراخط تلفنی کمک فکری به کودکان و نوجوانان در رابطه با مسائل مربوط به آن هاست و برای اولین بار در ایران از دی ماه سال ۷۹ کار خود دارد و برای بازنگری قوانین موجود به کودکان تلاش می‌کند و پیشنهاداتی برای افزودن یا تغییر دادن قوانین در حمایت از کودک و زندگی او مربوط است را در دستور شروع به کار کرد.

هم‌فکری و ارتباط همدلانه با کودکان و نوجوانان و والدینی که در رابطه با مسائل کودکاشان تماس می‌گیرند، کمک به تماس گیرندگان برای شناخت مشکل و یافتن راه حل‌های مناسب، اطلاع رسانی راجع به مراکز مشاوره خاص کودکان و نوجوانان و ارجاع موارد کودک آزاری به کمیته مددکاری جهت پیگیری‌های لازم از جمله هدف‌صدای یارا می‌پاشند.

کوشش برای اجرای همه قوانینی که به نفع کودکان درکشور وجود دارد و تلاش برای از بین بردن موانع اجرای این قوانین، نظیر قانون آموزشی، حرفة‌ای و مددکاری در کانون‌های اصلاح و تربیت دختران و پسران و برگزاری کودکان، آموزش رایگان واجباری کودکان و ... از جمله فعالیت‌های این انجمن است.

آگاهی دادن و آموزش حقوق کودکان به خانواده‌ها، نهادهای اجتماعی و افرادی که به نوعی با کودکان سر و کاردارند و تلاش در زمین غربی تلفن ۲-۸۷۳۵۵۹۱ راه پیشگیری و کاهش بدرفتاری، آزار

سایت جبهه سبز ایران WWW.greenfront.org

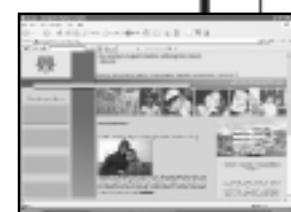
جهبه سبز در سایت خود به معرفی فعالیت‌های خود پرداخته است. همچنین انتشارات این سازمان نیز قابل دسترسی است. علاقه‌مندان برای عضویت در جبهه سبز می‌توانند از طریق سایت فرم عضویت را پر نمایند. همچنین بخشی از این سایت به معرفی طبیعت ایران پرداخته است. علاقه‌مندان می‌توانند از طریق بخش تماس با 'ما کلیه سوالات خود را با جبهه سبز ایران در میان بگذارند. این سایت از دو بخش انگلیسی و فارسی تشکیل شده است.

سایت محک WWW.mahak-charity.org

محک که یک انجمن حمایت از کودکان سلطانی است در سایت خود به معرفی برنامه‌هایی به نفع کودکان سلطانی از قبیل کنسرت، نمایشگاه، بازار خیریه و ... پرداخته است. همچنین در بخشی از این سایت مقالاتی از UNHCR ارائه شده است. این سایت به زبان انگلیسی است و بازدید کنندگان را به کمک کودکان سلطانی و عضویت در انجمن فرا خوانده است.

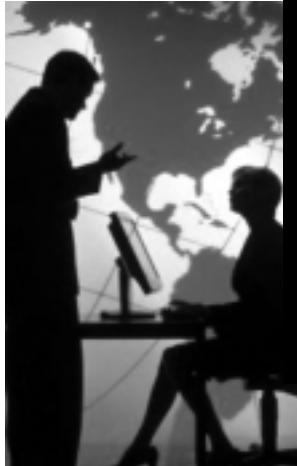

معرفی

ظرفیت سازی چیست؟

**حکومت‌های
محلي، انجمن‌ها و
تشکل‌های غيردولتی
نیازمندان اصلی
ظرفیت سازی
هستند ولی نباید از
یاد برد که حکومت
مرکزی و
بخش تجارت
خصوصی هم به
حمایت احتیاج
دارند**

به چه دلیلی ظرفیت سازی مورد نیاز است؟
مسئله ظرفیت بحرانی و خیم است و مقیاس نیاز آن بسیار بزرگ است ولی به این مسئله رسیدگی کافی نمی‌شود. در واقع می‌توان گفت که رابطه بین نیاز و منبع حمایت بسیار ضعیف و ناکارآمد است کمبود سرمایه وجود دارد و نیاز برای تغییر آن به خوبی احساس می‌شود. مؤسسات کارآموزی مجرأ و ایزو ۹۰۰۱ هستند و انجمن‌ها با کمبود امکانات مواجه‌اند.

پیشرفت موارد درسی کافی نیست و راه‌های پیشنهادی ظرفیت سازی هنوز به خوبی شناخته‌نشده‌اند.

نیازمندان ظرفیت سازی چه کسانی هستند؟
حکومت‌های محلی، انجمن‌ها و تشکل‌های غیردولتی نیازمندان اصلی ظرفیت سازی هستند ولی نباید از یاد برد که حکومت مرکزی و بخش تجارت خصوصی هم به حمایت احتیاج دارند به طور کلی راه حل‌های مناسب و آماده برای ارائه به سازمان‌ها وجود ندارد.

گروه‌های محلی برای افزایش ظرفیت خود نیازمندی به حمایت تشکل‌های غیردولتی قوی دارند. اداره حکومت مرکزی نقش مؤثری را در توامندسازی و افزایش ظرفیت گروه‌های محلی و تاثیرگذاری آنان ایفا می‌کند.

ظرفیت سازی منابع انسانی
در تفسیر وسیع، ظرفیت سازی توسعه منابع انسانی به عنوان یک قسمت اصلی توسعه مطرح شده است. (HRD)، ظرفیت سازی توسعه منابع انسانی بر روی مفهوم تحصیلات و آموزش نیاشد و در مرکز تأثیرات توسعه قرار دارد بدون HRD اکثر توسعه‌های استعماری بدون تأثیر است این ظرفیت سازی بر روی برنامه‌هایی برای کمک به شرکت کنندگان پایه‌ریزی شده و برای آنان یک فرصت افزایش دانش، مهارت‌ها، فهم و تغییر توسعه را بیجاد می‌کند.

یکی دیگر از مکانیزم‌های ضرورت ظرفیت سازی، شراکت توسعه است. شراکت و همکاری‌ها باعث می‌شوند NGOs محلی به موارد زیر دست یابند:

۱- دانش و مهارت

۲- نوآوری

۳- متropolی

۴- شبکه سازی

۵- فرصت‌های سرمایه‌گذاری

۶- ایجاد مدل برای بررسی نیازهای جوامع

۷- منابع مدیریتی

۸- فرصت و اختیار برای مدیریت سازمانی و دولتی

۹- استراتژی برای ترویج

۱۰- روابط دولتی و عمومی

با افزایش روز افزون سازمان‌های غیردولتی و نیاز مبرم آنان به توانمندسازی و آموزش سازمان‌های مختلف به تعريف ظرفیت سازی پرداخته‌اند. در ذیل به برخی از این دیدگاه‌ها اشاره شده و سعی شده است به پرسشهایی نظیر ظرفیت سازی چیست؟ چرا ظرفیت سازی شهرها و شهروندان در کانون توجه قرار گرفته است؟ چه مواردی ظرفیت سازی را به وجود می‌آورند؟ پاسخ داده شود.

■ ظرفیت سازی چیست؟

بنابراین عمل ظرفیت سازی، انسان‌ها، علم، تکنولوژی، سازمان‌ها و منابع ظرفیت را در بر می‌گیرد. هدف بنیادی و اصلی ظرفیت سازی بالا بردن و افزایش توانایی، برای ارزیابی، سنجیدن و بررسی کلیه سوالات مربوط به انتخاب خط مشی و اختیارات توسعه، بر پایه فهم پتانسیل محیطی و درک مردم کشور است.

در سال ۱۹۹۲ UNDP و مؤسسه‌های بین‌المللی مهندسی هیدرولیک و محیطی، یک استراتژی را در نیوزیلند ارائه دادند و طی آن نمایندگان کشورهای توسعه یافته، ESA و مؤسسات حمایتی، ظرفیت سازی را به صورت زیر تعریف کردند:

۱- ایجاد یک محیط توامند با سیاست مناسب و چارچوب قانونی

۲- ایجاد تشکیلات توسعه یافته، شامل مشارکت مردمی (خصوصاً زنان)

۳- ایجاد منابع توسعه یافته انسانی و قوی کردن سیستم مدیریتی

از نظر UNDP ظرفیت سازی یک برنامه بلندمدت است و احتیاج به کار و برنامه مدام و شراکت مقام‌های دولتی، قدرت‌های محلی، تشکل‌های غیردولتی، انجمن‌های تخصصی، جوامع دانشگاهی و ... دارد.

■ شبکه ظرفیت سازی شهری

ظرفیت سازی بیش از آموزش و کارآموزی است و موارد زیر را در بر دارد:

۱- منابع انسانی توسعه یافته، سازماندهی افراد درجهت گروهی شدن به وسیله فهم، مهارت، دست‌یابی به اطلاعات،

دانش و کارآموزی که آن هارا قادر سازد تا مؤثر واقع شوند.

۲- بررسی سازمان‌های توسعه یافته، جزییات ساختار مدیریتی، رویه، مدیریت، روابط بین سازمان‌ها و بخش‌ها (عمومی، خصوصی، جمعی)

۳- ایجاد چارچوب قانونی و سازمانی توسعه یافته، که تغییرات منظم و قانونی را برای قادر ساختن سازمان‌ها،

مؤسسات و آرائس‌ها در تمامی سطوح و بخش‌ها، برای افزایش ظرفیت فراهم می‌کند.

**هدف بنیادی و
اصلی ظرفیت سازی
بالا بردن و افزایش
توانایی،
برای ارزیابی،
سنجیدن و بررسی
کلیه سوالات
مربوط به انتخاب
خط مشی و
اختیارات توسعه، بر
پایه فهم پتانسیل
محیطی و درک
مردم کشور است.**

ملان

معرفی نشریه همراه

ماهنهاده همراه ، اولین نشریه تخصصی سازمانهای غیر دولتی در زمینه مواد مخدّر و اعتیاد و به مدیر مسؤولی محمدرضا علی ذکریایی، به عنوان پل ارتباطی بین سازمانهای غیر دولتی و دولتی در حوزه مواد مخدّر سعی دارد با انعکاس نظرات و دیدگاههای سازمانهای غیر دولتی ، استیضاح ، پژوهشگران و محققان موجبات نیل به اهداف توامند سازی ، ارتقاء و تقویت سطح همکاری ها ، ارائه راهکار ها و بررسی مشکلات و اطلاع رسانی مناسب سازمانها به ویژه نهاد ها و تشکل های غیر دولتی را فراهم سازد . در اولین شماره این نشریه که یک نشریه تخصصی مبارزه با اعتیاد است و در تیر ماه ۸۲ به چاپ رسیده است ، مسایلی چون ، چرا سازمانهای غیر دولتی ، تاکید رئیس جمهور بر تقویت سازمانهای غیر دولتی در حوزه مواد مخدّر ، توامند سازمانهای غیر دولتی اعتیاد آور ، داوطلبان ، سرمایه اجتماعی ، درمان اعتیاد ، عرضی سازمانهای غیر دولتی ، اطلاع رسانی ، اخبار و ... مطرح شده است . در بخشی از سرمهقاله این نشریه آمده است : سازمان های غیر دولتی ، اگرچه به شکل و فرم مدرن تحت عنوان "سازمان غیر دولتی" شناخته می شوند ، اما به شیوه سنتی قدمتی طولانی دارند . امروزه سازمانهای غیر دولتی از عوامل مهم و تاثیرگذار در تحولات اجتماعی اند ، زیرا با سیاست اند توجه اند . "در شماره دوم (مرداد ماه ۸۲) عنوانی چون ضرورت تهیه و تدوین پیش نویس تأسیس و نظارت بر سازمانهای غیر دولتی پیشگیری از مواد اعتیاد آور ، نگاهی به شیوه های درمان اعتیاد ، شبکه ارتباطی سازمانهای غیر دولتی به نتیجه می رسد . در شماره دوم از مواد اعتیاد آور ، اداری ، تجانس و همدلی میان اعضا ، سریع تر و کار آمد تراز نهاد های دولتی به نتیجه می رسد . در شماره دوم (مرداد ماه ۸۲) عنوانی چون ضرورت تهیه و تدوین پیش نویس تأسیس و نظارت بر سازمانهای غیر دولتی پیشگیری از مواد اعتیاد آور ، نگاهی به شیوه های درمان اعتیاد ، شبکه ارتباطی سازمانهای غیر دولتی زنان ، پایم دیر کل ف جاده ابرپرشم ، تاچاق مواد مخدّر و اقدامات سازمان همکاری اقتصادی ، نگاهی اجمالی به آخرین وضعیت مواد مخدّر در استرالیا ، گزارش گروه کوھنوردی ، معرفی سازمان همکاری اقتصادی ، کانون سلامت پارسیان ، آموزش خانوارده ها در باره سوء مصرف مواد ، معرفی نشریه و کتاب و اخبار به چشم می خورد . شماره سوم این نشریه (شهریور ۸۲) به ضرورت مشارکت مردمی در پیشگیری و مقابله با اعتیاد می پردازد و همچنین عوامل توسعه فعالیت های داوطلبانه و مقررات ، قوانین و موانع توسعه سازمانهای غیر دولتی را بررسی می کند در این شماره همچنین جایگاه سازمانهای غیر دولتی در دفتر کنترل جرم و مواد مخدّر سازمان ملل توضیح و عملکرد سازمان همکاری اقتصادی (اکو) به موضوع مواد مخدّر موردن توجه قرار داده است . جمعیت مبارزه با اعتیادیکی از سازمانهای غیر دولتی است که در این شماره معرفی گردیده است . در یکی از مقالات آمده است : مواد مخدّریک مغضّل پیچیده ، چند وجهی و سوء مصرف آن روند رو به گسترش دارد . به همین دلیل مشارکت فعالانه جامعه مدنی در کاهش تقاضا و انتخاب بهترین راه حل های موثر در مقابله جهانی علیه سوء مصرف آن حیاتی می باشد ."

برای ارتباط با این نشریه می توانید به آدرس زیر مراجعه نمایید :
نشریه توامند سازی سازمانهای غیر دولتی فعال در پیشگیری از مواد اعتیاد آور
مدیر مسئول : محمد علی ذکریایی
دبیر تحریریه : منوچهر ثابتی

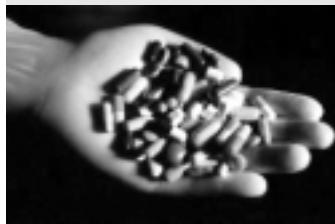
نشانی : تهران - بلوار میرداماد - خیابان نفت شمالی - نبش کوچه دوازدهم - پلاک ۲۶
تلفن و نمایر : ۰۹۰۱۱۹۲-۸ - ۱۰۰۵
Hamrahma@yahoo.com

پیش نویس یاد شده در خصوص ضوابط ، مقررات و... برای سازمان های غیر دولتی به شرح زیر می باشد :

سرفصل های پیش نویس :
این پیش نویس از چند سرفصل تشکیل شده است که عبارتند از :

- (۱) مقدمه : که شامل چند بخش است :
- الف) اهداف ، ب) فعالیت ها ، ج) نقش سازمانهای غیر دولتی
- د) برنامه های راهبردی
- (۲) ضوابط ، مقررات و آینین نامه های تاسیس که در ۲۲ ماده و ۸ تبصره تنظیم شده است .
- (۳) مراحل شناسایی و تاسیس
- (۴) شرایط و مدارک مورد نیاز اعضای هیأت موسس
- (۵) راهنمای انتخاب زمینه های فعالیت که عبارتند از : فعالیت های فرهنگی ، هنری ، مطبوعاتی و تبلیغاتی ، آموزشی ، پژوهشی ، اطلاع رسانی و ارتباطات ، اجتماعی ، درمانی و ...
- ۶- نحوه تنظیم و ترتیب مدارک متقاضیان جهت درج در پرونده .
- ۷- فرم در خواست تاسیس
- ۸- نمونه اسناد
- ۹- شیوه های همکاری ستاد با سازمانهای غیر دولتی
- ۱۰- پرسشنامه مشخصات افرادی اعضای هیأت موسس و دبیر
- ۱۱- فرم صورتجلسه انتخاب اعضای شورای مرکزی و دبیر آنچه بسیار مهم است شیوه های همکاری و تعامل ستاد مبارزه با مواد مخدّر با سازمانهای غیر دولتی مواد اعتیاد آور است که در دو بخش ذیل در پیش نویس ذکر شده است و می تواند راهکاری جهت ارتقاء سطح همکاری باشد .
- وظایف ستاد :
- ۱- مشارکت و حمایت از فعالیت های سازمانهای غیر دولتی
- ۲- توامند سازی سازمانهای غیر دولتی در حوزه های پژوهشی ، درمانی ، فرهنگی ، اجتماعی و ...
- ۳- ارائه کمک بلا عوض و تامین امکانات اولیه
- ۴- معرفی سازمانهای غیر دولتی به دستگاههای عضو ستاد
- جهت همکاری وظایف سازمانهای غیر دولتی :
- ۱- همکاری در حوزه های مختلف ستادی و اجرایی
- ۲- ارائه مشاوره های تخصصی
- ۳- توامند سازی مشارکت های مردمی
- ۴- کمک در ترک اعتیاد معたدان و ارائه برنامه های باز پروری ، باز توانانی و پیشگیری
- ۵- اجرایی کردن بعضی از اهداف ستاد در میان آحاد مردم
- ۶- برگزاری همایش ها ، کنگره ها ، سمینار ها و جشنواره های تخصصی
- ۷- تولید و عرضه محصولات سمعی و بصری در حوزه آسیب های اجتماعی
- ستاد مبارزه با مواد مخدّر که تلاش می کند با ایجاد ارتباط منطقی با تشکل های غیر دولتی از ظرفیت های آنان در مبارزه با مواد مخدّر در سطوح مختلف استفاده کند معتقد است : «
- بزرگترین هنر مدیریت مجریان و دست اند رکاران مسائل اجتماعی ایران در حال حاضر به خصوص اعتیاد ، چگونگی ایجاد پیشگیری و سازماندهی مشارکت های مردمی در حل معضلات جامعه و چگونگی استفاده از گنج نهنگه توامندی های مردمی است . ماموریت اصلی نهاد های مردمی آگاه سازی ، فرهنگ سازی جامعه و شناخت و معرفی آثار و عوارض منفی اعتیاد و معرفی راه های پیشگیری از آن است .»

**دولت به تنهایی قادر
به مبارزه با معرض
اعتباد نیست بلکه باید
تمام تشكل ها و
سازمانهای غیر دولتی
همراه با سازمانهای
دولتی در این
خصوص با یکدیگر
همکاری داشته باشند**

به عقیده وی در الگوی جدید توسعه، سازمانهای غیر دولتی به عنوان بازیگران و حاملان جدید توسعه وارد عرصه اجتماع شده اند و می خواهند در کنار نهادهای دولتی که به دلیل پیچیدگی و تنوع نیازهای جامعه بشری توانایی انجام تمام امور را ندارند، فعالانه وارد عمل بشوند.
همچنین به نظر محمد علی ذکریابی در جهان نوین، سازمانهای غیر دولتی به دلیل ماهیت مردمی شان مورد حمایت مردم و دولت هایی باشند و به عنوان کشگران اصلی توسعه مد نظر هستند. با تشکیل سازمانهای غیر دولتی، جوامع نه تنها از حالت توهه ای خارج می شوند، بلکه بسیاری از مسوولیت ها را از دوش دولت برداشته و خود به انها اقدام می کنند. همچنین سازمانهای غیر دولتی با آگاهی از مشکلات روزمره و گوناگون مردم می توانند پرده از بسیاری از ضعف ها و نارسایی ها در سطح جامعه بردارند و با تاب دهنده خوبی از وضعیت زندگی و معیشت مردم از یک سو و نحوه عملکرد، رفتار و نیز برنامه های دستگاههای دولتی از سوی دیگر باشند. با نظارت دقیق و دلسوزانه بر جهت گیری جامعه، انحراف ها را گوشزد نموده و راه و رسم صحیح زندگی را توصیه نمایند. محمد ذکریابی نیز درباره پیش نویس و همکاری با سازمانهای غیر دولتی می گوید: "دولت به تنهایی قادر به مبارزه با معرض اعتماد نیست بلکه باید تمام تشكل ها و سازمانهای غیر دولتی همراه با سازمانهای دولتی در این خصوص با یکدیگر همکاری داشته باشند. چون متساقنه سازمانهای غیر دولتی در حوزه مواد مخدر ساختار سازمانی پیدا نکرده اند و به لحاظ قانونی، اجرایی، بودجه و مشکلاتی دارند، بنابر این ضرورت تهیه و تدوین پیش نویس تاسیس و نظارت بر سازمانهای غیر دولتی پیشگیری از مواد اعتماد اور به میان آمده است".

مشارکت مردم بهترین راه برای جلوگیری از شیوع مواد مخدر است

ستاد مبارزه با مواد مخدر در راهبرد و برنامه های جدید خود، بررسی و توجه به نقش و کارکرد سازمانهای غیر دولتی را در دستور کار خود قرار داده است.

در راهبرد و برنامه های ستاد مبارزه با مواد مخدر بر نقش و کار کرد سازمانهای غیر دولتی در کاهش تقاضا و طرح مسائل فرهنگی - اجتماعی و ارتباط با سازمانهای و موسسه های بین المللی از جمله، دفتر کنترل مواد مخدر سازمان ملل (UNDCP)، روابط عمومی سازمان ملل DPI و شورای اقتصادی و اجتماعی سازمان ملل ECOSOC تاکید شده است. محمد علی ذکریابی؛ مدیر مسوول "همراه" نشیبه توانمند سازی سازمانهای غیر دولتی فعال در پیشگیری از مواد اعتماد آور و ریسنس دفتر سازمان های غیر دولتی در ستاد مبارزه با مواد مخدر، -- می گوید: "مقابله با این آسیب های اجتماعی به لحاظ پیچیدگی ها و ابعاد گوناگون سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و نیازمند مشارکت مردمی در سطوح مختلف اجتماعی بوده و تجربه ثابت کرده است که پیشگیری از اعتماد و فرهنگ دوری و پرهیز از مواد مخدر با اقدامات دولتی به سرتاج نخواهد رسید بلکه پیشگیری از اعتماد یک فرهنگ جا افتاده و عمیق را طلب می کند که نهاد های مردمی در ایجاد و توسعه ان نقش اساسی و محوری دارند. به همین دلیل دفتر سازمانهای غیر دولتی را در این تشكیل داده که سازمانهای غیر دولتی را در این امر مهم هدایت و فعال می نمایند و نیز به تدوین پیش نویس ضوابط، مقررات، نظارت و آئین نامه های احرازی تاسیس سازمانهای غیر دولتی اقدام نموده است".

مدیر مسوول همراه تاکید می کند سازمانهای غیر دولتی در ایران در دهه های گذشته در فرایند دگرگونی ها و تغییرات اجتماعی نقش به سازایی داشته اند؛ اگرچه در این را با مشکلات زیادی مواجه بوده اند. اما در سالهای اخیر با دگرگونی در فضای سیاسی کشور فرصت های مناسبی فراوری این سازمانها قرار گرفته است به نحوی که شاهد رشد چشمگیر آنان هستیم. در همین راستا ستاد مبارزه با مواد مخدر، به منظور توانمند سازی سازمانهای غیر دولتی فعال در حوزه مواد مخدر، اقدام به تاسیس "دفتر سازمانهای غیر دولتی" نمود تا در نتیجه تعامل بین سازمانهای مربوطه، به صورت حرفة ای تخصصی و با اثر بخشی بالا به فعالیت خود

mation and knowledge for their economic, social, cultural and political development". (End of quote.)

It is gratifying to see that the working document on Principles produced by PrepCom-2 and revised by the Intersessional Meeting held in Paris last July, highlights the values of inclusion and empowerment as being characteristic of an information society.

And indeed, given the fantastic potential that the new information and communication technologies represent for humanity, the World Summit provides us with a historic opportunity, one we must not fail to seize, to implement everywhere, in the North and in the South, a vast development programme that will preserve the dignity of individuals and peoples.

In the light of what I have said, the first issue at stake for WSIS is clearly to transform the digital divide into digital opportunities and perspectives for all, especially for the vast majority of the world's population living in the countries of the South.

The second is to make rapid progress towards the attainment of the Millennium Development Goals through optimum use of ICTs accessible to all.

The third issue at stake, if we wish to avoid excluding entire peoples and populations from the new society presently being built, is, of course, the promotion of cultural and linguistic diversity, a heritage which is the wealth of peoples and a global public asset par excellence.

Clearly, of all the issues raised by WSIS, these are the most relevant, and by responding to them we can ensure that the information and knowledge society reaches all people worldwide.

To ensure that a response is provided, the principle of inclusion has also been incorporated into the way in which the Summit is being organized.

The principle of inclusion is enshrined in United Nations

General Assembly resolution A/RES/56/183 of 31 January 2002, which convenes the Summit and underscores the need for all the players in the information society, in particular civil society and the private sector, to be involved in the Summit preparatory process and in the Summit itself; that principle has prevailed (admittedly, it has not been easy always) during every major phase of the preparatory process, whether at regional conferences or at sessions of PrepCom.

The Summit is original in that although it represents an intergovernmental process, it is open to other members of the information society, mirroring the nature of the information society itself, so that the private sector, civil society and the intergovernmental organizations can participate fully in the preparatory process and in the Summit itself.

It is in this original aspect, however, that the main challenge facing the entire process also lies: How are the feelings of the remaining mistrust between the Summit's protagonists to be overcome, or at least eased, and how are governments, the private sector, civil society and intergovernmental institutions to learn to work together, to complement each other's efforts, in order to build a consensus on the response to the main questions raised by the information society?

In general, stakeholder inclusion was satisfactory at the regional preparatory conferences, but the PrepCom sessions we have organized so far have sometimes left the impression that civil society, the private sector and more broadly speaking the non-governmental stakeholders have not been involved.

In this respect, PrepCom-2, which took place in February of this year, sent out a number of highly positive signals: the establishment of a Bureau of Civil Society to effectively promote coherence and synergies of a sector that is rich in diversity; the meetings - termed historic by the participants - of that Bureau and the Coordination Committee of Business Interlocutors (CCBI) with the PrepCom Bureau; and lastly, the flexible application of the rules of procedure, thanks to which observers were to a limited extent able to take part in the process of drafting working documents.

We still have a long and difficult way to go, however, in building a dynamic partnership at international level between the major stakeholders in the information society. This is why we must seize every opportunity to foster and strengthen the momentum for partnership between governments, the private sector, civil society and intergovernmental institutions; each stakeholder must be convinced of the usefulness of every other and of the need for effective cooperation in working on the common project, the implementation of which is in our joint and separate interests.

I would like to take this opportunity to appeal to you all to work together to bring about the change in attitude without which new relationships and new responsibilities for the stakeholders concerned will be neither understood nor accepted: the realization that the information society leads inexorably to the emergence of governance in partnership in a substantive participative process at national, regional and global level.

Let us give ourselves the means needed to take command of a process on which we are already embarked.

Let us determine to restructure an inappropriate and obsolete system of international relations.

Let us make sure that procedure does not kill the process.

Let us together create the conditions to make this special Summit the point of departure for a new era in international relations, one in which the ideology of competition progressively gives way to a belief in universal fellowship, in solidarity between and among the different categories of stakeholders.

The time has come to mobilize all the players in the information society, to forge new partnerships that take account of needs at all levels of society, in particular among the underprivileged, in order to enable everyone to take advantage of the benefits of NICTs.

In short, let us enable each and every citizen to acquire digital literacy.

In this respect, the fact that the Summit has been broken down into two phases provides us with an outstanding opportunity to build a better new partnership in the service of the information society, in the long term: this is why we say that the process is as important as the Summit objectives, for it never, at any level, loses sight of the principle of inclusion.

It is in this context that the idea put forward by President Wade of Senegal for a Charter on Digital Solidarity becomes truly meaningful. I propose to put that idea on the agenda of the Tunis Summit, evaluating the implementation of the Declaration and above all of the Action Plan adopted in Geneva.

Mr Chairman,

Ladies and Gentlemen,

Our world is increasingly prey to an unbelievable violence that reaches into our very homes, as current dramatic events remind us.

Now more than ever we must unite our efforts to stop the process of dehumanization of our planet.

The World Summit on the Information Society gives us the opportunity to do this.

Let us therefore work together to ensure that this first summit of the third millennium will help to transform the information society, which was born of the digital revolution, into a true society of human communication, where information and knowledge are shared; a society that will be a precursor to a new global dialogue for peace and a new type of international communication based on listening, sharing and active solidarity between countries and between the citizens of this world.

The Summit will thereby lay the cornerstone of a new, shared abode for all of humanity: the universal ideology of solidarity.

That is my profound conviction, and the vision for the Summit that I wanted to share with you today, on the occasion of this conference for which I wish all the best success.

May God help us in the task that lies ahead of us!

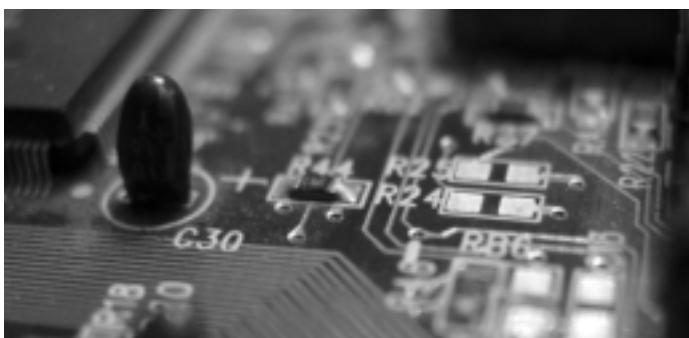
Thank you for your kind attention.

A Prize for Civil Society

As the first ever Iranian and Muslim woman to receive the Nobel Peace Prize, Shirin Ebadi gave Iranians the world over cause for celebration and rejoice. But, long before she was known to the world community for her tireless efforts in defending human rights, the Iranian NGO community claimed her as one their own. As a founding member of one of the most active Iranian NGOs, the Organization to Protect the Rights of the Child, Ebadi was at the forefront of developing and legitimizing the role of civil society actors and in particular NGOs. For NGO activists, this award acknowledges the contributions of Iranian civil society, as an independent and viable force in Iranian society. It elevates their standing both in Iranian society and the international community as key stakeholders in the process toward democracy and development. For this reason, NGO activists, with celebratory zeal turned out in large numbers to welcome Iran's own Ebadi at Mehrabad Airport last on Tuesday.

On behalf of all Civil Society Activists, the Iran CSOs Training and Research Center, would like to take this opportunity to congratulate Ms. Ebadi and thank her for her tireless efforts in the defending human rights and on behalf of Iranian civil society. The next issue of Volunteer will provide detailed coverage of this development and its repercussions in the NGO community.

sanc-

tions and this is mostly the civil society that should tolerate the burden of such sanctions, it is necessary that the civil society in general and especially the Information Society act independently to cope with the consequences of such sanc-

- Governments consider special measures and facilities for integrating of ICTs in daily life of people.
- Transnational civil institutions can and must be considered as virtual civil society that can support or strengthen the local civil society.
- United Nations can be effective and play a major role in developing the infrastructures.
- Creating of a consultative forum as an important lever that can coordinate the civil society institutions and governments.
- The members of the workshop believe that the meaning of cyber discrimination is not clear in the draft text and should be clarified within the text.
- The members of the workshop are concerned about the abuse of certain Internet companies in attacking to the information privacy of third world countries (especially Muslim countries which are under special information supervision after September 11th tragic event).
- Creation of mechanisms to compensate the weakness and vulnerability of Least Developed Countries and developing countries to keep their general information infrastructures secure in coping with the unequal technologic and software abilities of great powers in electronic monitoring, manipulation and any possible damage imposed on these countries.
- Creating of mechanisms for compensating the damages imposed on public sphere (private sector and civil society) of the countries that are targeted by international sanctions or sanctions by great powers.
- Recognizing the right of all countries and nations to complain about "attacks to their information infrastructures" in international courts and tribunals.
- All the members of the Information Society should have the right to access to necessary technologies for securing their own information networks and to confront electronic threats and attacks.
- Creation of an international forum with the participation of governments' and nations' representatives to manage the security of the net, to provide on-time evaluations about the conditions of the security of information infrastructures within the countries, the threats against them, and also the solutions to

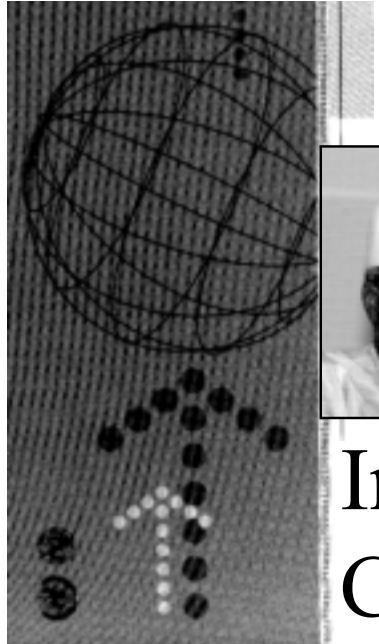
prevent the threats and risks.

- United Nations assumes to publish annual reports as formal documents of the General Assembly about the countries of which the infrastructures have been electronically attacked.
- Balanced distribution of hosting in a way that no country can disable the global information networks.
- Attacking to the information infrastructures can be regarded as "threats against international peace and security" in international law and United Nations.
- The right to legal defense should be legally recognized for those countries of which their infrastructures have been attacked.
- All countries should adopt a series of measures for developing instruments and software of securing information, prevention of illegal access to information, such as digital signatures and cryptography instruments and programs, etc.
- Various individuals, institutions and organizations of a country should be entitled to a veto right to adopt their own security arrangements on the net based on the importance of their information sources.
- Various countries of the world should be treated equally in their responsibilities, obligations and duties for providing security in the global information society without considering any veto right for great powers of the world.
- Information infrastructures of any country has to be regarded as part of the global information infrastructure and their security should be part of the global security of information.
- In time of war between countries, the parties should avoid any attack to other party's information infrastructures, and any attack to these infrastructures should be considered war crime.
- The right of the public sphere (private sector and civil society institutions) has to be recognized in providing a draft law or regulations regarding the management of the information society within a country.

Third Day of the Forum

On the third day of the forum, reporters of each working group had the opportunity to represent its group and to give a report of their activities.

**President of the WSIS
preparatory committee**
**Mr. Adama
Samassekou**

Information and Communication for all

Mr Chairman,
Ladies and Gentlemen,

Let me begin by thanking the Iranian Civil Society Organisations Training and Research Center for inviting me to this important conference of the civil society of the Western Asia and Middle East preparing the World Summit on Information Society, which first phase will take place, as you know, from 10 to 12 December 2003 in Geneva, and the second phase from 16 to 18 November 2005 in Tunis. I am very pleased that this conference

gathering the civil society of the whole region has been organized and thank the organizers for their effort and their commitment for the World Summit on the Information Society.

It would have been a great pleasure for me to join you in Kish Island, but unfortunately that is not possible, as I have some other important commitments in the same period of time and the responsibility of the supervision of the ongoing work on the draft Action Plan, which will be negotiated in PrepCom-3 in September. But also I am not able to be physically present in Kish Island, in my spirit I am with you at your conference and I am glad to have the opportunity to address you with some opening words.

First of all, I would like to welcome very much the efforts of the civil society to participate actively in the preparatory process of the WSIS, which fundamental principle is the inclusion of all the stakeholders of the information society. Since my election at PrepCom-1, my principal concern about the preparatory process of the World Summit is the participation by all in the information society currently being built, in which new information and communication technologies are fundamentally changing the way we live, learn and work, upsetting traditional powers, shifting political, economic and social paradigms and reshaping education, the media and cultural life.

We have entered a new society, one characterized by PCs, laptops, cellphones, the Internet and websites, a society in which everyone can - at least in theory - produce, record, process and spread information, in oral, written or visual form, without limit of time, distance or volume.

Unfortunately, this new society is not a reality for most of humanity, far from it. Most countries of the South encounter

numerous difficulties in connecting to and surfing the Internet, which remains the playground of the North, in particular of the major industrialized countries; indeed 91 per cent of all Internet users are to be found in the rich countries, which are home to 19 per cent of the world's population.

For this reason, the fundamental goal of the World Summit on the Information Society is to examine the means of placing that revolution in the service of human development, fighting not only the digital divide but also and above all economic and social divides, and ensuring that the new technologies do not become the downfall of our cultures. The aim, therefore, is to foster the conditions so that, in the long run, no component of our society, no man or woman, is excluded from the information society or left behind in this new process.

Mr Chairman,
Ladies and Gentlemen,

As you may recall, in the orientation document entitled "Information and Communication for All", which I submitted to PrepCom-2 to facilitate the initial discussions of Subcommittee 2 on the draft Declaration and Action Plan, I emphasize the need for the Summit to implement what should be our common vision of the information society. I quote: "One where all persons, without distinction, are empowered freely to create, receive, share and utilize infor-

W
S
I
S
P
T
E
D
C
O
M
V
11

Civil Society

ional Forum on the

Information
Society

Middle East and

West Asia

28 Aug

2003

Kish Island

11:00

11:15

11:30

11:45

11:55

12:00

University who presented a paper on ICT and youth. He studied the issue in four systems (media, economy, socio-politics, and culture) and concluded that youth are the most important workers and users of IT at the same time, and therefore they should be targeted by development plans.

Melodi Momeni, member of the Science and Art Foundation was the last speaker on the panel who explained the related SAF activities for promotion of ICT in Iran.

The question and answer session was mostly about gender issues and Amir Hossein Barmaki, Zahra Maranolou (NGO activist), Shadi Sadr (journalist of women's issues) and Saeid Neshat were among contributors to this part.

Workshops of the Second Day

Six workshops were held on the second day of the forum as follows: Access to Information, Lingual and Cultural Diversity, Gender and ICTs, Youth and the Information Society, Democracy and Security, Human Rights within an Information Society and Sustainable Development. In each of the workshops, the participants reviewed the draft action plan adopted by Prep Com II and also the draft declaration and

Diversity workshop

suggested a series of changes or recommendations. A summary of their discussions and conclusions has been added in this report.

Working Group on Access to Information

The main issue considered by the members of the working group on access to information and has been recommended to be added in the text of the draft Action Plan is Creation of a global mechanism under the auspices of the United Nations, especially UNESCO and International Telecommunication Union (ITU) with a mandate to define the level of access and to monitor the level of access to information in each country, and also to raise funds and to contribute to the weak ICT infrastructures of the LDCs and developing countries in an accountable and transparent way. Such mechanism should also prepare a draft convention that can be the base doc-

ument for shaping the framework for access to information. The group believes that the issue of standardization in access to information that is one of the main priorities, can be defined in the framework of the draft convention.

The group also believed that there is a direct link between democracy and decentralization and the access to information, and therefore, has emphasized such notion should be included in the text of the Declaration. The group members also regarded the issue of e-governments and the participants referred to the creation of a global databank that can facilitate the e-connections among the governments.

The group also reviewed the section on capacity building and stressed that the following paragraph can be added to the text of the Draft Action Plan: "The use of ICTs may contribute to more efficiency, effectiveness and better quality in education and training services as well as ensuring equal access to education and ICTs for indigenous people and local community."

Working Group on Gender and the Information Society

The members of the working group on gender and the information society felt that it was very important for the region that a gendered analysis be made explicit throughout the text and certain paragraphs were suggested to be added or to be changed.

Lingual and Cultural Diversity Working Group

After brief introductions, the group conducted preliminary discussions regarding the topic of cultural and lingual diversity. As a result of this discussion, a mutual platform was agreed upon which is as follows:

- > Cultural and lingual diversity enrich the development of the global community and create an environment of better understanding. This diversity results in a wider range of ideas and values.

- > ICT and the Internet serve as a medium to facilitate the spread of different cultures and languages from around the world and have created an opportunity for the diffusion and popularization of diverse ideas, arts and sciences.

As a result, the group approved of section 8 of the Draft Declaration of the WSIS and chose to examine the WSIS Action Plan. The first step taken by the group was to categorize its ideas into 3 parts that they were to compare with the action plan and impose on to the Action Plan if necessary. The 3 categories are as follows:

- > Technical
- > Support
- > Popularization

The changes proposed to section 8 of the Action Plan as a result of discussions by the group were included in the related report of the group.

Working Group on Human Rights in the Information

Society

Participants in the working group on human rights reviewed the draft Action Plan and emphasized on the following points:

- It seems that communication rights (as a basic part of the human rights) has been disregarded. There is a need for "rights of communication" to be included in the text of the Action Plan, in which the topics such as "right to access", "right to privacy" and other related rights, or at least the United Nations Commission on Human Rights should be obliged to review the issue of rights of communication in its coming sessions during 2004-2005.
- Participants emphasized on the fact that the words: "disabled" should be changed to "differently-abled people" all through the text.

Workshop on Youth and the Information Society

Participants in the workshop discussed the issue in two parts. First, they prepared a statement containing all their concerns, and secondly, they collected their views and comments on the draft Plan of Action as follows:

- It is urgent to create a series of grounds that young people can be more familiar about ICTs (themes and functions) in the region.
- It is necessary to activate the public and national media, especially Radio and Television Stations in the region – in encouraging people (especially young people) to become involved in the issues related to ICTs.
- Governments should prepare a series of educational texts for ICTs trainings in order to promote the level of users from only-consumer level to higher level (initiators or leaders).
- Governments should sensitize the society, especially the civil society to organize the public participation in ICTs through effective and efficient workshops, seminars, scientific and expert gatherings in national and regional level.
- Governments should involve community-based organizations and effectively support them to create equal opportunities in this regard.
- Importance of ICTs and its impacts on intellectual, cultural, economic and social life of young people should be reviewed and studied (and understood by young people) so that the results can contribute to the encouragement of their personal incentives.

- It seems that the following points can be useful in facilitating of young people to enter in the process of

- There should be a special attention to the promotion of learning international languages (and especially English) since there is a direct link between learning international languages and promotion of users' expectations in ICTs. It seems that governments should adopt functional policies in teaching foreign languages.

- Use of information infrastructure as a luxury and recreational activity that ends in extending the digital gap. This is an important issue that should be considered by the governments in preparing the draft document.

- It is necessary to pay special attention to the challenge of cultural development in the societies, as an effective lever in facing the abnormal consequences of comprehensive development of technology in various dimensions of human life in securing the values and basic national and religious beliefs.

- Governments should have an acceptable approach to security of information and webs in maintaining the existing capacities.

- Governments and policy-makers should take fundamental decisions for securing the internet so that the user can enjoy complete security in using all existing capacities and potentials.

- Governments should act against any pressure or approaches that oblige the young people to accept or reject ICTs.

- Other opportunities of ICTs for young people are: an increase in financial power of users, especially young people in electronic commerce; creation of strategic opportunities for young people to enjoy the modern knowledge of the world; interaction of young people all through the world to exchange views, opinions, etc.

- Also, the governments should recognize the young people as a social group and their needs should be reconsidered in policy-making. The governments should regard social and political empowerment of young people as an important measure through supporting youth organizations. The political awareness of young people should be increased through strengthening of information systems and communicative relations of governmental organizations of youth. Support of youth networking activities is necessary by the governments of the region.

- Other important issues are strengthening of self-consciousness of young people through familiarizing them with their national and historical cultural heritage as well as the ethnic, racial, religious and lingual heritage; strengthening of youth skills in intellectual, analytical and practical fields, especially communication skills; serious attention to all groups of young people, especially rural young people and young girls; and strengthening of digital ethics for self-initiated production and consumption within Internet media.

- The workshop also paid attention to a series of issues such as "decreasing of digital and information gap", "serious attention to the needs of young people with special physical conditions", "fair development of ICTs in all parts in a country, especially in deprived regions of city and villages" and "supporting young people to enter in production of media content."

Workshop on Democracy and Security

Following points were regarded as important issues in the workshop on democracy and security:

- As Iran has been under economic and information (digital)

Human rights workshop

ICTs:

- Information can be offered in a user-friendly form
- No limitations in terms of time and place
- Information can be valuable for their future
- Investment on ICTs and involving of ICT policies in national programs should be highly regarded.

Organ
Iran C
Organi
and
Resear
In coo
-Socie
Supre
Informat
Comm
Technic
-Kish Fr
Organi
-Tejara
-Iranian
Comm
UNESCO
-Iran In
nnovat

tion as holding workshops and collective projects that will familiarize students about information technology, website design and use of IT capacities and also organizing a national conference of schoolnet for exchange of views and experiences among students. In continuation, he drew the attention of participants to the IT centers in deprived regions of Iran and said that such centers have been useful and effective in entrepreneurship. While pointing to the role that should be played by the civil society and private sector in the information society, he said that it should be a down-to-up process. He said that the Information Society has not an "owner" and therefore if anybody acts successfully in this space, can remain in cyberspace and survive.

ing the past summits, and this would be a unique opportunity for all of us to be more effective since the Center has become a member of the Civil Society Bureau and has been acting a focal point for the region. He added that for an effective presence in the process of WSIS, we should distribute the related information as much as possible, involve more people in the process, study the challenges of the information society without limiting these activities only to ICTRC and all of us work together for more awareness so that we can be more effective in drafting the document in Geneva.

Saeid Neshat said that we have been able to collect 160 interested people in the region through our website (wsis.irancos.net) – with 90 people from Iran and 70 persons from other countries, and we would like to shape a mailing list to include all the views and comments of the people – who may not be able to attend at the WSIS. He hoped that in this way, we could be able to transmit all the comments and viewpoints to the Civil Society Bureau in Geneva.

Digital Divide and Access to Information

The first issue of the panel was about the digital divide. Dr Yahya Tabesh, board member of Sharif University while referring to this point that we should consider different conditions of the countries in discussing the digital divide, said that: access to networking and information and training could be effective ways for removing the gap. Then, he explained about the experience of the Science and Art Foundation (SAF) about schoolnet and IT centers.

He said that SAF is a non-governmental organization for empowerment of young people in relation to new technologies. He said that SAF has equipped 150 schools in deprived regions with hardware and access to INTERNET and in the next phase, the organization trained school managers, teachers and some of the students based on a training programme. He also explained other activities of the organiza-

The next speaker of the panel was Sharhyar Eivazzadeh, board member of the Green Front of Iran, who talked about the influence of information on south nations and their cultures. He emphasized on the importance of access to information and said that information collection, ability to process and having access to information distribution instruments as three phases of access to information. Participation for a common future is among the basic rights of people and therefore, by the time there is no access to knowledge and information technology for a part of people in the world, these people can not influence the society developments, can not monitor the changes, since access to information is the most important instrument in influencing and monitoring. Nationality, gender, generations and languages are among certain topics that can be discussed within the framework of the access to information. Economic, technology and geographic issues, population distribution, disabilities or lack of permits for access to information, incomplete cycles of information, and lack of personal ability in use of information and knowledge are among the obstacles that limit access to information.

During the question and answer session that was held after the presentations of the first panel, Dr Victoria Jamali, from the Society of Iran Environment Law stressed on the weakness of non-governmental organization in having access to networks and while pointing to the profits of ICTs, requested Dr Tabesh to design a program for NGOs so that they could have a better access to information. Dr Tabesh, said that our resources have been limited and therefore we have not been able to plan a serious program in this regard. He said that Zirakzadeh Foundation has planned an NGO empowerment program and we would try to collaborate with them in this project as an advisor.

Security, Democracy, and Globalization in the Information Society

The second panel started with a presentation about globalization, democracy, ideology and political

00110
00000
10011
10001
10010

10001
11101
10010
00000

0111
0001
0001
0111
0101
- - -

Islam by Dr Saeid Reza Amelee, board member of the Sociology Faculty of Tehran University. Dr Amelee explained the entrance into the information society as entrance into a new world and referred to a series of fundamental changes that have been emerged by the Information Society in the political structure. He said with emergence of simultaneous communications, we have been facing with more complexities as the first generation of globalization and therefore, the virtual society would be a main challenge for modern human being since he or she "preserves two identities". Then he talked about Islamophobia and said that unilateral political measures, internal problems of Islamic world, and legitimization of war for the reasons such as Muslims' violence were among the reasons for Islamophobia. He said, "if we look at democracy as an ideology, then it will lose its functions and therefore, emphasized on non-ideological policies within an information society".

Then, Morad Ali Sadooghi, Middle East researcher talked about security in the Information Society and said that without understanding the new developments in the meaning of security, the Information Society will be an insecure world. He said that citizens can play a crucial role. The citizen, who is the weakest element, should be empowered for taking care of his/her portion of cyber-security responsibilities. The information society progress will be based on their trust and confidence, and the security of the information society will critically rest upon the security contributions of all one – line citizens. He concluded that for these reasons, citizens have to be empowered for being an active, trustworthy and trustful part of information society. This empowerment will compromise proper law and norms, suitable and timely information and the right technologies. He also said that if the emergence of the Information Society can be with harmonized with modernization, therefore, there will less security concerns. He said the countries in the Middle East have not been able to do so and therefore they should understand such concerns and give an appropriate answer to the present situation.

Virtual civil society was the next axis that was

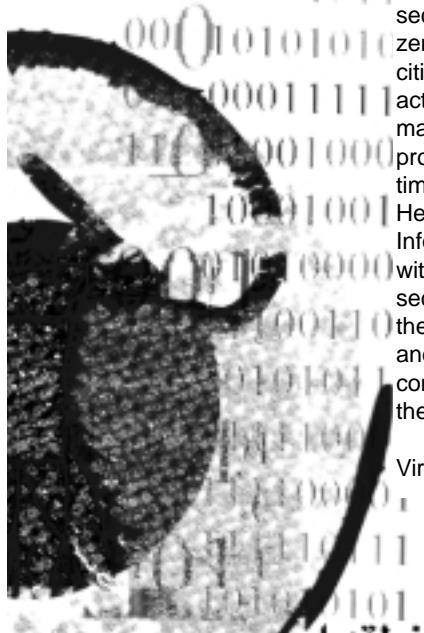
dealt by Dr Rahmanizadeh Dehkordi, board member of Allameh Tabatabaee University. Dehkordi explained the various aspects of virtual civil society and new civil and cultural institutions within the web and the extent of their influence on governments. He said that such virtual institutions are playing a major role in training the citizens; however there are problems such as lack of a common language.

Major Groups (women and youth)

The third panel was held during the evening in which the speakers talked about the special groups, especially women and youth in the Information Society. Dr Shirin Ahmad-Nia, senior researcher at the Institute for Women's Studies and Research opened a discussion about gender issues within an Information Society, and said that we can look at ICTs as a tool that can be helpful in realization of gender equality and women's empowerment, however we can look at the issue from another point of view and analyze the new information technologies as a continuation of gender inequality which are producing new shapes of gender inequality. He said that women are absent in this information society and statistics prove that women and men have not have an equal access to information. He said that in the societies where there are traditional relations, the ICTs will reproduce the same relations in a new format.

Hamed Ghodoussi was the next speaker who talked about the youth entrepreneurship in ICT space, and analyzed the interaction of youth and ICT and the social developments of Iran especially to the extent that it related to youth and ICT. Ghodoussi said that we are facing with new generation of workers that we can call them "knowledgeable workers" as a result of development of the Information Society and possibility of tele-working and that's why we can talk about globalization of labor force and new forms of labor. Ghodoussi listed the profits of ICT and emphasized on the creation of infrastructures and development of human resources.

The next speaker was Dr Montazar Ghaem, board member of the Social Communications Department of Sociology Faculty of Tehran

UN Agencies and Iranian Civil Society Organizations An effort to Transparency

By Omid Memarian

UN agencies, what do they do in Iran? How do they affect the expenditure of their budget? What is the status of their relationship with the government and community institutions? These were the questions raised by 40 civil institutes that participated in a single-day workshop on "studying collaborative linkage between UN and Iranian Civil Institutions", out of which the findings might not please these agencies. All participant institutions that interlink with the inter-governmental agency highlighted some issues which concluded to draw a holistic map of the status of UN agencies in Iran.

A pessimistic presumption toward civil institutions, a corrupted and complex bureaucracy, biased and selective approach to community associations, unclear and unfamiliar literature and most important of all lack of transparency in performing the programs in addition to their general policy making in Iran were among consentaneous issues.

Rising above issues shed lights on the reasons that these agencies with relatively huge budget and technical knowledge at their disposal were unable to maintain meaningful relationships with independent community institutions. Certain opined that their management overview of Iranian civil society resulted to such behaviour. An overview stemming out of government approach to Iranian civil institutes, preventing them to participate in decision making processes, policy makings, and programs that are supposed to be for the people. Accordingly their financial resources and expertise which originally supposed to increase the community participation in addressing local problems and soothing people's suffering (refugees, disabled and children's issues), rarely channelled through the community based institutes.

Agencies pointed to the fact that they have to obtain the approval of the officials to engage community-based specialized institutes in the projects and are unable to directly interact. They reminded that few years ago when the agency

initiated a direct contact with one of the institutes, nearly was put to be closed down by officials. Informed individuals indicate the conservative nature of the agency in relation to the world which is logical to the point, but recently that very same behaviour raised serious concerns.

Informed parties also point to programs that these multilateral agencies (information Centre, UNICEF, Drug control, population Fund, agricultural Org and?) carried out through direct involvement of certain selected and private related entities. Such behaviour consequently resulted to the misuse of local staff working in these agencies to create unofficial relation loops with certain bodies, which prevents independent community based institutes to have meaningful relationships. These loops act as a barrier for communities to develop logical interlinks.

In this respect government bodies use these loops to limit the connections and preserve the international financial resources within their monopolies. Antagonism persists resulting to elimination of civil institutions despite the continuous effort to improve cooperation among governmental and non-governmental institutions.

There are still other issues to be raised, however in an introspective analysis, the initiative to examine the interrelation with UN agencies which led to formation of a study group to develop dialogue among relevant factors, accounted for a considerably positive act.

Cooperation of civil institutions to shed lights on concealed interactions and restore dialogue to improve the circumstances, considered an unprecedented method that worth bearing the consequences. The next session is planned to be held in Tehran in the presence of the Agency's coordinator aiming for an Action Plan to produce total transparency. More to our interest is that UNDP has announced that no civil society colleague should be named in association with this Agency.

10001
11001
00000
00110
11101
10001
10000

Regional Civil Society Forum on the Information Society was held in Kish Island by ICTRC

For more effective and influential presence in the process of WSIS and other related summits, more cooperation and establishment of a regional network is necessary.

Regional Civil Society Forum on the Information Society for the Middle East and West Asia was held in Kish Island from 26-28 August 2003 by Iranian Civil Society Organizations Training and Research Center (ICTRC) with participation of representatives of non-governmental organizations. The Center as a non-governmental organization based in Iran, has been active in the framework of the preparatory meetings and sessions of the World Summit for the Information Society (WSIS) since Summer 2002, and participated at the Asia Pacific Regional Conference on the Information Society in Japan and also the Prep Com II in Geneva, and it was in Geneva, the Center was appointed as the focal point for the Middle East and West Asia. The Center assumed a series of tasks and responsibilities within its new capacity as the focal point for the region.

The Forum in Kish Island was organized with an aim to inform all civil society stockholders on the process and outcomes of previous conferences, to harmonize and collect all views and concerns of these stockholders regarding the plan of action and draft declaration of the WSIS, and to evaluate and review the ICT status of the region and to prepare a civil society regional action plan and a declaration on WSIS objectives and ICT in the region.

The starting point of the Forum was the message by Mr Adama Samassekou, President of the WSIS Preparatory Committee, President of the African Academy of Languages and former Minister of Education of Mali, that was read in his absence. In part of the message, he said "given the fantastic potential that the new information and communication technologies represent for humanity, the World Summit provides us with a historic opportunity, one

Dr Navvabinejad, Dr Tabesh, Mr Eyyazzadeh in the panel

The Role of Stakeholders

we must not fail to seize, to implement everywhere, in the North and in the South, a vast development programme that will preserve the dignity of individuals and peoples." In another part of the message, he mentioned that "this is why we must seize every opportunity to foster and strengthen the momentum for partnership between governments, the private sector, civil society and intergovernmental institutions; each stakeholder must be convinced of the usefulness of every other and of the need for effective cooperation in working on the common project, the implementation of which is in our joint and separate interests."

Dr Sohrab Razzaghi, the director of ICTRC, while emphasizing on this point that for more effective and influential presence in the process of WSIS and other related summits, more cooperation and establishment of a regional net-

Dr Sohrab Razzaghi, the director of ICTRC

work is necessary, said that the countries of the Middle East region have not been able to enter the Information Society by this time, and therefore "everyday the digital divide is widening". Referring to the weakness of the civil society in the region, he added that civil society organizations have been in their winter hibernation and there has been no sign of their active participation in the social changes in the region. Dr Razzaghi mentioned that this

Civil Society Regional Forum on the Information Society

for the Middle East and West Asia

26-28 Aug 2003

Kish Island

10001
11001
00000
00110
11101
10001
10000

Capacity Building as a Strategy

Dr. Sohrab Razaghi

In the context of the fourth wave, non-governmental organizations strive to play a role in the new power structure and are the bearers of democratization projects and promote development efforts in the first few years of a new Millennium. In the last decade, Iranian society has witnessed the rise of non-governmental organizations. The extent of their growth and diversity, along with the wide range of fields they represent, leads the observer to recognize this period as the launch, or take-off, of non-governmental organizations.

However, as non-governmental organizations departed this period of take-off, they entered a phase of transition. In this new phase, these organizations face a series of both opportunities and challenges which will play an important role in shaping the future of NGOs. Specifically during the transition phase, NGOs must act in a setting where they face the opposing conditions of clarity and ambiguity along with fear and hope. It is only by successfully completing this period of transition that NGOs can enter the third phase, or the period of strengthening and institution building. This new phase is one in which NGOs can play a central role in the geopolitical power structure. It is in this new power structure that NGOs can be a stabilizing factor along with being a significant pillar in both development and democratization efforts. The significant role they play in this scheme prevents other actors from eliminating them as a key player.

In the transition phase, one of the key factors in ensuring the strength and viability of the NGO sector is the creation and implementation of capacity building strategies by NGO support organizations and other key stakeholders and players. It appears that when heading in this direction, should there be a lack of knowledge, proper information and strategies for capacity building, we risk the development of a sector which is weak and incompetent. As such, civil society advocates must focus their attention on capacity building strategies as a means to ensuring the successful transition and balanced development of the sector as a whole.

Even though today the concept of capacity building remains an unclear and complicated one, we can describe capacity building from three view point. A number of researchers focus on the

goals of capacity building. They emphasize the impact of capacity building efforts, which yield stabilization and development of democratically governed organizations active in the development arena. Others see capacity building as a strategy. Those that prescribe to this viewpoint sees capacity building on par with development. Another group of researchers explain capacity building through the examination of the individual, the organization and the environment of the organization. No matter how one views capacity building the process is once in which the individual organization and the environment in which the organization operates are developed. As a result, NGOs enter the power structure as a major player, because their institutions, their funding base, their human resources, and other resources are strengthened.

Capacity building is comprised of the three important dimensions of the individual, the organization and the organization's surroundings or its environment:

1-Individual capacity building: Individual capacity building involves more than the mere equipment of the individual with particular skills. While such skills are necessary, equating them with capacity building causes an incomplete understanding of capacity building. Therefore, it becomes necessary for us to discuss the development or growth of capacity rather than the training of capacity. The creation of capacity in an individual is itself a slow and arduous process that is unfeasible through short-term training courses. The development of capacity is dependent upon the creation of self-confidence, inclination, flexibility, interdependence and integrity. The basis for developing capacity lies in strengthening the inner capabilities of the individual, the fostering of the individuals creative power in order to face the future and the cultivation of the individual's flexibility. Building individual capacity consists of the capacity to be functional and efficient even when situations are ambiguous, lacking in certain outcome or conflicting and contradictory. Another factor of capacity building is the strengthening of the individual's ability to analyze changes and transformations and provide appropriate responses to external demands. Another important aspect is that individual capacity

building does not take place through skill building and limited training, but by facilitating continuous individual development in understanding and the necessary methods and research.

2-Organizational capacity building: Improving individual capacity is only one element in building an open and developing structure. Organizations face issues such as leadership, strategy development, organizational planning, etc. The lack of leadership, deficient understanding of strategy, the inability to respond to members and external forces, the failure to comprehend changes and an unhealthy organizational structure lead to inefficient capacity building. Organizational capacity building demands the strengthening of the organization's efficiency, responsiveness towards members and external forces, the selection of an efficient strategy and the proper use of tools for the creation of necessary changes. Therefore, capacity building requires the agents of the organization to gain the proper skills in organization and resource management.

3-Environmental capacity building: For NGOs to become sustainable, environmental capacity building. The creation of an enabling environment is the goal of environmental capacity building where civil society is a dynamic and successful actor. Environmental capacity building requires us to once again define strategies, methods, regulations and existing structures in accordance with developments in the field which impact NGOs, while working to marginalize or minimize the impact of forces that seek to resist the healthy development of the NGO sector. If capacity building is successful on the individual and organizational level but fails to fully develop an enabling environment for the active engagement of NGOs, a strong and viable NGO sector will fail to flourish. Capacity building at the NGO level in Iran is still emerging. We are at present attempting to find appropriate methods for capacity building that complement Iranian society.

In this piece, it is necessary to point to several strategies for capacity building by Iranian NGOs in Iran. The first strategy or program began in 1997 and continues until today by a capacity building center. This program receives financial support from the Population Council, the Ford Foundation, the Development Program of the Royal Government of the Netherlands, and Australia's Agency for International Development.

The second program is a capacity building program that was outlined and compiled by a group of representatives from various NGOs and began its activity in the last year with financial backing from the UNDP office in Tehran. However, due to interference in the management and execution of the program, by Officials at the Ministry of the Interior, this program has been halted. The third plan is comprised of a series of capacity building projects implemented by governmental offices, and, every year, billions of Tomans, or hundreds of thousands of dollars, are spent to this end. However, due to a lack of transparency and accountability by government in this area even a minimal and superficial evaluation of these programs is not possible. It is critical to note here that the government must entrust capacity building to NGOs themselves and refrain from trying to direct their development by exerting control. The governmental must simply act as a facilitator and engage in de-regulation in order to allow NGOs to advance.

Despite the fact that various capacity building programs have been implemented in the past several years, they have been inadequate to creating a comprehensive structure capable of

addressing underlying issues.

This setback can be attributed to several factors:

The most important reason in the failure of these plans is the lack of theoretical background and knowledge in this field. Those who have thus far engaged in capacity building have approached the task in a manner of trial and error without having a theoretical framework supporting their work. Instability, ambiguity and...in such capacity building programs have been reflective of this issue.

-The second reason for the lack of success is the lack of expert managers and leaders active in capacity building programs. If an individual wishes to engage in the capacity building of another, the individual himself must possess high levels of capacity and merit. In other words, the underdeveloped cannot generate development.

- Deficiency in strategy is another of the significant factors for a lack of success in capacity building. If centers that engage in the capacity building of NGOs fail to possess a distinct strategy, they will be compelled to follow the strategy of others, specifically that of their funders. This lack of strategy will result in a weak and vulnerable sector. -Lack of an enabling environment, is another reason why capacity building programs have had little impact in Iran. Social, political and legal structures have not kept pace with the development of the civil society sector and in particular with the development of NGOs. As such, existing structures are incapable of responding to the needs of the NGO sector and existing structures threaten the development of a strong and viable NGO sector.

- Last, regional and international developments, namely war and violence in the region, have negatively impacted the development of the NGO sector in Iran and thus capacity building efforts. These external conditions have weakened the foundations of civil society and democracy and have cast a shadow of uncertainty and hesitation among civil society actors and in particular upon capacity building programs. Nonetheless, in order to create a sustainable and enabling environment for NGOs, and especially NGOs that push forth development and democratization efforts, all experts and advocates of civil society must become sensitized toward capacity building strategies and recognize their importance as a primary factor in the toward creating a strong and viable sector. Otherwise, the NGO sector will face a fate similar to those of other modern institutions in Iranian society: in respect to their exterior modern, but with respect to content traditional.

Actors Volunteer

Iran CSOs Training and Research Center Newsletter

Managing Editor: Sohrab Razzaghi

Head Editor: Omid Memarian

Board of Editor:

Nazli Sheikholeslami, Maryam Hosseinkhah, Hasan Bananej Afsaneh Rahmati, Rahele Shirasb, Melody Mohebi

Graphic Design and Layout : Mehrdad Naraghi

Address of Center: 3rd floor, 17 Mansour Str.,

Motahari Ave., Tehran ,Iran

Tel & Fax: +98 21 855 56 84

Email: Info@irancsos.net - **Website:** <http://www.irancsos.net>

Volunteer

Iran CSOs Training & Research Center (ICTRC)

Actors

June, July 2003 No.14,15

Civil Society Regional Forum on the Information Society

for the Middle East and

West Asia
26-28 Aug.
2003

Kish Island

Organizations
-Iran Civil Society
-Organizations Training
and
Research Center
in cooperation with:
-Secretary of
Supreme Council of
Information and
Communication
Technology
-Iran Free Zone
Organization
-Regional Bank
-Iranian National
Commission for
UNESCO
-Iran Information Com-
ponents Association
(RICIA)
Forum Website: <http://www.iranicsos.net>
ICTRC Website: <http://www.ictrc.org>

اجلاس من挾ه
جامعه اطلاعات
سازمان‌های جامعه مدنی
غرب آسیا و خاورمیانه
۱۳۸۲ شهریور ۶ تا ۸

Capacity Building as a Strategy

- Regional Civil Society Forum on the Information Society was held in Kish Island by ICTRC

The Role of Stakeholders

- UN Agencies and Iranian Civil Society Organizations

An effort to Transparency